

Papírtól - egyenlő - egyenlő - egyenlő - 2003.

1713.

ISTEN JOBB KEZE' FÉRJFIÁNAK
ÖRÖK EMLÉKEZETE;

Az az: olyan
HALOTTI TANÍTÁSOK,
Mellyekben, és a' mellyek által,
Mind a' TERMESZETBEN, mind pedig a' KE-
GYELEMENBEN igen TEKINTETES FÉRJFIUNAK,
Néhai TISZTELETES Tudós

VERESTÖI
GYÖRGY

U R A M N A K,
AZ ERDÉLY ORSZÁGI HELVÉTIKA KONFESSIO SZE-
RINT REFORMÁLTATOTT EKLÉSIÁK', KOLLEGIUMOK',
ES KISSEBB OSKOLÁK', BÖLTS ES MESZSZE LÁTO DIP-
LOMATICUS SUPERINTENDENSEKNEK, ES EKLÉSIASTICUS
FŐKURÁTOROKNAK; mindenek előtt nagy betsben forgó jó Hi-
rét, Nevét; a' meg-nevezett Halotti Tanításoknak, maga tulaj-
don költségével lett ki-nyomtatattatásokban és azoknak Világ elei-
ben lett ki-borsáttatásokban, a' feledékenységtől meg-óltalmazni
kivánta, Ama' nagy Méltóságu Kegyes URI HEROS,
MÉLTOSÁGOS L. BARO, HADADI

VESELENYI FERENTZ

U R,
A' TSÁSZÁRI ES KIRÁLYI APOSTOLI FELSEG', KA-
MARAS UR Egyik híve, ugyan ezen Felségeknek *Status Actus*-
lis Intimus KONSILIARIUSSOK, Nemes Közép Szólnok Várme-
gye' igaság' Szerető FŐ ISPÁNYA, és az Erdélyi Ref. Eklefiák',
Kollegiumok', és kisebb Oskolák buzgó FŐ KURÁTOROK, Ö
EXTZELLENTZIÁJA.

KOLO'SV. Nyomt. PALDI ISTVÁN által. 1767. Évt.

PÉLD. VIII. 34. 35.

Bóldog ember, a' ki halgat engemet, forgalmazson áll-
ván az én ajtom előtt minden napon, az én ajtoimnak kü-
lsőbeir örizzén;

Mert a' ki meg-nyerhet engemet, nyer életet, mellybe
juttat az URnak jó akarattya.

LUK. XII. 37. 42.

Bóldogok azok a' Szólgák, kiket az UR mikor baba
mégyen vigyázva talál.

KITSODA HÍV ÉS BÖLTS SÁFÁR, KIT AZ UR AZ Ö
SZOLGAI KÖZÖTT FÖVÉ TÉSZEN?

A' JÉHOVÁNAK TEMPLOMA' ÉS AZ IGAZ IS-
TENI TISZTELET MELLET VALÓJÁBA BUZGO

JOSUA FŐ PAP, ÁLDOTT EMLÉKEZETÜ NEHAI TISZTELETES TUDOS VERESTOI GYÖRGY

U R A M.

AZ ERDÉLYI HELVETICA ÉS EGY NÉHÁNY AU-
GUSTANA CONFESSIOKON LÉVŐ EKLÉSIÁKNAK,
COLLEGIUMOKNAK, ÉS KISSEB OSKOLÁKNAK
NAGY ÉRDEMÜ SUPERINTENDENSEK ÉS FŐ CU-
RATOROK

A' Ki,

Minekutánna ama' Felséges Mennyei Törvény fé-
ken a' Sátánnak minden vádolási alól az ő Hív fő-
follója' a' JÉHOVÁNAK ANGYALA által fel-fabadit-
tatott 's meg-igazítottatott volna, és az Idvességnek fe-
jér ruháiban, és tiszta Papi Süvegében vagy Koroná-
jában Lelkére nézve fel-ököztetvén, ama' kéz nélkül
tsináltatott fentséges Hellyen bé botsátatott volna,
Teste le-bomlott alkotványinak Koporsóban való fo-
moru zárattatásakor együgyü

HALOTTI PRÉDIKÁTZIOVAL

Sirattatott 's tiszteltetett meg

SZATHMÁRI PAP MIHÁLY

által

A' Kolosv, Nagy Templomban. MDCCLXV. Éft.
Martiusnak 17. Nappján.

'Sólr. CIX. 32.

AZ UR a' Szegényeknek jobb-kezek felől ál, hogy meg-
tartsa annak Lelkét azoktól a' kik kárhoztatják azt.

JEL. III. 5.

A' ki Győzedelmes léken FEJÉR RUHÁKBAN öltöztetik,
és el-nem törölöm annak nevét az életnek Könyvéből, hanem
vallást téfkek annak nevérol az én Atyám előtt és az ő An-
gyali előtt.

07517

HALOTTI PRÉDIKÁTZIO

A' Jo'sua Fő Papnak a' Sátán vá-
dolási alol ISTENTől lett fel-szaba-
dittatásáról, és meg-igazittatásáról.

S Z E N T L E T Z K E:

ZACHAR. III. 1. 2. 3. 4. 5.

1. *U'ra'ni at-ti-hu'se' ch'ke' h'ndul' e'm'd' l'f'ni' m'l'ak' i'hu'*
u'h's'm' e'f'f' e'm'd' e'l-'i'm'i'no' l's'h'm'no'!
2. *U'm'r' i'hu' e'l-'h's'm' i'g'e'r' i'hu' b'k' h's'm' u'ig'e'r' i'hu' b'k'*
h'b'ch'r' b'i'r'u's'l'm' h'l'za' z'e' a'ud' m'z'l' m'a'sh'!
3. *U'ih'r's'e' h'ie' l'b'u's' b'no'im' c'u'a'im' d'e'm'z'o' l'f'ni' m'l'ak'!*
4. *U'ie'n' d'i'a'm'r' a'l-'h'e'm'd'im' l'f'ni'z'o' l'a'm'r' h's'i'r'o' h'b'no'im' h'c'a'im'*
m'e'l'i'o' u'a'm'r' a'l'i'o' r'a'ah' e'h'e'b'r't'i' m'e'l'i'q' e'ou'q' u'h'l'b's' a't'k' m'h'l'c'at'!
5. *U'a'm'r' i's'i'm'o' c'ni'q' m'h'o'r' e'l-'d'a's'u' u'i's'i'm'o' h'c'ni'q' h'm'h'o'r'*
e'l' r'a's'u' u'l'b'i's'h'o' b'nd'im' u'm'l'ak' i'hu' e'm'd'!

A 2

A' MA-

A' MAGYAR FORDÍTÁS SZERÉNT:

1. *Azután mutatá nékem az Angyal Jósuát a' Fő Papot, hogy állana az URnak Angyala előtt, kinek a' Sátán áll vala jobb-keze felől, hogy ellenkeznék ő véle.*

2. *És monda az UR a' Sátának: Dorgályn-meg téged, Sátán, az UR, dorgályn-meg, mondok, téged az UR, ki Jéru'sálemet magának választotta: Avagy nem olyané ez mint a' tüzből ki-ragadott üfög?*

3. *Josua pedig öltöztetett vala fennyes ruhákban, és áll vala az Angyal előtt.*

4. *És állá az Angyal, és monda azoknak kik előtt állanak vala, mondván: Vegyétek-le ő rólla a' fennyes ruhákat: és monda ő nékie: Imé el-vőtem a' te álmosságidat, és új ruhákban öltöztettelek téged.*

5. *És mondek: Tegyenek az ő fejébe tiszta Pap-süveget: Tőnek annakokéért az ő fejébe tiszta Pap-süveget, minekutánna fel-öltöztették volna őtet ruhákba, az URnak Angyala pedig ott áll vala.*

Rök emlékezetben maradt amaz Ésaías Sz. Profétától XXIII. 3. *Sok nemzetségek Piatzának* neveztetett Tirus Várossa' lakosinak az a' nevezetes tselekedetek, melyet Q. Curtius, Plutarchus, és mások ő felöllek megjegyzettenek; hogy midőn Görög Orzágnak emlékezetes Királya, Alexander Macedo az ő Városokat megzálván; keményen vitatta volna, akkor ők az ő Fővebbik Tutelaris ISTENeknek az Apollónak ki-faragott képét, tiszta

tiszta aranyból készítettett lántzokkal, az Hercules ISTEN Templomában lévő Oltárhoz fozórsan megkörtötték, a' végre, hogy így ez az ISTEN, semmiképpen ő töllök el-ne főkhetnék, vagy az ellenségnek valami kurusló versei által, a' melly dolog a' régi hadakozó Pogányoknak főkások vala, és a' mellyre főndékozott talám ama' Moabiták' Királyja-is a' Balák az Izrael népe ellen Balámot magához hivatván. 4. Mos. XXII. ő közzüllök ki ne tsalatatnék, hanem ő nállok mind végig meg-maradván őket az ellenségnek dühösége ellen őltalmazná. Olly méljen bé-nyomatott tudnival az embereknek elméjekben az ISTENi őltalomban helyhezterett bizodalomnak házna felől való meggyőztetetés, hogy még azok-is kik az igaz ISTENnek esnéretén kívül tévelygettenek, a' magok boldogságokat egyenesen az ő közörtök lakozott Tutelaris ISTENeknek Imaginarium praesidiumoktól főgefztették-fel. Erre nézve tselekedte Titus Vespasianus Romai Imperator-is, hogy nem tsak a' mint 'Sidó Jo'sef Historicus írja, midőn a' Romai vitézek által ama' nagy Jéru'sálem városát meg vette, és annak minden erős bástyáit el-hányatta, magas köfalait földig le-rontatta, végre maga e' nagy puftuláson el-bámúlván, erre fokada: *Deo plane adjuvante pugnativimus!* Bizony épen ISTEN segedelmével hadakoztunk! hanem még midőn ezen ő győzedelmének alkalmatóságával Syriából, Egyptusból, és más Országokból ő hozzá Követek küldettettek, kik ő nékie arany Koronákat vittek, és őtet Győzedelmesnek nevezték; Titus ezeknek-is ekképpen felele: *Nem én vagyok az a' ki ezeket tselekedtem hanem a' 'Sidók ellen meg-baragudott ISTEN.* Érzetere

SSS

SSS

4
 azt tudn. és méltán-is e' meg-nevezett *Imperator*, hogy bátor ő nékie roppant tábora, és nagy hadi kézűlete lett légyen-is, de ha az a' hatalmas ISTEN a' kinek a' 'Sidók körül gyakorlott fok tsudállatos dolgai ki-hi-refedtek vala, mostan-is a' 'Sidókkal lett volna, nem hogy tellyességgel nem győzedelmeskedhetett volna, de még fegyvert fogni-is néki bátorságos nem lett volna: mellyhez hasonló de elevenebb érzékenységtől ví-feltetett ama' nagy emlékezetű II. *Fridericus Saxoniai Elector* Fejedelem-is midőn a' *Magdeburgumi* Hertzeg ellen hadakozni akarván, mihellyen az ő Kémei által meg-tudta hogy a' *Magdeburgumi* Hertzegnek semmi hadakozásra való kézűleti nintsen, hanem ő a' maga ügyét egészzen az ISTENnek ajánlya, hogy ő mellette hadakozzék, legottan így szólla: *Alius eo infaniae aelabatur, ut bellum inferat ei, qui confidit se Deum Defensorem habiturum.* Légyen bár más akárki úgy mond, olly balgatag, hogy az ellen hadakozzék, a' kinek bizonyos bizodalma vagyon az ISTENnek óltalmazása felől; én pedig azt nem tselekezem. Oh de valyon kitsoda-is volna az a' ki, azok ellen ki-kele, és azok ellen indulna a' kiknek oltalmok az ISTEN? a' Jákobnak erős ISTENE? Nem más, bizony nem más hanem a' Sátán, és a' kiknek fíveket el-fogta a' Sántán, a' ki mindenkoron azokat ostromlotta inkább, a' kik az ISTENhez közelebb jártanak, sőt ugyan az-is volt fővebb kívánsága, a' mi hajdon C. *Caligulanak* a' *Romai* nép felől: *Utinam populus Dei anam tantum habeat cervicem, quo, uno ictu omnes conficerentur!* Vajha az ISTEN népének tsak egy nyaka volna hogy egy tsapással mindnyájan le-vágotatthatnának, melly vérengző

fem-

SSS

SSS

zemtelenségét ki-is nyilatkoztatá mindjárt a' kezdetben, midőn szárnyait szépen villogtató *Serafim* képet öltözvén magára a' mi első fővetséges Fejünket az Ádámot, ama' siralmas sententiának: *Halálnak halálával half-meg*, 1. *Mos.* II. 17. alája rekezté; mind pedig azután midőn a' Babilonai fogságból meg-maradtott kevéssé Izraeliták után fokképpen olázkodott, nevezetesen, midőn amaz igaz ISTENi tiszteletet helyre állítani igyekező *Jósua Fő-Papot*, mint az ISTEN népének akkori egy erős vitézkedő Fejét, nem tsak Sz. Fándékában meg-hátrálni, hanem az ISTEN eleiben citálván, és ő nékie jobb keze felől álván, ott ötet ama' valóságos és egyetlen egy *Tutelaris Angyalnak*, a' *Jéhova Angyalának* párt-fogása ellen-is, vádolni, és meg is sententziáztatni kívánta, a' mellyben mindazonáltal hathatofan megtsalattaték, a' midőn ötet ugyan a' *Jéhova Angyal* keménnyen meg-dorgálá, a' *Jósua Fő-Papot* pedig meg-igazítván, *új ruhákban* fel-öltözteté, és tífia *Pap-Süveggel* meg tiszteleté: a' mint ez azon ditsőséges Látásban le-rajzoltatott melly vagyon *Zakbar.* III. 1. 2. 3. 4. 5. mellyet én mostani elmélkedésemnek fundamentomául ki-fakasztottam.

Le-festetett rövideden de igen eleven és ki-tetző Fínekkal e' kezünk alá vett nemes Profétziai Látásban ama mennyei Felséges *Dicafteriumnak*, vagy-is Királyi Törvényes Féknek egy igen ditsőséges *Confessusa*, mellyben az ISTEN fővetséges Népeinek akkori egyik Fő-Papja, az ISTENnek udvari *Purpuratusa* a' *Jósua* nem tsak az ő ellene támadott tsalárd Fél-peresnek vádolási alól fel-fabadittatott, és egészzen meg-igazittatott, hanem ennek felette a' Fő-Papságnak dicsékes

SSS

SSS

ékekségeivel-is megajándékozott.

Mellyet-is midőn ez orában, ama' Menyből alá szállott *Protocolumbol* egy kevésbé bővebben ki bevélni igyekezem, hogy e' vastag gyászal körül borított Koporsóban, oh Szomorú emlékezet! halando Testének tagjaira nézve, bé fektettetett, de Halált nem esmérő Lelkére nézve, már ama' Mennyei Törvény Szék előtt *udvarlók* közzé Jel. VII. 9. bé-fogadtatott, Néhai Te-kintetes, Tízteletes, Tudos VERESTOI GYÖRGY Uramat az Erdélyi *Helvética* és egy néhány *Augustana* Confessiokon lévő Ekklesiák, Collegiumok, és Oskolák nagy érdemű Superintendenseket Fő Curátorokat, és némimű kisebb értelem szerént, Fő Papjokat-is: (mivel a' nagyobb és egész erejű értelemben ezeknek valóságos Fő Papjok egyedül csak ama' Melkifédek rendi szerént való Fő Pap János Krisztus:) még egyfő, SZ. HH. minek előtte Testének el-hervadt alkotványit, a' minden élőknek fámokra kétfittetett ágyas házban, a' Koporsóban tartozó tisztelettel bé zárnak, e' nemes Profétziában lévő vonogatófai szerént, a' Ti Szemeitek eleiben állarnám azon ő ditsőséges ujj ruhaiban és tiszta Pap-süvegében, mellyekben felöltöztetett, minekutánna a' Mennyei Törvényes Széken e' mi *Josua* Fő Papunk már végképpen abszolváttatott: Oh vajha a' Mennyei Törvény-Széknek *Apparitor* a' Szent Lélek Isten mostan az én erőtelen ajakaim, és gyermeki rebegő nyelvem által ki hozná annak igazságát, mint a' világosságot, és annak ítéletét, mint a' Napnak delvesti ragyogó fényét. Solt. XXXVII. 6.

Hogy pedig e' már gyenge vállaimra vállolt dolognak sullyoságát, a' kitsinyeknek és tsets kopoknak fájok

SSS

SSS

fájok által is maga Ditsőséget gyakran meg-erősítő ISTENi Kegyelem, és a' Ti érettem buzgó foházkodástok által segítettven, annál jobban el-vitelhessem, ez egész Profétziai Látásnak világosítását ollyatén keskeny határok közzé foritom: Hogy minekutánna I. az itten meg jelent es egymástól nagyon különbözö Személyeketrendel elő számlalom. Azután II ugyan azoknak ebben véghez ment tselekedeteiket megmagyarázom. Légyetek egy kevésbé figyelmetesek!

I. A' mi az elsőt illeti. Valaki e' Profétziai Látásnak le-írást, vagy csak futó szemekkel meg-tekinti, leg-ottan ezében véti, hogy ennek egész kézületi, a' mennyiben itt mind a' Bíró, mind az egy másfal perlekező személyek, és azoknak Prokátoraik, mind pedig a' kik a' Bírónak ki-mondatott Sententziáját véghez vitik egyetemben jelen vagynak, rendeltetett egy átalýában a' külső Törvényes székeknek formájokra, még pedig úgy hogy ez a' Törvény-szék magában foglalja mind azokat a' Törvényes *Processus*okat, mellyeket a' régi 'Sidók három nevezetes karokban számláltak; léven az *Elsőben* azok, mellyekben vádoltattak és kárhoztattak, kik egyenesen az ISTEN ellen vétettek, minéműek valának a' hamis Proféták, és az ISTEN Nevének káromlói, kiknek meg-kell vala öletetni 5. Mos. XVIII. 19. 3. Mos. XXIV. 15. 16. és a' mellyek mondatnak *Processus de peccato*. Másodikban azok, mellyek által az ártatlanok és a' kiknek ígyek hamisan elnyomattatott, fel-fabadittattak, és igazságok világosságra hozattatott 'Solt. XXXVII. mellyek nevezettek *Processus de Justitia*, a' harmadikban pediglen azok, mellyekre tartozott a' *Lex talionis*, melly

B

szerént

8
 Szerént a' bűnös azzal büntettetett a' mit ő másnak
 tselekedett, és melly már neveztetett *Processus de*
Judicio. Melly szerént mivel mindjárt az első *Fe-*
Josua Fő Pap felől a' mondatik, hogy ő áll vala a' *Jé-*
hovának Angyala előtt; kérdésben jöhet igen méltán:
 valyon itt ez a' *Jéhovának Angyala* maga viselte-e a'
 Birónak zemélljét, 's méltóságát, vagy volt inkább
 a' *Josua*nak Prokátora, fő szóllója, ki a' Sárannak vá-
 dolási ellen ötet általmazta? Ugy vagyon, közönsé-
 gesen a' Sz. I. Magyarazók ezt a' Mennyei Törvényzé-
 ket úgy rendelik, hogy ebben a' Biró lett legyen a' *Jé-*
hovának Angyala, a' Felperes a' *Sátán*, az Al peres a'
Josua, azok pedig kik ő körültek állának vala 8. 4.
 az ISTEN akaratját véghez vivő hűséges fölök, a' Sz.
 Angyalok 'Sólt. CIII. 21. És ez ő nem minden igaz-
 ság nélkül való elmékedésekben annyival inkább meg-
 nyugoznak, mivel ez a' *Jéhovának Angyala* ki a' 2. 8.
 egyenesen *Jéhovának* neveztetik, minden kétségen ki-
 vül volt a' Sz. Hiromságnak második Személye, a' Fiu
 ISTEN, a' ki világosan mondja, hogy az *Atya nem ítél*
senkit, hanem a' teljes ítéletet a' *Fiumak* adta Ján. V.
 22. és a' ki egyedül ama' *Férfi*, ki által az ISTEN
 megítéli e' Földnek kerektségét. Tsel. XVII. 31. De hogy
 a' megemlített nemes Sz. I. M. Doctoroknak illendő
 tisztelések meg-sértődése nélkül az igazat egyenesen
 ki-mondjam, fordulnak e' nemes Profétziai Látásnak
 leírásában ily dolgok elő, mellyek ezt a' magyará-
 zatott méltán kétségessé télik: Tudn. (1.) midőn
 ez a' *Jéhovának Angyala* a' *Josua Fő-Pappal* ellenkező Sár-
 annak ekképen áll: *Dorgáld meg téged Sátán a' Jé-*
hova, ki *Jérusálemet* magának válahtotta, jelentí azzal
 igen

igen világosan, hogy az a' *Jéhova*, a' kit a' Sárannak
 meg-dorgálása zemély szerént illet vala, és így a' ki eb-
 ben a' Törvény-kében Birói hivatalt visel vala, az ő
 tölle nyilván megkülönböztetett: mellyet annyival-
 is inkább állithatunk, mivel ezen szóllásnak formája
 sokkal közelebb való hasonlatosságot visel ahhoz a' mi
 vagyon a' CX. 'Sólt. 1. *Monda az UR az én URamnak:*
íly az én jobb kezem felől, miglen vetem a' Te ellenségi-
det 'Sámolyul a' *Te lábaid alá*, mint sem ahhoz a' mi
 vagyon 1. Mos. XIX. 24. az holott az írátik, hogy
 minekutánna ama' 'Sodomának és Gomorának veze-
 delmére le-állott Férfiak a' késedelmező *Lotot* és az
 ő Feleségét ki vitték volna 'Sodomából hogy mind-
 ketten azzal edgyütt el-ne sülyesztetnének, botsáta az
 UR 'Sodomára és Gomorára kénköves tüzet az URtől az Ég-
 ből. De (2.) midőn az 5-dik versnek végén a' mon-
 datik, hogy ez a' *Jéhovának Angyala* sem állott; úgy
 látszik hogy az a' Birónak méltóságával nyilván ellen-
 kezik, ugymint a' kinek tulajdona vala az hogy az
 ítélet-tételben kéken üljön, mellyre nézve mondot-
 ta és edvezitők is az ő Tanítványok: *ültek ti is*
tizenkét székekben és megítéletek az Izraelnek tizenkét nem-
zetéig. Mat. XIX. 28. midőn ellenben a' Perlekedő
 zemélliek a' Birónak kéki előtt ten állottanak 1. Krr.
 III. 16. 4. Mos. XXXV. 12. Én azért mind ezeket
 forgalmazom elmémre vévén, e' ditsőséges Látás
 felől egyenesen úgy itélek, hogy ha tintén a' Zacha-
 riás Proféta, a' kit másként is nem csak R. Salomo.
Dávid Kimchi, hanem még Hieronymus is nehéz értel-
 műnek találtnak, ennek minden részét hűhason és
 igen világosan le-nem írta is, mivel mindazonáltal, ez
 B 2 előtt.

előtte le-rajzoltatott Törvény írásként olly nagy *Momentum* dolog forgott, miném i a' Fő-Papnak meg-igazítására, és azzal együtt a' közönséges ISTENi tiszteltetnek fel-állítottatása, mellyet a' *Sátán* minden uton módon meg-akadályoztatni igyekezik vala; azért kétség nélkül ebben jelen volt a' Tellyes Sz. Háromság, az egy ISTENSégben lévő Harom személyek: úgy hogy ha minden egyéb Sz. Írásbéli helyeket egyfesz-mind félre tennénk-is, mellyekkel ISTEN jóvóltából igen gazdagon bővölködünk, csak ez egyből-is mindazonáltal nagyon meg-táfolhatnók azokat a' kik az örökkön örökké imálandó Ditsőséges Sz. Háromságnak az Idveségre szükségesképpen meg-kivántató nagy titkát, nem csak az ő Testamentomnak Leveleiből, hanem a' tellyes Sz. Írásból-is magok nagy károokra ki-tagadják. Ugyan-is jelen vala e' Ditsőséges Látásban (1.) az Atya ISTEN mint Bíró, ülven az ő Királyi Székiben, a' melly betű szerint nem egyéb vala, hanem a' régi Szentek Szentiben lévő Szövetségnek Ládája, az azon felyül fel-felé ki-terjesztett fárnnyokkal és egybe fordúlt ortzákkal álló Kerubimokkal egyetemben 'Solt. LXXX. 1. a' mellyben látta vala az É'saiás Proféta-is az URat *ülni* mintegy magossan fel-emeltetett Királyi széken, midőn az ő köntösének prémi betöltik vala a' Templomot. Efa. VI. 1. És ez a' *Jéhova* már az, a' ki felől a' *Jéhovának Angyala* a' *Sátán*nak ezt mondá: *Dorgálljon-meg téged, Sátán a' Jéhova, dorgálljon-meg mondok téged, a' Jéhova, ki a' Jéru'sálemet magának válaftotta.* Tudn. az Atya ISTEN, a' ki ebben a' dologban Itélő Bíró volt, és a' kinek mintegy tulajdona az Idvezülendőknek el-választása.

Éfés,

Éfés. I. 3. 4. (2) Jelen vala a' Fiu ISTEN, mint a' Jo'suának Szó-főllója, avagy Prokátora, ki a' mint 2. Mos. III. 2 XXIII. 20. 's más sok helyeken úgy itt is *Jéhova Angyalának* nevezterik, és a' kit már régen a' Jakób Patriárka úgy adott elő, mint *amaz Angyal a' ki őket minden gonosztól őltalmazta, és meg-fabadította,* hogy így személy szerint meg-külömböztetné mind attól a' Ditsőséges ISTENi személytől, kinek mint Bírónak *ortzája előtt jártanak az ő Atyái* ki az Atya ISTEN, mind attól az ISTENTől, a' ki őket *fűletésétől fogva táplálta* a' ki a' Szent Lélek. 1 Mos. XLVIII. 15. 16. Hogy már ne is említsem hogy ez a' *Jéhova Angyal* mint szó-főlló és Prokátor úgy adatik elő a' Sz. Írásnak majd minden karéjjain, mint *Jób. XXXIII. 23. Zach. I. 12. Dán. XII. 1. 1. Ján. II. 1.* s' több helyeken. De (3) Jelen volt itt a' Szent Lélek is azoknak Személyekben, kik a' *Josuának kemény ruháját* el változtatták a' 4. 8. Tudn. ezek nem egyebek hanem ama *bét Lelkek a' kik vagynak az ISTEN Székinek* előtte *Jel I. 4.* az az a' Szent Lélek ISTEN, ki az Anyazentégyháznak minden idejében külömb külömb ajjándékit az híveknek oltogatja, fel-öltöztetvén őket az igazságnak és zentségnek tiszta ruháiban. Ezt pedig annyival inkább állatom, mivel ama Zachariás Paphoz küldtetetett *Gábiel Angyal* a' ki Személy szerint a' Szent Lélek ISTEN volt maga felől nyilván ekképpen állott: *Én vagyok a' Gábiel ki állok az ISTENnek* előtte *Luk. I. 19.* Melly, hogy itt egy szóval meg-jegyezzem, nem a' Szent Léleknek az Atyánál természet szerint való kisebbségét, hanem a' híveknek *vigasztalásokra*, és meg-erősítésekre való

12 kézségét jelenti; mellyet itt-is maga felől ki-nyilatkoztat.

De illesük immár a' több személyeket is, kik e' ditsőséges Látásban meg-jelentenek, és a' kik nevezetesen ennek a' Törvényféknek tárgyai voltak. Ezeknek egyike a' Jo'sua Jehosadaknak Fia, ki a' Babiloniai Fogságból haza telepedett Sido népnek Fő Papja vala. Esdr. III. 2. 8. Hagg I. 1. és ki noha már ez előtt, a' mint a' be-venetebb *Calculus* tártya mint egy XVII. éztendővel, vizta jöveleteknek második Eftendejében Esdr. III. 8. Zorobabel Fejedelemmel együtt a' Jéru'salemi Templomnak meg építtetését elkezdette vala, abban mindazonáltal mind ez ideiglen fokképpen meg-gátoltatván, ekkor ismét Dáriusnak, nem a' mint némellyek akarják Dárius Notbúsnak, vagy *Secundus*nak, hanem Dárius Hysaspisnek a' Persák negyedik Királyának második éztendejében ugyan arra a' Zakariás Profeta által felindították, és annak folytatásában, e' kezünk alatt lévő Profétziai Látás által hathatósan meg-erősítették. Fő-Papnak nevezetik pedig itten a' Jo'sua igen ditsőséges értelemmel, midőn a' Sz. nyelven ő róla a' mondatik hogy ő הכהן הגדול Tudn. Ez a' Sido fő הכהן Koban mellyel a' Jo'sua Fő-Papsága ki-fejeztetett, tulajdonképpen a' külső Társaságban neve azoknak a' Fő embereknek, kik az Országban mindjárt a' Király után vannak, kik a' Királynak Tanátosai, Bégjái, Udvari Purpuratusi, és Fő Miniseri, és a' kiknek egyfizersmind tiszték az, hogy a' Királynak vitetett ajándékokat a' néptől el-vegyék és a' Királynak bémúrtasák, a' mint ez nyilván ki-tetzik 2. Sám. VIII. 18. a' holott

13 holott a' Dávid Király Fiairól a' mondatik hogy ők voltak a' כהנים Kohenek melly 1. Kron. XVIII. 17 így magyaráztatik: A' Dávid Fiai leg közelebb járnak vala a' Királyhoz. Minthogy pediglen az Izrael népe között, minekutánna ama' Theocratia fel-állították az ISTEN úgy gondoltatik vala mint Király, kinak Királyi Palotája vala a' Jéru'salemi Templom, a' hová az Aldo-zó Papokon kívül másoknak bémenni szabad nem vala innen lön oztán hogy az Aldo-zó Papok is, mint ISTENnek Bégjái, Fő Miniseri, és Udvari Purpuratusi Kohanimoknak nevezettek. Es illyen כהן kohen vala már a' Jo'sua ezzel a' különbséggel hogy ő még כהן הגדול nagy Aldo-zó Pap. Mellynek meg-gondolása tselekedte, hogy már ez előtt a' szemefebb Sz. I. Magyarázók ebben a' Látásban nem annyira a' Jo'sua Fő Papnak tulajdon személyét, mint másoknak ő benne lévő eleven képer szemlélték; de a' mellynek meghatározásában nem mindenek egyet értenek: Mások úgy vélekedvén, hogy a' Jo'sua ebben a' dolghban tizmerezte a' mi Hitünknek Apostolát és Fő Papját az UR JÉ'SUS KRISTUS, Sido III. 1. mások másképpen. Mivel mindazonáltal midőn a' Jo'sua a' Jéhovának Angyalától: ki a' KRISTUS JÉ'SUS volt, világosan megkülönböztetik; sokkal inkább meg-nyughatunk abban, hogy a' Jo'suának személyében rajzoltatott itten az akkori Sido nép és annak közönséges Isteni Tisztelte. Mellyet noha némely Tudósok abból hoznak ki hogy midőn a' Sz. Judás Apostol a' 9 dik 8-ben emlegeti a' Mihály Archangyalnak az Ördöggel való tusakodását a' Mo'sesnek teste felett, néz egyenesen erre a' kezünk alatt lévő Látásra, és így mivel az ő ítéletek szerint a' Mo'ses

14 Mo'sesnek teste a' Judásnál nem egyebet tézen, hanem a' Mo'ses Törvényétől függő 'Sidó népet, azért itt is a' Jo'suának zemélyében ugyan ezen fővetséges nép ábrázoltatott. De nem irok én alája ezen erősségnek, mivel nem láthatván által mi módon lehessen a' Judás meg-nevezett versének a' mi Letzkénkre való figyelmezését csak abból ki hozni, hogy az ottan említett *Mihály Arkhangyal*-is a' Sátánnak ugyan azt mondta a' mit a' *Jébovának Angyala* a' kezünk alatt lévő Letzkében: *Dorgályon meg téged az UR*, holott igen ki-tetző különbségek legyenek a' két historiák között, inkább állatnám hogy a' Judás Apostól meg-nevezett zavaiban figyelmeztet valami hajdon esméretes, de ma az ő és új Testamentomi írárok között fel-nem találtató Historiára. Inkább hozom én ki azt hogy a' Jo'suának zemélyén az egész 'Sidó nép és annak közönséges ISTENi tisztelete ertettesék egy felől abból, hogy a' Fő Pap az O Testamentomi Eklé'siában az egész népnek képét viselte, mind midőn a' Szentek Szentiben ektendőnként ama' *Közönséges megtisztulásnak nagy napján* bé-ment, mind pedig egyéb dolgokban 3. Mos. XVI. más felől pedig abból mert a' *Jébova Angyal* meg-dorgálván a' Sátánt nyilván erre mutat mintha éppen így állott volna: *Dorgályon-meg téged, Sátán a' Jébova ki a' Jéru'sálemet magának válastotta*, hogy a' Jo'sua zemélyében az egész Jéru'sálemet, még ennyi nyomoruságai után-is vádolni meg nem fűnöl holott tudod hogy az olyan mint a' tűzből ki-ragadott üfzög.

Második perlekedő Személy e' Törvény kéken vala a' *Sátán*, ki a' Jo'suának jobb keze felől áll vala, hogy ő velle

vélle ellenkeznék. Erténünk kell itt kétség nélkül amaz ISTEN ellen pártot ütött Lelkeknek Fejedelmét, az ördögöt, ki az egész Földnek kerektségét eltsalja, ki a' mi atyánkfainak vádolója vádolván őket éjjel és nappal a' mi ISTENünk előtt, és a' ki Sátánnak neveztetik. Jel. XII. 9. 10. Tudn. a' Sátánnak nevezeti a' maga eredetének ereje fzerént, ollyat tézen, a' ki az ő Szívében valaki ellen halálos és meg-engeztelhetetlen gyűlölséget visel, mellyel mintegy meg ölthatatlan tűzzel, maga-is fűntelen ég, másokat-is éget, mindenütt és mindenben azon igyekeztvén, hogy azt minden zemtelenséggel, és vakmerőséggel ki-mútsa, mellyek mindnyájan ama' régi Kígyónak az ördögnek tulajdon bélyegei, ki az ISTENnek minden tanátsaival, mellyek a' bűnös embernek Idvességére tzeloznak, fűntelenül ellenkezik, azokat káromollya, és az ISTENi Tiszteletnek gyakorlását, az ISTEN Országának gyarapodását, minden uton módon meg-gátolni igyekezi. eddig az első:

II. Es ezek rendel azok a' Személyek, kik e' Profétziar Látásban meg-jelentenek; lássuk immár azoknak tselekedeteket és befédeket. Holott elsőben-is a' *Sátán* felől az adatik előnkben, hogy állott a' Jo'suának jobb keze felől, hogy ő vélle ellenkeznék. Ki-fejeztetett ezekben, hogy egyebeknek e' felől való vélekedéseket el-halgaßsam, egyenesen a' régieknek a' Törvénykezésben gyakoroltatott fokások, melly fzerént, midőn valaki a' Birónak kéki előtt mást vádolt, az annak jobb keze felől állittatott. Tudn. a' ki mint *Dextrae causae* mind addig feljebb valónak tartattatott, míg nem amaz a' vád alól fel-fabadittatott: C Melly-

16
Mellynek világos nyoma vagyon 'Sólt. CIX. 6. És a' mennyiben már ezt tselekezi vala a' Sátán ellenkezvén a' Jó'suával, avagy vádolván ötöt, és ő benne az ISTENnek akkori fővetséges népét, nevezethtik már ez a' Törvénykezés, *Processus de peccato*. Miben állott légyen pedig ez a' Sátán vádolása, noha világosan meg nem irattatott, annak sumnája mindazonáltal kétség nélkül nem csak a' volt, a' mint *Salomo* és *Kinchi* 'Sidó Mesterek akarják, hogy a' Jó'sua Fiai magoknak idegen Feleségeket vévén *Esd. X. 18.* az ISTEN Törvényét meg-rontatták 2. *Mos. XXXIV. 16.* hanem főképpen hogy a' Jó'sua által tzimereztetett 'Sidó népet az ISTENnek újabb Kegyelemességére méltatlannak lenni meg-mútsa, úgymint a' melly már fok időtől fogva az ISTENi főlgálatnak és a' Kegyeségnek gyakorlása nélkül lévén, magát fokféle bűnökkel meg-fertéztette, és már tellyességgel ne légyen méltó arra, hogy az ISTEN a' maga Templo-mát ő közöttök vizont meg-építtesse, közönséges Tízteletét helyre állassa. De ezen kívül ellenkezik vala a' Sátán Jó'suával valóságos tselekedettel is midőn a' Perfiak Királynak Tíz tartoit, kik abban az időben a' 'Sidó népen uralkodnak vala, arra indítá, hogy a' Királyhoz küldött Levelek által, a' Templomnak meg-építését, és így az ISTENi Tízteletnek helyre állatását meg-akadályoztatni igyekeznék. *Esd. V.*

De nem lehet mindazonáltal ebben a' Sátánnak elő menetele, mert a' *Jébovának Angyala*, ki a' Jó'sua-nak Prokátora vala néki ekképpen szóla: *Dorgályn-meg téged' Sátán, a' Jébova, ki a' Jéru'sálemet magának válastotta, avagy nem olyané ez mint a' tűzből ki ragadott üfög?*

17
üfög? vala bizony e' *Jébovának Angyala*; úgymint ki magais Jébova igaz ISTEN vala, tellyes hatalma arra, hogy e' fentelen vádolot maga meg dorgálja, de mivel a' fellyebb mondottak kerent a' Birának Szemellyét az Atya viseli vala, tartozott ez is a' Fiúnak mint Közben-járónak Ditsőségére, hogy az ő *ülete* az Atyának *ortzája* elől jöjjon ki 'Sólt. XVII. 2. mellyre nézve nem csak kívánja, hanem mint tsalhatatlanul következő dolgot cleve meg-is mondja, hogy az Atya ISTEN mint Bíró, a' Sátánt meg-dorgálja, és ezt a' Törvénykezést el-változtatván, hogy e' lenne *Processus de Judio*, ötöt abban mint hamis vádolót haragos ítéletének kemény sententziája alá zárja: a' maga ortzája elől el-űzze, és hogy többé az ő népe között az ISTENi Tízteletet meg-akadályoztassa, meg-ne engedje; ellenben pediglen a' Jó'suát és Jéru'sálemet, az az a' 'Sidó népet minden vádok alól fel-fabadítsa, és elébbeni állapotjára helyre állítsa. Ezt pedig nem csak azért, hogy azt *magának válastotta*, hanem ennek felette, hogy az *olyan vala mint a' tűzből ki ragadott üfög*. Melly szóllásnak formájából roha némelly 'Sidó mesterek azt költötték, hogy a' Jó'sua Fő Pap valósággal is a' Babilonai Fogságban *Nabugodonozor* Királysága alatt egy tüzes kementzébe vettetett volt, azt betélvén, hogy midőn *Acháb* és *Zeackiás* két han is Proféták az ISTEN parantsolatjának híne alatt mindenféle útlatosságokra ki-terjeszkedtenek volna, Nabugodonozor akarván az ő ISTENTől lett küldetéseket meg-probálni, Parantsola hogy őket a' tüzes kementzébe vették, ezek pedig a' kemény *Examentól* meg-rettenvén a' Királytól kérik, hogy Jó'sua

18
 És ő vélek együtt a' kementzében vettetésék, mi-
 vel arra hogy tsudálatoson a' tüzből meg-fabadúljanak,
 mint ama' három Férfiak Dániel. III. még kívántatnék,
 hogy hárman lennének, reménylővén így e' boldogta-
 lan hamis Próferak, hogy ők is a' más érdeméért
 tudn. a' Jó'sua Kegyeiségeért a' sebes tüztől meg-fa-
 badittatának, de a' mellyben egészzen meg tsalattat-
 tának, midőn Jó'sua ugyan tsudálatoson meg-faba-
 dúlván, ők attól meg eméztetének. Sidó költemény
 ez, hidje-el a' környül metéltetett, és más a' ki-
 nek tertzik. Valójában midőn itten a' tüzből ki-raga-
 dott üzőgről vágyon emlékezet, azzal ki-fejeztetett
 mind a' Jó'suának, mind pedig az egész Sidó népnek
 akkori állapotja, mellyben az ISTENi Tízteletnek
 tulajdon Műhelye a' Sz Város és annak ditsőséges
 Temploma tüzzel meg-égettett lévén, az ő Testa-
 mentomi Híveknek, minden ígéretek és reménségek
 merő azon füstben és hammuban mentnek láttzik va-
 la, és noha a' Babilonai fogságból való ki-fabadulás
 által mind ezek valamennyire éledni kezdetek va-
 lá, gátot kötvén mindazáltal ezekben is a' Persiai Királyok-
 nak parantsolatjok, valójában az egész Religionak áb-
 rázatja olyan vala, mint a' tüzből ki-ragadott fekete
 és még most is füstölgő üzőg. És így igen szépen meg-
 egyez ez a' állásnak formája azzal, a' mi vágyon
 Esa. VII. 4. Amos. IV. 11. Jud. 22. nevezetesen az-
 zal a' mi vágyon 1. Cor. III. 15. a' kinek munkája
 meg-ég kárt vall, ő maga pedig meg-tartatik *et ous de us dia*
nos de úgy mint tűz által, tudn. köz példa zerint
 való állás mind a' kertő és a' dolognak nehéz 's ba-
 jos voltat jelenti, mellyet követtek mind a' Görög
 mind

mind a' Deák *Autorok*-is igen gyakorta, mint erre
 példa, hogy most csak ezt említem, egy *Római Ora-*
tornak ezen *Clodius* felől való mondása: *Quo ex Judi-*
cio, ille, velut ex incendio, nudus effugit és a' mellyet
 ha már eleitől fogva meg gondoltának volna az embe-
 rek, nem rejtegettek volna itt semmi *Purgatoriumi*
 tüzet, mellynek én ugyan a' mint egyébütt a' tellyes
 Sz. Írásban, úgy itt is semmi híkráját nem láthatom,
 annyival inkább annak langját ártalmasnak vagy ha-
 nosnak nem mondhatom.

19
 És, hogy már viztá térjünk, ezek az okok indi-
 tották, a' Mennyei törvény székné Biráját arra, hogy
 midőn a' Sátán ellen kemény Sententziát monda: el-
 lenben már, mintegy *in Processu de Justitia*, a' Jó'sua
 Fő Papot meg-igazítaná. Tudn. sem a' Hadban, sem a'
 Törvény székné nem eshetik-el úgy egyik fél, hogy
 a' másik ellenben fel-ne keljen: mikor az Amalek meg-
 veretterik akkor az Izrael győzedelmeskedik: mikor
 a' Saul Háza meg-aláztatik, akkor a' Dávid meg-erő-
 sítetik: mikor az ISTEN Házának ellenségi meg-ha-
 nyatlanak és el-esnek, akkor az Hívek fel-egyenese-
 talpon álva vagynak Sól. XX. 9. Mellynek igen eleven
 bizonyosága vágyon e' jeles Profétziai szakaszban is,
 meg sententziáztatván ugyan-is a' Sátán amaz egész Föld-
 nek igaz Itélő Birájától, a' Jó'sua Fő Pap meg-iga-
 zittaték, és az ő Sátánnal való nemes hartzának vé-
 gére tétetett Koronával meg-tíztelettek, a' mellyeket
 rendel már a' Proféta ezekben ádelönkben: (1.) hogy
 az Angyalnak akarátjára, a' Jó'sua Fő Pap azok által a'
 kik ott állanak vala, az ő kemény ruháiból le-vetkezteték.
 Szennyes ruhákban láttatott vala a' Jó'sua Fő Pap a'
 mennyi-

20
 mennyiben a' régieknek fekálok fzerént az *accusatio*-
 sok vád alatt fekvők, ha kintén ártatlanok voltak-
 is, míg a' vád alól fel-nem szabadítottak nem csak a'
 vádolóknak bal kezek felől állítottak, a' mint felyebb-
 is emlitém, hanem ennek felette fennyes ruhákban-is
 öltöztettek: És így Jo'sua-is igen méltán latatthattott
 fennyes ruhákban, mivel még eddig az igaz Hívek
 után olázkodó Sátánnak vádolási alatt volt; de a' mel-
 lyek alól fel-zabadítottatott oztán a' midőn az Angyal
 nem csak az ő körülötte állóknak ezt mondá: *Vegyé-*
tek le ő rólla a' fennyes ruhákat hanem ennek felette,
 a' mit már (2.) említ a' Proféta a' Jo'suának-is ilyen
 örvendetes *Deliberatumot* olvasá: *Imé el-vettem a' Te*
álmokságodat, és új ruhákban öltöztettelek tégedet, a' melly
Deliberatumnak ezen első részét a' mint az eredeti
 nyelven voyon: *רָאָה הָעֶבְרִית מַעֲלִיךְ עֵינֶיךָ* én ugyan a'

több Sz. I. Magyarázóktól való kevés meg-hasonlással,
 inkább kívánom így fordítani: *Im lásd-meg, le-vonattam,*
le-vezettem te róllad a' te álmoksággal való hamis vádolta-
tásodat. És ez a' fordítás, nem csak a' 'Sidó' nyelv-
 nek természetével, mellyel itt unalmat ferezni nem
 akarok, hanem nékem avagy csak úgy tettzik, job-
 ban megegyez mind az előtte, mind az utánna vá-
 lókkal-is. Tudn. jobb keze felől álván a' Sátán Jo'sua-
 nak, és ötet vádolván, az ISTEN eleiben mint *Reus*
 bűnöst *fennyes ruhákban* kényszeríté állani, mellyeket
 minekutánna *le-vétetett* volna ő rólla az Angyal, úgy
 mondja oztán: *Imé el-vettem a' te álmokságodat,* az az:
Imé már le-vonattam te róllad azokat a' fennyes ruhákat,
mellyekben a' te hamis vádolód, annak bizonyosságára hogy te
bűnös vagy, kényszerített vala téged öltözni. Ugyan erre
 tzeloz

21
 tzeloz a' következendő-is, a' mikoron a' mint a' Jo-
 suának a' vád alól való fel-zabadítottatása a' *fennyes ru-*
báknak le-vezetkezésével úgy ezen *Deliberatumnak* máso-
 dik részében az ő ártatlansága-is ekképpen fejeztetik:
és új tífata fennyes ruhákban öltöztettelek tégedet. Ugyan is
 miképen a' *fekete* vagy *fennyes ruhák* az ártalmatlanság-
 nak, igazságtalanságnak, úgy ellenben az új, *fejér,*
 és *tífata* ruhák az ártatlanságnak, és igazságnak fén-
 tségnek esmértető jelei voltak: az honnan nem csak
 a' Pogányoknak költött ISTENEik-is fejér és fennyes
 tekintetben rajzoltattanak; a' mint magok írják:

Nube, candentes humeros amictus

Augur Apollo.

és a' mint egy más Poeta szól:

Alba decent Crinem, vestes Ceralibus albas

Sumite, nunc pulli velleris usus abest.

hanem még az egy igaz ISTENSégben lévő Sz. Há-
 romságnak fzemélyei-is gyakorta fennyes tekintetekben
 láttattanak. Dán. VII. Ének. V. 10. Mát. XXVIII. 3.
 Jel. I. 14 sőt ugyan nyilván igéri Az a' *kinél vagynak*
 a' hét ISTENi Lelkek, és a' hét tsillagok; hogy egy né-
 hány Sárdisbeli emberek kik meg-nem fertéztették az ő ru-
 háikat, *fejér ruhákban járnak ő velle,* mivel méltók arra
 és hogy a' ki győzedelmes lézen *fejér ruhákban öltöztetik,*
 és el-nem törli annak nevét az életnek Könyvéből Jel. III. 1,
 4, 5. Fel-öltöztetett hát a' Jo'sua fennyes és tífata ru-
 hákban, annak bizonyosságára hogy ő az ő Jéhova Birá-
 jának kegyelmességéből, a' Jéhova Angyalának Proká-
 torsága által az ő hamis Félperesinek vádolási alól
 nem csak fel-zabadított, hanem meg is igazított.

és midőn a' Jo'sua Fő Papnak e' Felsőges Mennyei
 Tör-

22
Törvény-féken lett illy ditsőséges *absolutio*ját meg-
mútatta volna a' Zakariás Profétának ama' Férfiu, ki
veres lovan üll vala, és áll vala a' Mirtus fák között Zak.
I. 8. felbuzdúlva a' Zakariás-is a' Fő Pap mellett,
ugymint a' kinek igen illetlen vala meztelen fővel
lenni, kéré a' Jo'sua Szó-follóját, a' Jéhova Angyalt,
hogy mondaná az ott állóknak hogy *temnének az ő fejé-
ben tífia Pap Süveget: és terének az ő fejében tífia Pap
Süveget, minekutánna felöltöztették volna ötet új ruhák-
ban.* Kivánja vala tudn. a' Zakariás ugyan repeső Szí-
vel, Lélekkel, hogy a' Jo'sua Fő Pap a' Sátánnak
minden vádolási ellen ekként meg-igazittatván, az i-
gaz ISTENi Tízteletet már az ISTEN fővetséges
népe között egészzen talpra állithatná, a' Sz. Léleknek
Kegyelembéli minden drága ajándékival, mellyek a'
tífia és fényes Papi ruhák által példáztatni szoktak,
fel-ékesítetvén, és az ő Papi méltóságára helyre ál-
littatván; a' melly úgy lenne ha tífia Papi Süveg-is
vagy Korona tétetnének az ő fejében; mivel a' mint
közönségesen a' Süveg avagy Korona a' Felsőbb méltóságnak
képét viselte, erre tétetvén mind *Silius Ita-
licus* midőn a' Juda Királyáról így szól:

- - - *Cinguntur tempora vittā*

Albenti.

mind pedig Ester Királyné Afzony Historiájának író-
ja, midőn Mardocheust a' Királyi Koronával meg-tíz-
tetetnek írja. *Est. VIII. 15.* úgy a' Papi Süveg avagy
Korona is a' Papi méltóságot jelentette. A' melly
kivánsága a' Zakariásnak bé-is tellyesítették, még pedig
ott álván az URnak Angyala-is, ki mint a' Jo'suának
hívséges Prokátora nem akara onnan el-menni mind
addig

23
addig míg mind ezek az ő tetzése szerint meg-nem-
lennének.

És ha mindezeket immár, mellyekkel eddig tar-
tott elmélkedesemben e' kezünk alá vétetett nemes
Profétziai Látást világosítani igyekeztem, egyben fo-
ritjuk, ki-kerekedik ezekből az a' hathatós és minden
vigasztalásokkal tellyes igazság; mellyet mostan egy-
zsermind Tinékre egyen egyen ajánlok mint egy
kedves

T U D O M Á N Y T

ISTENnek a' maga Kegyelembéli Országában gyakor-
lott titkos ugyan de igen bölts *Oeconomia*ja, hogy miképen
régentén az O Testamentomnak, úgy ma-is az Új Testa-
mentomnak idejében ama' siralmas Babilonai fogságból ki-
fabadult népet, a' Sátánnak Jok féle vádilatási által gyako-
rollyá; de a' mellyek alól való fel-fabadittatásokat az igaz
Hitvek tsalhatatlan reménységgel várhatják, tudván azt, hogy
az ő bívséges Prokátorok az UR JESUS KRISTUS a' Men-
nyei Törvény-fék előtt ügyeket mind addig forgatja, míg az
Atya ISTEN a' Sátánt meg-corgállja, őket pediglen a' Sz.
Léleknek bívséges Kegyelmeivel egészzen fel-rubázván, ama'
választott Fiúságnak leg-felsőbb méltóságára fel-emeli, és vég-
re ama' nemes Hartznak végére köttetett Koronával meg-
Koronázza.

Fundaltam én ezt az Tudományt a' Letzkén, és ki-
hoztam annak eddig elő adott tsekely magyarázatjá-
ból. Nem is tartom már most szükségesnek vagy azt,
hogy az emberi nemzetnek és a' vallásnak amaz első
fundátorától az Ádámtól fogva hofvason elő famláljak
minden példákat e' Tudomány igazságának meg-mű-
gatasára, vagy hogy Ti reátok Sz. Sz. H. H. még-is
D nagyobb

24
nagyobb unalmat hozzak annak hofzás elő-bezfélé-
sével, miképen őltalmazta az ISTEN a' Babiloniai
fogságból ki-zabadúlt régi fővetséges népet annak
mérges ellenségének minden olázkodási ellen, és mi-
képen állította-fel abban a' népnek kívánt szabadságát
és az igaz ISTENi Tízteletet, a' Sátánnak ezeknek
meg-hátrálásokra kézfittetett ostromai ellen. Olvasa
meg a' ki ezekről bővebben akar tudni, és a' kinek-
mint Mennyei Polgárnak szabadsága vagyon az ISTEN
befédének olvasására, az *Esdrás* Könyvének IV. V.
Részét, úgy a' *Néhémiás* V. részét 's a' t. Az Uj-Tes-
tamentomban pediglen, ha valaki találkoznék, a' ki
ama' tickos Babiloniai fogságból ki-zabadúlt igaz Hí-
veknek, a' Sátán és az ő Angyali által való fok-fel-
vádoltatásokat és ostromoltatásokat ő magán még ed-
dig észre nem vette, azt én ugyan nem tudom mi-
képen fámlálhatja magát azok közzé, holott a' mint
a' Poeta szól:

*Nunquam bella Piis, nunquam certamina desunt,
Et quocum certet, mens pia, semper habet*
az az

A' Kegyes Léleknek soha sints nyugvása
Rajta van Ördög, Test világ ostromlása.

De mind ezek között-is el-nem tsüggedhet a' Ke-
gyes Lélek, hanem gvakorta midőn az ő Ellenségei-
től leg jobban ostromoltatik, fityargittatik, ugyan
akkor azonokon győzedelmeskedik-is nem különben
mint ama' Kereszttyénségnek kezdetében keserves ki-
nokra vettetett *Mártýromok*, kik, a' mint *Cyprianus*
szól: *Steterunt torti torquentibus fortiores*. Keményen ki-
noztat.

25
noztatván erősebbek voltak az ő kínozójoknál. Oh
de valyon mi-is lehetne a' mi meg-rettenthetné az
igaz Híveket midőn tudják hogy az ő Hívseges Szó-
zólojok az UR JE'SUS az ISTENnek jobban vagyon?
a' ki az ő ügyeket meg igazítja, és megtselekedzi a'
mit ígért Jel. III. *A ki győzedelmes lépén együtt ültetem*
véllem az én királyi fekemben, mint én-is győzedelmet vet-
tem és ülök az én Atyámmal az ő Királyi fekében. Al-
lyon bár a' Kegyes Léleknek küntelen jobba felől a'
Sátán, mint Jo'suának, sőt állítsa elé minden An-
gyalait-is, ő mindazonáltal tellyes bátorsággal, a' Da-
viddal az ő őltalmazó Angyalára tekintvén ezt ének-
li: *Dítsérem a' Jéhovát felette igen az én fiammal, és*
fokoknak gyülekezeteiben tisztelem őtet. Mivelhogy a' fe-
gényeknek jobb keze felől áll, hogy meg-tartsa annak Lel-
két azoktól a' kik kárboztatják azt. *Sólt. CIX. 30. 31.*

Midőn már mind ezeket Sz. Sz. H. H. így tanul-
tatók, így tudjátok, és így hititek, meg-lásátok
forgalmatoson hogy miképen a' régi Babiloniai fog-
ságból víztá telepedett 'Sidók közzül kiki a' Jéru'sá-
lim meg romladozott köfalainak építésében egyik ke-
zével munkálkodik vala a' másikkal pedig a' Fegyvert tartja-
vala. *Néhém. IV. 17.* úgy ti-is egy felől ugyan fel-
öltözvén az ISTENnek minden fegyvereit, tudn. a' ti de-
rekaitokat bé-övezvén igaz mondással, felöltözvén az igaz-
ságnak melj vasában, lábaitokat a' békeség Évangéliomá-
nak kőfületével meg-saruzzván, a' bűnök páisát az idves-
ségnek Sifakját, és a' Lelki fegyvert-is fel-érvén, *Éfés. VI.*
13. 17. álljatok ellent a' Sátánraik, harizójátok-meg ama'
nemes harizot, hogy jutásokat el-végezván adásék-meg
nektek végezetre az Életnek Koronája. *2. Tim. IV. 7.*

26
 másfelől pedig folyamodjanak bátor mások akármi-
 néni Prokatorokhoz kisebb nagyobb Szó-föllokhöz.
 Ti mindazonáltal soha-is ezen a' maga perit el-vez-
 teni nem tudó Jéhova Angyal Szó-föllohon kívül, sen-
 kihez-is ugyan, mint Szó-föllohoz ne folyamodjatok.
 Ennek ortzáját keressétek, ötet ferefsétek, és tiz-
 teljétek, tudván hogy *ő ama' Páktor a' ki esmérí az ő*
Juhait, és örök életet adván azoknak meg-nem engedi hogy
valaki ki-ragadja azokat az ő kezéből. Ján. X. Így lézen
 oltán hogy ha olykor a' ti oldalaitokban hegyes oltón
 adattatnék is, tudn. a' Sátánnak Angyala, az a' ti ol-
 dalaitokat meg-nem sérti, hanem inkább jóvatekra
 lézen, hogy *felette igen el-ne hinnétek magatokat.* Sőt
 így lézen végezetre hogy ha olykor a' kisérteteknek
 tűzes Kementzéjében vettetétek-is a' *'Sidrák, Mi'sák,*
és Ábednégoval egyetemben Dán. III. ott-is mindazon-
 által épen meg-maradnátok, miként meg-marada haj-
 don a' tűznek közepében, minden sértődés nélkül,
 ama' Horeb hegyén lévő *Tsipke bokor,* vagy a' mint
 ama' nagy Tudományu Férfiu, Néhai Tízteletes Tu-
 dos VERESTOI GYÖRGY Uram, egy nagy tudomán-
 nyal kézült munkájában állította, a' tűznek közepé-
 ben lévő nem *tsipke bokor,* hanem *Pálma-fa* 2. Mos.
 III. 2.

De óh bánátnak ugyan vízfa fíró Tengeré! óh
 hová erefkedik vízont, egy kevésé enyhülni kez-
 dett szomorú el-nélkedésünk sorja! *Áment* mondok
 már talám Sz. Sz. H. H. mivel noha eddig tartott be-
 fedemben-is rebegő nyelvemnek kerekai gyakorta meg-
 akadának, de már annak ki-bezéllésére a' mi hátra
 vagyon, én ugyan magamat tellyeséggel alkalmat-
 lannak

27
 lannak ismérem. Valyon ugyan-is hogy bezéllhetné-ki
 illendöképen az annak Halálat, a' ki maga-is azzal a'
 Halállal meg-sértettetett? Valyon hogy vigasztalhatna
 a' mást a' ki maga-is vigasztalást kíván: El-fogott
 tudn. engemet-is igen méllyen a' bánat. Soha ugyan-
 is szomorubb adófságot nem fizethettem volna, mint
 midőn e' gyázos Koporsóban fekvő Nagy Férfiunak,
 azt a' fáradságát, melly férént ez előtt mintegy öt
 éztendőkkal, ugyan ezen fékből Néhai áldott emlé-
 kezeti édes Atyámnak, óh Szívemet bádjaftó és e-
 géfzen meg-fojtó emlékezet! Utolsó tiztességet, az
 emberekre és nem az Angyalokra bizattatott Papi Sz.
 Hívatálról mondott Deák Oratiojával, illendöképpen
 meg-adta, azt én-is e' mái napon ő-nékie avagy tsak
 kisebb és épen nem-is hasonlítható részben vízfa fi-
 zetni kéntelenítettém. Soha kedverlenebb kötelefsé-
 gemet nem tehettem volna, mint midőn e' mái na-
 pon az én kisedségeimtől fogva alsóbb és felsőbb Tu-
 dományokban kedves Preceptoromnak Tanitomnak pa-
 rentálni elé állitattam. Soha hogy mindeneket ki-mond-
 jak, szomorubb fölgálatomat nem mütathattam vol-
 na, mint midőn azt a' kitől ugyan szívem fakadva
 várom vala, hogy az UR' gabonájának Aratói közzé
 engemet-is ki-botsátana, e' mái napon az Aratók köz-
 zül ama' Mennyei Jutalomnak el-vételére ki-butsuz-
 tatni parantsoltattam.

Áment mondok azért talám már egéffzen másként-
 is, úgy itélem hogy a' *Jo'sua Fő Paprol,* eddig tar-
 tott tsekély értekezésemben eléggé ki-bezélltettem, e'
 mi szomorúságunk matériájának, e' töllünk jobb ré-
 zében el-költözött nagy Férfiunak, nehaj Tekintetes
 Tízte-

28

SSS

Tízteletes VERESTOI GYÖRGY Uramnak az Erdélyi *Helvetica* és egy néhány *Augustana* Confessiokon lévő Ekle'siák' Collegiumok és Oskolák Nagy Érdemü Superintendenséknek, és Fő Curatoroknak, mind életér, mind pedig halálát. De hogy ezt még-is világosabban szemlélhessetek, e' gyázos atyafiságnak tetzésere, az Ő Familiáját és életének némelly gráditsait-is előtökben vonogatom. ISTENnek egy ke ves *Purpuratussa*, Belső Bélyároja, Fő Papja vala, tud. E' MI JO'SUÁNK az Ő Erédetire nézve, mellyet igaz Ároni Familiából vett vala, lévén Nagy Atyja, T. Cséri VERESTOI PAL Uram elsőben ugyan a' *Vereftói*, azután pedig a' *Csákári* és *Farkasdi* Ref. Eklés'ia'knak hívséges Lelki Tanítója, ki-is házmozván a' Balaton mellett igaz Nemességgel birt Tek. Cséri VERESTOI ISTVÁN Uramtól, nemzette e' mi homoruságunk' Materijának édes Atyját Tíz. VERESTOI SAMUEL Uramat, elsőben a' Sz. Er'sébeti, azután némely nevezetes Eklé'siákban való mulatása után a' *Bonyhai* Ref. Eklé'siának Lelki Pástorát és a' Küküllő-vári *Venerab. Tractus*nak nagy érdemü hites *Notarius*sát, a' ki oztán midőn Házaságra birta volna az UR az Ő Szívét, vévé magának Hites Társul Tek. Nem. *Szent-Er'sébeti* MO'SES ER'SÉBET Aftzont, melly egyenlő Aroni Pártól több tíz gyermekeik között hatodszor születék *Bonyhán* MDCCXVIII. Eftendőben Janiusnak 25-dik napján, születésével-is Fő-Papságra tzelozott, de már fí-vünk keferőségére minket el-hagyott Tízteletes Nagy Férfiu VERESTOI GYÖRGY Uram.

De az ISTEN *Purpuratus*sának, Fő Papjának bizonyította meg-magát e' mi JO'SUÁNK azzal-is, hogy füle-

SSS

SSS

29
születése után csak hamar a' Tízteleteses Tudományoknak szorgalmatos tanulásokhoz kezdvén *Bonyhán*, onnan vizont a' M *Vásárhelyi* Nemes Collegiumban, és végre MDCCXIII. Eft. e' mi városunkban szépen virágzó Collegiumban talált magának kedves szállást. Es itt oztán MDCCVI. Eft. a' *Togatus* Deákok közzé bé-íratatván, és MDCCXVIII. Eft. az Ékesen föllásnak Tanítójává tétetvén, azonban nagy és gyümölsös figyelmességgel halgatta, az akkor Erdélyben igen nagy híri Embereket, ugym. T. T. *Szatbmár Németi Sámuel* Uramat, T. T. *Zilahi András* Uramat, T. T. *Batzoni Intze Máté* Uramat és T. T. *Remetei János* Uramat. Mint ezen Collegiumnak már emeritus nagy érdemü *Professorait*. És noha ezeknek halgatása által már mindenféle Tudományokban mint egy felöltözött vala, de az Ő nagyra született elméje, éster-méleti *Modesttiája* ezeket még kitsinyeknek tartván, Tudománya és Experientziája öregbitése végett MDCCXXI. Eft. Kedves barátjával N. T. T. *Tsepregi Turkovits Ferentz* Urammal, Ezen Collegiumnak ez előtt egy néhány Eftendőkkel el-hanyatlott Fényes Tsillagával, a' *Belgiumi* Académiákra, az Ő nagy Kegyességü Patronusának, Hazánk és az ISTEN' Háza nagy Öflopának, de már Néhai, Mélt. LIBER BARO LOSONTZI BÁNFI FARKAS URNAK Életében a' Mélt. Királyi Törvény Tábla Tanátsos *Praesessének*, különös Gracziájával segitvén fel-ment, és ott vizont éjjeli nappali szorgalmatossággal halgatta ama' Tudos Világ' Erős *Atlaisait*, ugym. a' *Theologiában*, és Eklé'siai Historiákban mind a' két öregbik és Ifjabb *Campegius Vitringákat*, *Ruardus Andalát*, *Hermannus Venemat* ki még most

30

most is életben lévén, évfesen örvendezett azon hogy ez ő Kedves Tanítványa a' Fő Papságot elérte, hogy ő velle Barátságát fen tartotta, és nevezetesen hogy az ő első Zülött Fiának Tízt. Tudos Ifj. VERESTOI GYÖRGY Uramnak is három éftendő alatt hívséges Tanítója lehetett. A' *Filosofiában*, *Mathefisben*, és *Chemiában* halgatta *Gulielmus Muyst*, a' *Filologiában* ama' két Nagy *Apollokat* *Albertus Schultenst* és *Tiberius Hemsterhuist*, a' *Historia Universalisban* *Petrus Vesselinger*, a' *Jus Nataraeban* amaz eredetere nézve *Hajnarskői Job Gottlieb Hejneccinst*. Kiknek őt éftendő alatt való fáradohatatlan halgatásokban melly igen nagyon öregbítette és megtetézte légyen, az ő itthon is nagyra ment Tudományát eléggé ki nyilatkoztatá azon ő nagy Tudománnyal írott *Difsertatiojában de Palma ardente*, az égő *Pálma Fárol*, mellyről tsak most mindjárt emlékezem, és a' mellyel a' *Franequerai*, és több felsőbb Akademiáktól elbutsuzék.

Vízfa térvén így mint egy megrakodott méh e' MI JO'SUANK; ez ő tulajdon Hazájában, itt is nyilvánosságá tévé hogy ő A' JÉHOVÁNAK HÁZA ÉS AZ IGAZ ISTENI TISZTELET MELLETT VALÓJÁBAN BUZGO JO'SUA FŐ PAP kíván lenni, midőn az ő Kegyes *Patronusának* Néh. Mélt. L. B. *Tabulae Praefes* LOSONTZI BANFI FARKAS Ur Kegyes és ISTENT féltő *Bontzidai* Udvarában mindjárt Papi Hivatalt vállalva magára; mellyet midőn két Éftendő alatt olly dítséretesen folytatott volna, hogy jó Híre már mindenfelé az egeket járná. MDCCXXVIII-ban Aug. 28-dik Napiján ezen Kolo'svári Collegiumban *Filosofiae* és *Mathefis* Professornak kéréttetett és tétettetett. Igaz

31

Igaz Fő Papnak bizonyítá-meg magát e' MI JO'SUANK az ő Házasságával is, mivel midőn MDCCXXIV. Éft. Szívét erre hajtotta volna, nem véve magának Házastársul valami idegen Leányzót az ISTEN Törvénye ellen 2. Mos XXXIV. 16. hanem amaz Aroni Háznak, N. Tízt T. Batzoni INTZE MATE Uramnak, akkor a' Kolo'sv. Réf. Sz. Eklésia első Papjának 's *Curatorának*, és T. Bogdányi SAJGO ERSEBET Afzonymnak Kedves és minden Virtusokkal ékeskedő Leányokat, mostan e' gyázos Koporsó mellett zintén könyhüllatásoknak árjává változott Arva Özevegét Tízt. Batzoni INTZE 'SU'SANNA Afzonym. Kivel szépen kezdett, és megbánhatatlanul töltött Házassági Eletét, megáldá az UR ISTEN őt ékes magzatokkal. Kik közül első vala, néhai Tízeletes VERESTOI ERSEBET Afzonym, Ki is elsőben. Tek. Kolo'svári Senator LOSONTZI A. SÁMUEL Uramnak, Annak Halála után pedig e' Kolo'svári Nemes Collegium *Filosofiae* és *Mathefis* serény *Professorának* Tízt. T. *Medicinae Doctor* Ifjabb PATAKI SAMUEL Uramnak hűséges és igen szerelmes Párja lévén, tsak hamar elsőb Férjétől elmaradott LOSONTZI SAMUEL Fiatskáját valóságos árvaságra hagyván, az örökké való Boldogságra ki költözött. Második gyermeke Tízt. T. édes Atyja nevét viselő, nyomdokát forgalmazson követő VERESTOI GYÖRGY Uram, Ki is az elmúlt őzfél a' *Franequerai* Akademiából mindennemű Tudományokkal ugyan meg gazdagodva, édes Atyja örömeire megérkezvén, már most feje felett fránkózik. Harmadik Nagy Atyja nevét viselő VERESTOI SAMUEL Uram, a' ki mint illy Nagy Atyához illő

E

E

32 *Faz, igen nemes és ritka elmével fel-nuháztatott lé-
vén, föntelen való serénységgel gyakorolja a' felsőbb
Tudományokat. Negyedik VERESTOI 'SU'SÁNNA,
ki is kevés napi tsetsemősége után ama' Menyben vi-
gigzo Liliomok közzé által plántáltaték. Ötödik pedig
VERESTOI ISTVÁN Uram, mostan a' gyázos Parnaf-
suson kefergő Músáknak egyik társok. Es e' kedves olaj á-
gaknak forgalmatos és gondos nevelésekben ki nyilat-
kezott Fő papi Kegyeségét nevelé még az is, hogy
mind maga, mind kedves Hites Társa, édes Annyokat
sok ideig különös kegyelmességgel maga Házánál tar-
totta és táplálta.*

*Jlly Ároni Kegyes és fedhetetlen Professori Életé-
ben XXX. Eftendőket töltvén-el közelebb lépék ož-
tán a' Fő Papi Méltósághoz, midőn MDCCLVIII-dik
Eftendőben a' Philofófiától el-butsuzván, Theologiae Pro-
fessorságra által mēne; melly két rendbéli Hivatalait
minémü forgalmatosággal folytatra légyen, tudják
azt nem csak az ő keze alatt a' Papi és Professori
Hivatalokra elégségesen elkészítettett Erdélyi sok Tu-
dos Férfiak, hanem e' mi Hazáknak egy néhány Di-
fzes Méltóságai, És nagyra terjedendő Oklopai is.*

*Es ezek valának azok az Hivatalok, mellyeken mint
a' Fő Papi Méltóságnak egyenes gráditsai természet okos-
ságával és ahoz köttetett Kegyeséggel lépdegelvén,
arra egészzen el-is juta, midőn MDCCLX Eftendő-
ben, a' Méltóságos Fő Curator Uraktól Ő Excellentiájá-
tól és ő Nagyságoktól, egyfersmind pedig a' Bene-
rabilis Reformatus Clerustól az Erdélyi Réf. Superin-
tendentiával, Fő Papi vagy Püspöki hívattal meg-tíz-
telteték; mellyben Őtet mostan Ditsőségesen Uralkodó
Fel-*

33 *Felséges Apostoli Király-Ažžonyunk Királyi Dip-
lomájával Természeti kegyelmessége fzerint meg-erősi-
teni méltoztaték. Mellyben-is annakutánna mi-
némü buzgó Lélekkel Fő Papi Kegyeséggel járt
légyen, tudja azt Nemes Erdély Országának nagyobb
réze. Nem kedveznék én-is sem elmémnek, sem
nyelvemnek ennek ki-bežállésében, ha tsak magamar
arra elégségesnek érezhetném. Ellent állott ő nékie
gyakorta a' Sátán, hogy az URnak Templomának
meg-építésében Őtet meg-akadályoztathatná, de ő
az ő JÉHOVA ANGYAL Prokátorának segitsége által
annak tüzes nyilait vifka verte, sőt hogy egyedül már
tsak az ő Fő Papi Hivatalát folytathatná, a' sok ter-
heknek viselésében tsüggendezvén vállai az el-múlt ež-
tendőben Theologiae Professorságától, illendő Consola-
tioval el-butsúzóék. Es így midőn minden erővel azon-
vólna hogy az UR Templomát épitené, a' Sátánnak
minden vádolási ellen, e' nemes Hartzában egéssé-
gének gyengesége nevezetesen ežtendőtol fogva na-
gyobra nevekedvén 2. napi ágyban fekvése után, e'
mostan folydogaló Martiusnak 6-dik napján, reggeli 3.
és 4. orák között a' JÉHOVA ANGYAL Prokátorsága
által a' Sátánnak minden ellenkezéfi alól fel-fabaditva-
ván, és meg igazittatván, új rubákban és tifta Pap süvegbe
fel-öltözteték, és mint ISTENNEK udvari Purpúratússa
Kedves Nagy Papja, Jel. I. 6. ama' kéz nélkül tsinált
Szentek fzentében bé-botsáttaték; a' mellyet maga
meg-is jövendőle, midőn terhes könyai között a'
XLII. Solt Kedves Sámuel Fiának Heroicus versekben
dictálván azokat ezzel végezé-el:*

*Quis te sollicitat metus, et quae cura fatigans?
Terret mens mea? Pone metus; compeſce timores;*

34 *Nam post mille minas, et acerbi tempora luctus,
Laetus ero Dominoque feram pia Tburra SACERDOS.*

Illy nagy Atyákat borsátjátok el hát ma Ti e' gyázos Koporsó mellett meg-feraglett zomoru és a' bínattól egészzen el-epedett Tízteletes Gyülekezet! Illy nagy *Pá-papotokat* ereztetek el e' máj napon Ti is Erdelyi Venerabilis Ref. Clerus! Oh zomoru nap! Valósággal *írásnak és kesérgésnek napja ez!* De emlékezzetek meg még-is Sz. Sz. H. H. arról, hogy mi nem csak ennek a' Jó Páztornak, hanem ama' Páztorok Páztorának az UR J. KRISTUSnak is Juhai, és nem csak emberek, hanem Keresztyének is vagyunk, tartsuk hát e' napot nem csak *írásnak*, hanem *örömmek napjának* is, ugyan a' mellyen ha illy nagy Papunkat el-álasztyuk is, a' mindazonáltal tellyes örömmünk lehet, hogy e' máj napon ő az Idvességnek tizta ruháiban felöltöztetvén, Hitünknek 's igaz Vallásunknak Ditsőségére, az Életnek Koronájával meg-koronáztatik. Botsásátok el hát ötet minden Titeket tovább emészto keserűség nélkül; Botsásátok el ötet, mert ő fietvén az ő Mennyei Juralmára, imé az örökkévalóságnak utáról még egyzer Ti hozzátok vízfő fordulván, és Ti tölletek, mindenekről botsánatot kérven vég butsut vézen.

I. És leg-elsőben is Tégedat Tízteletes BATZONI INTZE SU'SANNA Ázthonyt eddig Hívséges Élete' Pariát, mostan már óh zomoru nevezet! Keserves Lelkü Májját Árva Özvegyét, híven szerető karjai közzé ölelvén, Tenéked azt kívánia: jöjjön *Gileádból* Balsamum a' Te kettős sebeidre, és ama' Mennyei Orvas gyógyítsa meg reménség felett is, a' Te fízvednek

35 kettős Fájdalmait. Állitson melléd a' JÉHOVÁNAK ANGYALA, itt e' földön hív Gyámolokat, és mind a' két Életre meg-kivántató Aldásival meg-áldván, végezetre ő melléje vigyen bé ismét ama Mennyei Báranynak örökké tartó Lakadalmában.

2. Titeket zorit bádjadozó karja közzé Aroni Házának Dízis gyönyörűségei, Kedves Fiai, Tízteletes N. VERESTOI GYÖRGY, SÁMUEL, és ISTVÁN Uramék, és Tinéktek Atyai fízéből ezt kívánja: Oltalmazon-meg Titeket ama' valóságos *Tutelarís Angyal* a' JÉHOVÁNAK ANGYALA, hogy a' Ti tizta *fejér* ruháitokat soha meg-ne fertéztessétek, Oltalmazzon-meg minden gonozoktól és gyönyörűsége füves helyeken, és kies vizek mellett legelvén Titeket, vigasztalja-meg keserves fízveiteket, hogy Ti is e' Ti Nagy Atyátoknak nyomdokát vidály lépésekkel követvén, végre ötet a' Ditsőségben elől vehessétek.

3. Reátok borul már, maga és Keserves özvegyének Atyajaira, Rokonira ugy m. Tizt. T. VERESTOI GYÖRGY Uramra, az *Egerhegyi* Réf. Ecl. Hívséges Lelki Páztorára. Tizt. T. BATZONI INTZE ISTVÁN Uramra, a' M. *Vásárhelyi* Réf. Colleg. igen híres *Filosofiae* és *Mathefeos Professorára*, Tizt. T. BATZONI INTZE MIHÁLY Uramra, Ezen Kolo'svári Réf. Ekl. nagy Kedvességű, serény Lelki Páztorára. Tizt. T. *Medicinae Doctor* Ifjabb PATAKI SÁMUEL Uramra, ezen Kolo'sv. virágzó Réf. Colleg. *Filosophiae* és *Mathefeos* forgalmatos Professorára, és végre Te reád néhai Kedves Leányától maradott Árva LOSONTZI SÁMUELetskéjére, és Tinéktek közönségesen

36 azt kívánja, öltöztessen-fel a' JÉHOVA Titeket továbbra-is minden Böltsésséggel, Kegyelmeiséggel, és Kedvességgel, hogy légyetek olyanok mint az *Urimmal* és *Thumimmal* ékeskedő Áron: melly férént az UR-is lakozzék Ti közöttetek, hogy kedves Társaitokkal, és virágzó Aroni Házaitokkal egyetemben áldottak lehessetek minden tselekedeteitekben.

4. Háladatos hívet visel e' MI JOSUA FŐ Papunk, Méltóságos Fő Curator Urak EXCELLENTIADHOZ és NAGYSÁGTOKHOZ-is, ugy minden Kegyes Patronus Uraihoz, és nevezetesen mint maga Fő Patronusaihoz: EXCELLENTZIADHOZ Ki mostan-is ötet a' Te Jelen léreddel meg-tisztelni melóztattál Méltóságos L. B. HADADI VESSELÉNYI FERENTZ UR, A' KIRÁLYI TSÁSZÁRI és APOSTOLI FELSEG STATUS INTIMUS CONSILIARIUSSOK, CAMERARIUSSOK, N. Közép Szólnok Vármegye NAGY MÉLTÓSÁGU FŐ ISPÁNYJA, ISTEN HAZA NAGY OSZLOPA, nékem-is méltóztatott Nagy Kegyességu Patronus Uram, és NAGYSÁGODHOZ Méltóságos GROF BETHLENI BETHLEN PÁL Ur, Ugyan azon KIRÁLYI TSÁSZÁRI és APOSTOLI FELSEGNEK CAMERARIUSSA, N. Torda Vármegye Igasság féréntő FŐ ISPÁNYJA, A' Mennyei Jéru'sálemnek Egy Valasztott Ékeisége: és Tinéktek MÉLTÓSÁGOS URI HÁZAITOKKAL egyetemben, általam mostan-is ezt kívánja: Légyen a' JÉHOVÁNAK ANGYALA büntelen a' ti jobb Kezeitek felől, zabolázza-meg a' Sátánt hogy a' Ti oldalaitokat soha meg-ne sértesse: Tegye a' Ti erőteteket olyanná mint az Unikornisnak ereje, és a' ti Ifjuságtok Erejének Dízes

MÉLT-

37 MÉLTÓSÁGOS TSEMETEIT mint a' gyermekdéd orolány, hogy így Aldotrak Légyetek Ti és még azok is a' kik Titeket áldanak.

5. Nem vagytok el-felejtve, Szívén visel e' mi JOSUA Fő Papunk Titeket-is Erdélyi Venerab. Ref. Clerus, nevezetesen Titeket Kolo'svári Tízteletes Papi és Professori Kedves *Collégái*, *Domesticus Curator* Társai, és egész *Venerabile Consistorium*, és Tinéktek most-is azt kívánja: Állitson Ti elötökben a' Melkisédek rendi férént való Fő Pap ama' JÉHOVA ANGYAL Bölts Elöl-járot ő helyette, a' ki hasonlő buzgó Lelket visellyen az URnak Templomához és nyugodjék-meg egyen egyen Ti rajtatok-is a' Mozesnek Böltséisége, és az *Illyés* Lelkének kettős mértéke, hogy tudjatok Böltsen be-menni, és ki-jöni az UR népe előtt. Míg ostan Ti-is *tífta fej r rubákbán öltöztetvén* fel-vitettetek oda, a' holott valósággal egy Akollézen és egy Páftor.

6. És végezetre, Hozzatok fordul e' JÉHOVÁNAK Fő Papja, hozzatok, mondom közönségesen kik ötet különös féréttel féréttétek, betsültétek, és mostan-is az ő végső Tíztelesség rételére egyben gyűltetek, és néktek egyenes Szívéből azt kívánja: Az Izraelnek Öriző Páftora, ki-ül a' Kérubimokon, jelentse meg Tinéktek nyilván való jelekből az ő Ti hozzatok való jó Kedvét, és az ő Páftori Vezéjével és Botjával vigasztaljon-meg Titeket.

Nem tartoztatunk immár tovább Tégedet Oh buzgó Lelkü JOSUA! Oh ISTENnek kedves Fő Papja! Hanem el-botsátunk hogy minekutánna Lelkedre

kedre nézve az IDVESSEGnek FÉNYES RUHAIBAN
fel-öltöztetve a' JÉHOVA ORTZÁJÁNAK látására
a' TE JÉHOVA Tutelaris ANGYALODTOL bé-bo-
tsárratál, Testednek mostan ugyan, el-hervadt,
de ama' NAGY NAPON ismét meg-éleztendő Alkot-
ványira nézve-is, e' Te támodra kézzitett gyászos
Ágyas-házban, melly minden jóknak velem egyező
kívánsága NYUGODJÁL-MEG. Ámen.

A' Híves Patakokra kívánczó Szomju-Szarvasnak pél-
dájában ki-fejeztetett, ISTENéhez kívánczó, és az
Élő Erőss ISTEN előtt való maga bé-mutatását ohajto-
zó, 's a' rajta által ment kísértetek és próbák között-
is magát hathatósonn vigasztalni tudó

KEGYES EMBER:

A' Kiröl-is midőn Néhai Bóldog Emlékezetű
Tiszteletes Tudós és Tekintetes

VERESTŐI GYÖRGY URAMNAK,

az ERDELLYI Helvetica CONFESSIOŃ lévő minden
EKLESIÁKNAK, COLLEGIUMOKNAK, és Kisebb OSKOLÁK-
NAK Igen Buzgó Lelkü Bölts, és ritka Tudományu SUPERIN-
TENDENSÉNEK, és ugyan azoknak Ecclesiasticus FŐ CURA-
TORANAK meg Hidegedett Tetemi, Halotti nagy SOLEMNI-
TÁSSAL, a' Kolo'svári ugyan a' Helvetica KONFESSIOŃ lévő
EKLESIÁNAK Nagyobbik Templomában lévő Temető-Bóltba,
a' Halotti egész Frequentiának nem kicsiny Szomorúságai között
az Utolsó Nyugodalomra bé-tétetennek volna

HALOTTI TANITÁST
tett.

ZÁGONI A. GYÖRGY

a' Széki Ref. Eklefia Lelki PÁSZTORA, és az
ERDELLYI REFORM. Eklefiáknak GENERÁLIS
NOTÁRIUSSA. 1765-ik Éftendőben Apr. 21-ik napján.

'SOLT. XXVI. 8.

URam szeretem a' te Házadban való lakásomat, és a'
te ditsőséged' Hajlékának helyét.

'SOLT. LXXIII. 25. 26.

Kit soda volna nekem Mennye'kben te náladnál több? és
te náladnál egyébben nem gyönyörködöm e' földön. El-fogyat-
kozott az én testem és az én szívem; az én szívemnek Kö-
feklája, és az én Örökségem te vagy, oh ISTEN mind örökké!

ÉSA. XXXVIII. 3.

Kérlek URam emlékezzél-meg arról, hogy én jártam te
előtted igazságban, és tökéletes szívvel, és hogy azt mi-
veltem, a' mi te előtted jó volt.

MAGYARÁZATRA FEL-VETT SZENT LETZKE.

'Sólt. XLII. 2. 3.

Miképen kívánczik a' Szarvas a' folyó vizekre, aké-
pen kívánczik az én Lelkem te hozzád ISTEN; fonnyadozik az
én Lelkem az ISTENhez, az élő erőfs ISTENhez. Vallyon
mikor mehetek-el, hogy bé-múta'ssam magamat az ISTEN előtt?

É L Ö L - J Á R O B E S Z É D.

Llenkezést szerzek te közörte és az af-
fonyiállat között, a' te magod között és
az ő magva, közört: az meg rontya téné-
ked fejedet és te mardosod az ő farkát.
Illyen hathatós sententiáját olvasuk a'
Vnag Itélo bírájának, mellyet Szollott a' Parditsomban az-
Évát meg táló Kigyónak, .1 Mos-3: 15. Melly senten-
tziában minémü titkos dolgok foglaltattanak, és mint

tellyesfédtenek bé, mind magában az Isten Fiában, a' ki, kiváltképpen való módon A'fznyi állatnak magva, mind az Anyafentegyházban, nem t'zélom hogy hozzáf'lon magyarázzam: Hanem csak ezeket kívánom megjegyezni elől-járó befédemben, ugymint: Ellenkeznek az A'fznyi-állatnak a' Krisztus által meg igazítottatott magvai a' régi kígyónak, az az e' világtalan Világnak Fiaival (:magvaival:) 1. Születésekre nézve, mert az Igazak Születtetnek Istentől a' meg-fentelő Lélek által az Isten Befédének romolhatatlan magvából: De a' Világ Fiai az ördögtől a' minden gonofságnak attyától f'armaztanak, kinek minden akarattya t'felekezik.

Ellenkeznek 2. Természeti indulattyokra nézve. Mert a' világ hitetlen Fiainak minden akarattja és igyekezetek a' *Testnek kívánsága, Szemnek bujálkodása és Életnek kevélysége.* 1. Ján. 2: 16. Tízte'sség, gyönyörűség és gazdagság, melly hármát t'ztel e' világ. Ellemben pedig az ISTEN Fiainak egyetlen egy fő t'zélja az, hogy az ISTEN f'zetetiben légyenek, és annak mivóltáról bizonyosfokká tétessenek; hogy soha, sem halál, sem éler, sem Angyalok, sem Fejedelemségek 'sa' t. és semmi egyéb teremtetett állat el-nem f'akaszthatja őket az ISTENnek f'zerelmétől, melly vagyon a' JE'SUS KRISTUSban. Rom. 8- 38. 39.

Ellenkeznek 3. ebben: hogy ha a' Világ fiai elvesztik ideig való hasznokat, javaikat és b'etsületeket, azokért gyötrődnek és kétségbe esnek. És mint Hó'séásnál a' 7. rész 14. versben vagyon, *mikor gabonájokban és borokban meg-fogyatkoznak, még ágyaikkban is ordítanak;* mikor pedig meg-áldattatnak, gonofsúl vízf'za élnek az ISTENnek külső belső jótéteményivel. De az

az ISTEN Fiai, e' Világi minden ideig tartó jókat (*Indifferensnek*) csak köz dolognak tartják, meg tanítottak lévén, *mind meg aláztatni, mind bővölködni, mind f'ükölködni, mind eleget enni, mind éhezni.* Filip. 4: 12. egy-f'zóval tudnak meg-elégedni azzal a' mint a' dolgok f'jnak. Böjtölnek és gyógyolnak akkor, mikor meg-f'ztatnak vagy az ISTEN hozzájuk való f'zerelmének belső-képpen való érzésétől, vagy azoktól a' drága e'közöktől, mellyekkel f'okott ISTEN élni rend f'zerint az-ő Anyafentegyháza dolgainak f'ztatásokban, b'iztatván magokat azokban buzgó f'zerelméről és Atyai gondvise'léséről ISTENnek.

Szép világos példája az ISTEN Fiainak része'kről ezeknek a' Dávid mind élete Historiájára, mind az ő ékes 'Sóltárira nézve. 2. Sám. 23: 1. Kinek élete különböző probákkal ékesítettett, még pedig különböző időkben. Egy'zer Királysága előtt, másod'or pedig Királyságában. Az első elég nehéz, váratlan és veszedelmes állapotokra juttatható volt. Mert kérlek K. H. Gondollyátok itt úgy Dávidot, mint a' kinek ISTEN az ő Profétájának f'zája által meg-ígérte vala az Izrael Királyi Páltzáját, a' ki annak bizonyosságára f'zent Olajjal meg-kenetett vala, a' ki fok nevezetes győzedelmei által mind a' Népnek kedvében való esé'st, mind a' Király házába házasság által való plántáltatást érdemlett, hogy a' Király Veje lenne, és így illy b'oldogul fojó állapotjában a' környül metéletlen Filist'foknak rettegése, Jonathánnak f'zíves baráttya, és az egész Izraelben tündöklök vala mint a' nap. Illyen b'oldog állapotjában hirtelen láttya magát meg-úrtatni, sőt halálra keresz'tetni Királyától, és kéntelenit-

44
tetni arra, hogy el-hagyván Feleségét, gyermekeit, Atyafiát és jó barátit, el-faladjon puztáról puztára, barlangokból barlangokba. Mit tsinált volna más közönséges ember illy állapotában? Kétség kívül meg-vigasztalhatatlan keferőségben esett volna, látván hogy minden igyekezete idétlent fűlt, reménségé sem-mivé lett.

De nem így tselekezik Dávid, mert más különbözö lélek volt benne mint a' közönséges emberekben. Semmit nem kesereg mind azokon mellyek rajta este-nek külsőképen: Tsak ezt firattya, ezt emlegeti, hogy el-vezette elébbeni szabadságát, mellyben minden nap látogattya vala az ISTEN' sátorát; és vigasztalhattya vala magát az ISTEN' népe között való áldozatokkal, és az ISTEN' kegyelmének Sákramentumival a' Szent Gyülekezetekben. *Ki üznek úgy-mond engemet, hogy ne maradbassak az Urnak Örökségében hanem ezt mongyák: eridj el szolgál idegen ISTENeknek.* 1. Sám: 26: 19. Minden kérésének és kívánságának summája tsak az, hogy vízfű nyerhesse az ISTENTől azt a' drága jót, a' mellytől el-záratott. 'Solt. 63: 2, 3. *Ob ISTEN én erőfs ISTENem vagy te, az én-lelkem somjához tégedet, Kíván tégedet az én testem a' pufta, Szomjához és víznélkül-való földön: hogy a' te hatalmasságodat és ditsőiségedet látnám, mint a' Szent hajlékban fokkalak vala téged' látni.* 'Solt. 52: 7, 10. Mindenekben ezzel vigasztalja magát, hogy ő még olyan léken az ISTEN' Házába mint a' zöldellő olaj fa, midőn Doeg ki gyomláltatik az ISTEN' Hajlékából.

Ez-után Uralkodván Hebronban és Jérusálemben felesztendőig. Ki-üzeték Absolon által és meg-foztaték Királyságától, nem tsak, hanem a' Jordánon-is által ker-

45
getteték: Melly-is sokkal keservefebb volt az elsőnél: mert akkor még tsak különös ember volt és Királyától üldöztetett; e' második számkivetésben pedig Királyságától a' maga tulajdon Fia által foztatik-meg: de itt-is tsak azon kesereg hogy az ő ISTENének Sátorától el-távozott, és tsak azon könyörög, hogy még oda vízfű térhesen. Ezért mondja Sádoknak. 2. Sám. 15: 25. *Vidd vízfűt az URnak Ládáját a' Városban, ha kedves vagyok én az UR előtt vízfűt vízen engemet, és meg-engedi látnom az ő Sátorát.*

E' két próbái közzül valamellyikben irta Dávid ezt a' 'Sóltárt; hihetőbb még-is, hogy az utolsóban, midőn Királyságától meg-foztattatott: mert midőn Saul előtt futott sem Sádok Pap, sem az URnak ládája nem vala bírtokában: most pedig azt mondja, vidd vízfűt az URnak Ládáját. 's a' t. kulömben ennek tudása nem olly szükséges, akár mellyik állapotában írta legyen, elég az, hogy ez a' 'Sóltár közönséges ISTENi tiszteletben való éneklésre a' Kore Fiainak ki-adattatott, és neveztetett Málkilnak, az az TANITO Éneknek: azért, hogy örök emlékezetben akarta hagyni az Eklésiában mind fzenvedéseit, mind az ISTEN látogató vezteje alatt való maga viselését másoknak tanitatófokra, mint viseljék magokat, mikor mind lelkekben mind világi életekben háborgattarnak, mikor eméltő tűz forul az ő belfő részeikben, mikor a' Pokoltól és e' Világtól üldözretnek, ártatlanságokban azoktól nyomattatnak-el, a' kik ISTEN felkenetteinek mondják magokat, és dicsőkednek azzal, hogy ők ISTEN népe. Ezen Tanító befédnek kezdésből valók az Igék, mellyeket e' Szomorú de fzent al-

alkalmatossággal rövid elmélkedésre el-olvasék.

Mellyben summa szerint le-íratik az ISTEN Szíve szerint való emberének a' Dávidnak az igaz ISTENi tisztületnek helyén véghez vitetni szokott kegyesség gyakorlásra vágyakozó buzgó indulattya, a' meg-fonjuhozott szarvas hasonlatosságában, holott három dolog vagyon.

I. Szóllunk a' hasonlatosságról, melly vétetik a' meg-üzetett kergettetett fonjú Szarvasról. *Mint kívánczik a Szarvas 's a' t.*

II. Szóllunk annak a' Dolognak természetű tökéletességeiről a' kihez kívánczik: *Szonjuhozik az én lelkem az ISTENhez, az erőss és élő ISTENhez.*

III. Szóllunk a' helyről, a' hová kívánczik, és az oda menetelnek idejéről. *Vallyon mikor mehetek el, hogy bé-mútasam magamat az ISTEN Országja előtt?*

Melly három rézekekről előre azt jegyzem-meg, hogy ámbár a' háznosabb tanításnak okaért megkülömböztettyük-is; de mind ez három rézek csak egy dolgot, ugymint a' Dávidnak kimondhatatlan kívánságát foglalják magokban: e' pedig a' Fiúságnak Leike által lett, *melly esedezik a' bivekben kimondhatatlan fohászkodásokkal.* Rom. 8: 26.

Lásuk azért rendel a' Dávid szavait. Elsőben hasonlittya magát Szarvashoz. Az ISTEN kegyelmét Vizekhez, és ezen kegyelemre való kívánságát, a' Szarvasnak folyó vizek után való kívánságához.

Méltán is hasonlittatik a' hívő ember a' Szarvashoz, nem csak azokra a' sok hasonlatosságokra nézve, mellyek találtnak a' Szarvasnak természetére, és a' hívő embernek tulajdonságai között, mellyeket elő hordanak

feles

feles számmal mind a' régi Atyák mind a' mostani tudósok, mellyek ugyan hípek, de még-is nem itélem hogy a' Proféta itten azokra szélezott volna, hanem más két okokért hasonlittatik a' Szarvashoz nevezetesen. Először, a' miképen a' Szarvas olyan állat, mellynek vadászattában gyönyörködteve mulattya magokat a' Fejedelmek, és a' Fő-Fő rendek; hasonlóképen eleitől fogva felemelték magokat az ISTENnek Szentéi ellen, a' sötétségnek Fejéetne e' világnak urai és a' Leiki gonofságok, mellyek a' magosságon vagynak, Efes. 6: 12. Ezek, *mint Nimrod, hatalmas vadások az UK előtt.* 1. Mos. 10: 8.

Másodszor, a' miképen a' Szarvasok felette félelmes állatok, és mikor vadásztatnak, csak a' futással óltalmazták magokat, és sok futások után meg-melegedvén erőssen, vizekbe ugordanak, ha találhatnak; hasonlóképen nintsen semmi félelmesebb a' külső emberre nézvé, a' híveknél, mert esmérk erőtelenségeket és láttya ellenségeiknek nagy hatalmokat. Mikor azért üldöztetnek e' világtól, el-futnak, követvén jó Mestereknek parantsolattját. Már 10: 23. *Ha edgyik Városba ülöznek tieket, fússatok a' más városba.* És minden védelemekben, nintsen másutt sem menek helyek, sem vigáztalások, hanem csak az ISTENnek irgalmasságában és a' közönséges vagy különös helyeken való kegyesség gyakorlásában.

Ez az ISTEN' kegyelme már az a' víz, mellyre vágyakozik és ohajtózik a' Dávid; és azt hasonlittya Vízhez, és bizony nem nagy okok nélkül: Mert az ISTEN' kegyelmében minden nevezetes tulajdonsági meg-vagynak a' Víznek, ugymint a' fenynek elcsása,

G

a' meg-

a' meg-hívesítés és a' fõmjuságnak meg-óltása: de fokkal fellyebb és tsudálatosabb mértékben: mert a'-víz csak a' Tisztet tisztíthattya meg, de a' Kegyelemnek ereje ki-hat a' Lélekre-is. Es midõn a' természeti víz csak külsõképen és kevés ideig munkálódik, ez a' Lelki-víz belõll, mélyen és mindenkor munkálódik, melyet semmi külsõ dolog nem vihetne végbe. Mert miképpen Abána és Párpár folyó-vizei Damaskusnak jobbaknak tettezenek vala a' hitetlen Síríaiak elõtt Izraelnek minden vizeinél, még-is nem vala erõ benne a' Naámánból-poklosságának meg-tisztítására: Így a' természeti efkõzök, és az emberi bölts bevédek, akármit ígérjenek magokról, akár-mint hántafsák magokat, nem orvosolhatnak meg egyebet, hanem az életnek csak külsõ fínét, és a' mint Idvezítõ Urunk mondja vala a' Fariséusok tudományáról, *a' pobárnak és a' tálnak csak a' külsõ fínét moshattják meg.* Mát. 23: 25. de az eredendõ romlottságot, a' titkos indulatokat, és a' Léleknek mély sebeit, csak az ISTEN Házában az õ Szolgai által hirdettetett és az-õ Lelke által fíveinkbe tölttetett ISTENi kegyelem tisztíthattya és gyógyíthattya meg. Egyéb vizekben ha meg feredel, meg-hívesíthet ugyan külsõképen. de rend szerint gyakrabban nagy változást tsinálnak, a' belsõ forróságot vízfá hajtván és meg foritván: De a' kegyelem vize meg-újítja minden belsõ részeinket, meg-mérsékeli vérünk fojását, és olly nyugodalmat szerez bennünk, *melly minden értelmet fellyül balad:* Filip. 1: 4. 7. Egyéb vizek meg-óltják fõmjuságunkat, de-tsak olly kevésbé tart, mint ha ál-nába látta volna ember hogy ivott: *olylan mint a' ki ál-mában fokot ivott, és reggel mikor fel-serken, fõmjuhozik,* Esa. 29: 8.

3. A' kegyelemnek vizébõl a' ki ízik, el-felejtí fõmjuságát és egész életében meg-elégedett lézen. Mert ez az, a' mit URunk JÉ'SUS mond vala, a' Samariabéli Afzonymnak egybe hasonlítván a' Sichár kuttya vizét azzal a' Mennyei kegyelemmel, melyet õ hozott az embereknek. *A' ki ugymond e' vízbõl ízik, meg-fõmjuhozik, de a' ki abból a' vízbõl ízik melyet én adok neki, so-ba meg-nem fõmjuhozik, hanem lézen az õ benne az örök életre buzgó víznek kút-feje.* Ján. 4: 13, 14. Ezt mondhatjuk igen igazán az ISTENnek minden vigáztal-sról. Ezért nem kíván a' hívõ ember egyebet, hanem azt mondja. *Uram adjad nekem mindenkor ezt a' vizet, hogy többé meg-ne fõmjuhozzam, és ne menyek többé a' világ vizéire, hogy oman merítsek:* Ezért fut, nem hogy onnan valami vizet merítsen, hanem hogy abba magát egészen bé fektesse az által való meg-újítására, vigáztaltatására és meg-erõsítésére. Ezen a' szent kútfõn kívül melyet ISTEN maga készített az igaz Bethlehennek az Anyafentegyháznak kapujánál a' választottaknak, nintsen bizonyos vigáztalás, idvességes meg-enyhülés és állandó elégség.

Ez az oka, hogy ez az Isten szent embere kívánczik vala e' kegyelem vizeire, mint a' harvas a' folyóvizekre. A' miképen hogy a' harvasnak vadáztattya igen (kemény) erõszakos, és fok szenvedésekkel tellyes, futása sebefs, melege égetõ, fáradsága felette nagy, minekutánna fok ideig futott, az õ kívánsága-is felette való, az õ forró melegsége a' vizeknek hevevségében csak nem el-fenvedhetetlen. Eppen így vagyon dolga az igaz hív embernek az ISTEN kegyelmének keresésében, nem lágy meleg, nem könnyû, nem bádgyadozó kíván-

ság ez, hanem buzgó meleg és ugyan tűrhetetlen. Nem tanult és nagy méltósággal ki dolgozott könyörgések ezek, hanem eleven indulatok, buzgó kiáltások, és szívnek hatható befedéi ezek. Szívnek befedinek mondom azt a' főt; mellyet a' testi fül nem hall meg a' földön, még-is el-hat az Egekbe, és az Egeknek egein felyül nem csak füleibe az Irgalmasságok Attyának, hanem az ISTEN irgalmasságának belső részeibe is el-hat.

De talán azt mondja valaki, Miért hasonlítottam az ISTENnek fent embere magát, az ő fogadás tételeit és könyörgéseit egy oktalán állatnak fönjuhozó kívánságához, holott ő az emberek között olyan vala mint az Angyal, mind ítélet tételeknek tisztaságára mint a' Tekoabéli Afzöny mondja vala, mind az ő igyekezetinek ártatlanságára és ISTENhez való buzgóságára nézve, nem pedig a' Szent Angyaloknak és a' Sérafinoknak eméltő tűz módjára lángoló buzgóságokhoz, a' kik oda fel az ISTEN Királyi széke körül udvarolnak? Lehetne erre azt felelni, a' mit a' méltóságes befedések Tanítói mondanak, mellyet jobbnak is tartanak, hogy a' Dávid olyan dolgokhoz akarta a' maga sérelmes kívánságát hasonlítani mellyek közönségesek és minden embereknek érzékenységek alá vettettek, mint ama Lelki Dávid is a' ki is a'féle dolgokkal tanított, kivált az ő példa-befedéseiben. De azt mondom továbbá, hogy itt le akarta írni Dávid az ő büntetéseit, nyughatatlanságait, üldöztetéseit, és az ő nagy kiáltásait, mellyeket az ő barátjai ki fartsattak szájából, a' mellyek igen távol vagynak a' Szent Angyalok állapottyoktól: a' Szarvasban pedig mindazoknak ele-

ven képe láttzik, és annak az imádságnak tulajdonsága ékesen elő adodik, mellyel fokban a' hívek olyan keseredett állapottyokban élni ISTEN előtt. Mellyek nem fokban *methodice* kézzitenni, méltóságes megkülömböztetett rendel lenni: néha csak lassu pihegésből s óhajtasból állanak, mint láttak Ezekhiás énekében. Ésa. 38: 14. *Mint a' Daru és a' Fetske a' képen tsivogok vala, nyögök vala mint a' Galamb.* Néha pedig erős bölgéshez hasonlítottat, miot Joelnél az I. Réz. 19: 20. vers: *Te hozzád kiáltok URam, mert az aszálnak tüze meg-eméltette a' Pustabéli füvet, és a' hévség elégette a' mezőnek minden élő-fáit. Még a' mezzei vadak is te hozzád kiáltanak, mert el-fáradtanak a' folyó vizeknek völgyei.*

Kiváltképen pedig midőn a' Vadászoktól és ebektől kergettetett Szarvas meg-melegszik és belső részeiben fönnyü fönjuságot érez, melly miatt ugyan bölgéssel keresi a' vizeket, az nem az okofságtól vagy, mivel nem is tulajdonithatni neki okofságot hanem fázmozik a' természetben ISTENTől adatott indulattól mind a' Szarvasban, mind egyéb állatokban, hogy meg-keressék azokat az efközöket, mellyek az ő valóságoknak meg-maradására kívántatnak. Hasonlóképen a' Profétát is az ő ISTENE kegyelméért való buzgó kiáltásra serkenti egy felől az ő kergettetése, a' mellyel vadászott, mint a' fogóly madár a' hegyeken, más felől az ISTEN Sátoráról való el-zárattatása, és ezek által az ISTEN vigasztalásinak ISTENTől szívébe öntetett titkos óhajtas azt mondáttak véle. *Te bellyeted mondja az én fivem, keresétek az én ortzámat, a' te ortzádat keresem URam.* Solt. 27: 8. ebben az állapottyában nem beszélget úgy, mint ember, hanem ugyan bölg mint a' Szarvas: nem fájjal pedig

mint a' Báál Papjai, a' kik majd meg ölik magokat, úgy kiáltanak balvány ISTENekhez, de nem hallja meg őket, hanem az ő szívnek mélységéből kiált az ő idvességének ISTENéhez, kitől valóban meg is halgatott.

Szomjuhozik az én lelkem te hozzád ó ISTEN. maga lelkét emlegeti mind itt mind másutt, mikor ISTEN-hez való buzgóságáról beszél, mellyel annak tökéletes tisztaságát fejezi ki. Mert ő nem volt a' babonások valásán, kik a' buzgóságot a' külső telti tzeremoniák gyakorlásában tartják. Tudta Dávid hogy a' hiv emberekől az ISTEN hitet, szeretetet és a' léleknek belső indulatait kívánja; meg-veti ellenben azt az ISTENi tüzteletet, melly nem a' szívnek belső indulatiból származik.

Meg-jegyezzétek itt azt kerefjtyének! hogy nagyobb része e' Világnak csak a' külső tzeremoniával akarja ki-fizetni az ISTENT, de magokat a' bűnös tselekedetekben gyakorolják. Mellyel kétképen bántatik meg az ISTEN, először a' vérkes tselekedettel, másodszor a' képmutatással, melly által igyekezik a' bünt el-rakarni. De nem így tselekezik a' hívő ember. Ha szíjjal imádkozik, a' csak éfköz, és a' buzgó szívnek tölmátsa melly az ISTEN kegyelmét ohaítja. Ha énekekkel szívből énekel, és a' nyelvek a' Léleknek műfikai. Ezért mondja az Apostól, a' Kolossé-belieknek. Kolos. 3: 16 *húsetek egymást Sólárokkal, Ditséretekkel, és lelki énekekkel, énekelvén szívetekben az URnak.* Ha valami'snát ad a' hívő ember, a' keze csak külső éfköz, a' melly ki-öfitya; de a' szeretet az, a' melly meg-indítja belső részeit, és ezek mozdítják-meg a' kezeket.

ker. Ha valami egyéb jót tselekezik, arra is a' Szent Léleknek belső hathatós ereje indítja hogy tselekedje. Így a' Profétának is szíja csak tölmátsa belső jó indulatjának, és az ő műlikáló tzeretámai is az ő szívnek belső örömét jelentik. Halljátok mit beszél másutt az ő ISTENének. 'Sólt. 108: 2, 3. *Kék az én Szívem ISTEN, éneklek és ditséretet mondok, az én ditsőségemmel is éneklek. Kelfel én lantom és begedim, felkelek jó reggel.*

Es ő csak az ISTENhez kiált, mint minden gonofzainak órvasához, és minden jóknak kimeríthetetlen kutfejéhez, kiről mondgya 'Sólt. 84: 12. *Oljan mint a' nap és Pais az UR ISTEN, kegyelmet és ditsőséget ad az UR; nem vonfa-meg a' jót az októl, a' kik járnak ártatlanságban.* Az ő üldözőinek mozdulási dühöködnének ellene, hogy ötöt el-vezessék: De ő fánakozásra méltó-képen kiált a' Segedelemért az ő ISTENéhez. Mellyből láthattjátok Sz. H. mi különbség legyen ő között és a' világ fiai között. A' hitetlenek nagy buzgósággal mennek kiáltanak az emberi segítségre, vagy az idegen ISTENekhez, mellyeket magok tsináltak. Dávid csak ISTENhez kiált, 'Sólt. 27: 1. *A' ki igazságnak ISTENe, életének ereje, és ő az idvességének világa:* Nem kívánom ugymond Saulnak sem igazságát sem írgalmasságát, mert a' köziklánál keményebb szíve ötöt alkalmatlanná teszi mindenikre; Nem kiáltom Jonathánt-is, kinek hozzám való barátsága az ő Artyát ellenem inkább fel-gerjesztheti, de hozzám nem engeftelheti: Nem keresem az Udvariaknak szereteteit, kik előtt míg jól folytak napjaim, kedvességben voltam; ezek háládatlanok és hitetlenek, kik a' Király

54
Király előtt el-árultának, és mostan-is mindennap boz-
tantyák ellenem újabb gonofságokat fogva reám:
Nem hívom segítségre a' komzéd Fejedelmeket; meg-
sérteném azzal Lelkem esmérét és betsületemet,
fegyvert adván a' hitetleneknek kezekbe az Izrael ellen.
tudom aztis, hogy az emberi segítség hiába való efétség,
és nintsen kabadításra való erő a' Fejedelmekben. Solt. 146. 3.
Csak te hozzád áhitozik az én Lelkemnek minden in-
dulatya óh én ISTENem.

Nem elégzik-meg David a' maga kívánságait a' Szar-
vas komjuságához hasonlítani, hanem magát jobban
ki-adja, kihez légyen kívánsága, így szólván. *Az én lel-
kem komjubozi az ISTENhez, az élő erő ISTENhez.* Bi-
zonyára semmivel jobban ki nem adhatta volna az IS-
TEN házatól és az ISTEN népének gyülekezetétől
lőtt el-rekérterésen való gyötrelmének szenvedését, mint
a' komjuságnak hasonlatosságában, Mert nintsen semmi
ártalmasabb az eleven állatoknak, sem a' mi el-szenved-
hetetlenebb volna, mint ez a' titkos tűz, mikor az ő
belső részeikben meg gyúlad. Bizonyosság ide Sámson,
a' ki meg győzte ellenségeit a' Filistéusokat, de meg-
győzettervén a' komjuságtól, siralmason kiált az ő IS-
TENéhez, de még a' mi meg-tartó URunk maga-is sok
egyéb szenvedései között a' Kereftán, ezért parantsol
nevezetesen, hogy komjuhozot. A' ki nagy komjuságtól
gyötrettetik, nintsen annak semmi nyugodalma, míg
komjuságát el nem üzi akármilyen jó és kedves gyönyö-
rűsége légyen valakinek, nem esik jó izűn, nintsen
kedves eledel, gyönyörű multság, sem olly drága be-
félgetés mellyet meg-ne ünnyon: mert fűntelen az ő
tűzéről álmodozik, és nintsen semmije a' mit ne adna
olly

olly ezközért, a' mi azt meg-öltbassa.

Ezt a' kint szenvedé a' Profeta, midőn az ISTEN
Sátora látásától és a' Szentek gyülekezetiben való
meg-jelenéstől meg-fosztott volna, és már annak
okaúl nem csak azt mondja hogy az ő lelke kom-
jubozi az ISTENhez, hanem azt-is hozzá teszi, az é-
lő erő ISTENhez. mintha mondaná: hogy az ISTEN,
a' kit ő kíván, nem csak erő és élő ő-magában, ha-
nem meg-erősíti és meg-eleveníti mind azokat, a' kik
őtet igazsággal segítségül hívják. Mellyel ellenébe
teszi az ő ISTENét, mind a' halandó emberek erőtelen-
ségének, mind a' tehetetlen bálványok hiábavalóságá-
nak. Mert a' mint másutt meg-mutatya bolondságokat a'
bálvány imádóknak, nevezvén az ő áldozattyokat hól-
tak áldozattyának; úgy itt okát akarja adni, miért i-
mádkoznak a' hívek ISTENnek; mert úgy mond, ő
erő és élő ISTEN: hogy soha ne essék a' rajtuk,
a' mi a' bálványozó Sidokon, kikről azt mondja IS-
TEN. Jerém. 2: 12. *Egek tsudálkozottak ezen, és ret-
tenyettek-meg, erő-képen fáradjatok-meg azt mondja
az UR, mert két gonofságot tselekedett az én népem, el-
hagytak engem élő-víznek kút-fejét, és magoknak kútakat
ástanak, mellyekben nintsen víz: hanem ragaszkodjunk
csak az egy élő ISTENhez, ezt mondván ki-ki az ő
fűkségében a' Profétával; az én Lelkem komjubozi
ISTENhez, az élő és erő ISTENhez.*

De itt Kedves Halgatóim, ne mondjátok kérlek
e' tsudálatos Profétának, miért gyötri ennyire magát,
mint Ismael a' kút-főnél? Mert vagyoné olly pufra
és külön fakasztott hely, vagy olly meleg tarto-
mány, mellyben az életnek kút-feje és az ő Kegyel-
mének

mének vizei ki-ne terjednének, és a' hol az írgal-
masságoknak Attya és a' minden vigasztalásoknak IS-
TENE azt ne kiáltssa. Ésa. 55: 1. Minnyájan a' kik
fomjuhozatok jöjjetek-el a' vizekre, jöjjetek és vegye-
tek minden pénz és jutalom nélkül bört és tejet?

A' bizony igaz, hogy a' kegyelem forrása nem
olyan, mint a' természetnek forrása, melyek
csak imitt amott ütik-ki magokat, és keskeny tsator-
nákon folynak. Olyan bővséges ez, mint a' nagy
tenger, melly el-terjedett ez egező földön, és elégsé-
ges fomjuságok meg-oltására, valakik azt kívánnák.
De az-is bizonyos, hogy ez a' kegyelem forrása
bővségebben és hathatósabban közli idvességes és meg-
elevenítő vizeit, ott a' hól az ISTEN' bevéde pre-
dikáltatik, a' hól a' Sákramentumok ki-főlgáltatnak,
és a' közönséges ISTENi tisztelet gyakoroltatik, mint
máskor. Ez a' hely pedig csak az Izrael földén volt
David idejében, ott-is, az ISTEN' Sátorában, holott
vált a' fővetségnek Ládája, az oltárok, és az ő je-
len-létének egyéb látható bizonyosági. Minthogy pedig
Davidtól ezekhez való közelítés meg-tiltva volt,
nem tsuda hogy illy erősen fomjuhozott ISTENhez.

Kétség kívül, nyilván vagyon különben, hogy
abban a' pusztaiban mellyben Dávid bujdosik vala, köz-
lőtte ISTEN az ő Szent vigasztalásnak kevés tsepjeit
ez fíve szerint való Lélekkel, mert különben meg-
nem álhatott volna, sem magát ugyan ezen 'Sóltár-
ban nem vigasztalhatta volna illy szent bevédekkel.
*Miért hagytad-el őb én Lelkem magadat, és miért busko-
dol én bennem, mert én még néki bálákat adok; mert ő az
én őrtzámnak fahaditója és ő énnékem ISTENem.* v. 12

De

De ez a' kevés kegyelem, kívántattya véle a' nagyobb
kegyelmet, hogy abból a' folyamatból igyék, *melly
meg-vidámittya az ISTENnek fent Várofsát, és a' magos-
ságosnak lakó helyét.* 'Sólt. 46: 5. Ez a' fővetség Ládájá-
hoz való nagy kívánság mondottatta véle. *Egy dolgot
kértem az URtól, most-is azont kérem, hogy lakhajsam az
URNak házában életemnek minden idejében, hogy lakhajsam
az URnak félépségét, és látogathajsam az ő Templomát.*
'Sólt. 27.

Ezt a' buzgó kívánságot emlegeti már utóllýára
hathatósabb bevédekkel. *Vallyon mikor mehetek-el,
hogy bé-mutajsam magamat az ISTEN Ortzája előtt? A'
holott az ISTEN Ortzáján érti a' bizonyosság rételnek
Ládáját, az írásnak fokott főllásának módja szerint.*
Igy vétetik a' Kronikás könyvnek 13-dik réteben-is,
midőn a' mondatik, hogy meg-hólt Uzza az URnak
ortzája előtt, az az, közel a' Ládához, mint 2. Sám. 6.
meg-magyaráztatik. Nem különben 2. Mos. 23. és
24. azt parantsolýa ISTEN az Izrael fiainak, hogy
minden Izraelita megjelenýék éftendőnként három-
szor ISTENnek ortzája előtt, az az, a' fővetségnek Lá-
dája előtt. Szól pedig az ISTEN illyen formán,
mert a' Sátorban vala a' Láda, a' Kegyelemnek Táb-
lája, a' Kérubimok, és ott jelenti vala-ki magát
nyilvánoságon a' földön lévő minden egyéb helyek-
nek felette.

Ettől a' helytől való távól létét nem fénvedheti
a' Proféta, és ide való vízfá térése felől nyughatat-
lankodik, hogy ott orvasolýa unalmait és bé-tellyesi-
tse Lelkének minden kívánságait, ezt jelenti e' fel-
kiáltásnak formájával: *Oh mikor mehetek-bé hogy bé-*
mutaj-

mutassam magamat az URnak Országja előtt? Meddig futok fáradok tavollyabb menvén a' Szent helytől, mellyhez közelítenem leg nagyobb kívánságom volna? Meddig hányattatom hegyen völgyen hogy életemet ma egy, holnap más barlangban óltalmazzam: Megkellé mind örökké folytattatnom az én ISTENem vigasztalásitól, és el-kellé tellyességgel fakasztatnom az ő Népének gyülekezetétől?

Oh ISTEN a' ki vagy és vóltál minden időben általma az ártatlanságnak, lásd meg az én ügyemet, és könyörülj az én nyavalyáimon, bé tellyesítvén fivemet Szent fínéd látásának örömeivel végyed el szájamból a' panaszt, és töröld el a' könnyhullatást, femeimről mind-örökké.

T U D O M Á N Y.

Az idvezülni akaró kereftény embernek leg főbb tzeállja és főbb boldogsága az ISTEN kegyelmes országának látásában vagyon, és nem lehet olyan nagy gonokkésa hogy abban megelégedést ne találjon.

E' vala Dávid leg-főbb kívánsága ez ama Jobb rész mellyet válaftott, mellytől ha külöképen egy kevésbé el-rekefttetett, nagy kívánsággal ohajtott, és kívánczozott mint a' farvas a' folyóvizekre.

Minden emberek kívánnak valamit a' mi nélkül füzökölködnek és a' mellyet ugyan fozmjuhoznak, mellyben tarttyák fő boldogságokat. A' Fösvény fozmjuhozza a' gazdagságot, a' Nagyra-vágyó méltóságot, a' Rajáalkodó testi gyönyörüséget, a' Dobzódó rézfegítő

italt

italt, és a' kinek mire vagyon termézetű hajlandósága, ugyan annak meg nyerése leg főbb kívánsága.

Ezek telhetetlenül gyötrettetnek a' testi jók után való kívánságtól, Es a' mint Sofár mondja Jóbnál 20: 15, minek utánna más ember gazdagságát bé nyelték, ki okádják azt, és az ő hasokból ki-üzi az erőf ISTEN: Söt ugyan Lelki víz-kórságba esnek, annyira: hogy minden testi gyönyörüséget mint az Élőfánt a' Jordánnak vizét bé-nyelni akarnak, és olly boldogtalanok mégis, mennél többet buborékolnak benne, annal inkább fozmjuhozzák azokat.

De az ISTEN-felő kereftény ember az ISTEN' szerelmét tartván leg főbb boldogságának, minden kívánságaiban meg-elégzik; fegény vagy gazdag legyen, nem árt néki, tsak az ISTEN szerelméről bizonyos lehessen, ezzel meg-elégzik, és semmit nem kíván egyebet. Nem mondják azt a' világ Fiaival. Kísoda mivelheti hogy jót lássunk? hanem így szól a' Profétával; Én igazságban meg-látom a' te országodat, meg-elégítettém a' te ábrázatoddal, 'Sólt. 17: 15. és gyönyörüségek vagynak a' te jobbold felől, mind örökké. 'Sólt. 16: 11.

És ismét a' 36. 'Sólt. 8. 9. 10. Verseiben: Oh ISTEN melly igen betsületes a' te irgalmasságod Amakokáért az embereknek fiaik bíznak a' te Szárnyaidnak árnyékában, meg-elégítettnek a' te Házadnak kövérségeivel, és a' te gyönyörüségednek folyó vizeivel meg-itattad őket.

Állapítsuk-meg tehát magunkat K. Atyámfiai ebben, ha boldogok akarunk lenni! mert ez az ISTEN országának keresése melly a' Kegyességgel öfve kötött, nagy kereskedés a' meg-elégedéssel, 1. Tim.

H 3

6: 6. 8.

SSS SSS

6: 6. 8. és a' valóságos jóknak tellyesége: a' többi csak árnyék, az árnyék pedig meg-nem elégít, hanem biztattya a' Világ fiait, míg ez életnek napja szerentséfen tündöklök; de az ellenkező dologokban, nevezetesen a' halálban el-enyézik. Az ISTEN kegyelme pedig bódoggá tézi az ISTENben bízókat, bódog és bódogtalan, egészséges és beteges állapotokban, az életben és halálban mind-örökké.

Tíztünk azért elsőben, hogy azt keressük minden időben, de kivált nyomoruságunkban, ama' parantsolat szerint 'Sólt. 50: 15. *Hívj segítségül engemet a' te nyomoruságodnak idején, igaz hitbéli bizodalommal: mert így mondatik ama' drága ígéret nekünk, 'Sólt. 91: 14. 15. Mivelhogy ez engemet feret meg-Éabadítom ötet, fel-magaftalom ötet, mert esméri az én nevemet: Segítségül hívott engemet, meg-balgatom ötet, velle vagyok báboruságában, meg-mentem ötet, és meg-ditsöitem ötet.*

De hól találjuk-meg azt a' Kegyelmet? Itt bizony és nem másutt, a' hól a' Proféta, az ISTEN házában, az ő befedének halgatásában, és az ő Sákramentomival való rézesülésben; mellyeket maga rendelt ezközökül hogy velünk magát rézesítse, és mint rendes tsatornákon az ő ISTENi kegyelmének vizeit lelkünkbe töltse.

Meg tselekedhetné ISTEN ha akarná, hogy minden külső ezközök nélkül is magát mind testünkkel, mint lelkünkkel közöllye, mint Mo'sesssel, Illyéssel, és KRISTUSSal, kiket csak a' maga jelen-létével táplált 40. napok alatt: de a' mint testünk táplálására

SSS SSS

az ételt és italt rendelte, úgy a' mi Lelkeink tápláltatásokra-is az ő Sz befedét és a' Sákramentumokat rendelte. Ha azért a' külső eledelokkal élünk, testünk életére, sokkal inkább kell élnünk ezekkel, hogy valójában bódogok légyünk, és ISTENnel örökké éllyünk: Mert különben ha azt csak ritkán és immel ámmal gyakorólluk, meg-haragzik réánk, és azt izeni nekünk, a' háladatlanságért a' mit a' háladatlan 'Sidó népnek Ámos által, a' 8-dik rész 11. és 12. vers: *Botsátok e' földre éhséget, nem kenyérnek éhségét sem nem vizeknek fómjúságát, hanem az UR befede halgatásának éhségét. És bújdosnak egyik tengertől fogva a' más tengerig, éfkától fogva nap keletig; futosnak az UR befede kereséséért, és nem talállyák. Éllyünk hát az ő kegyelmeivel, míg köztünk lakik, ne hogy háladatlanságunkért arany gyerger-tartóját ki mozdítsa közülünk és magát el rejtse töllünk.*

Utóllýára, midőn láttyuk melly igen fűkséges és idvefséges a' jó léleknek a' Szentek gyülekezetibe való gyakor meg-jelenése iránt való kívánsága; és azoknak a' lelki kegyelmeknek fómjuhozása, mellyeket ISTEN közöl mind az Ekléfiával mind különösön az az ő fiaival, gondollyuk-meg, mennyivel nagyobb okunk lehet a' Paraditsomi ditsősséges boldogságnak kívánására, mellynek csak kitsiny fémetskéje az a' kegyelem, mellyben itten rézesülünk. Ezért ám valósággal el-mondhattuk. *Miképen kívánkozik. 's a' t.* Ezért éneklik vala a' régi kereftények kiki a' maga, nvelvén az URban meg-hóltaknak halálok idején ezt a' Soltárt, annak bizonyosságára, hogy a' hitetlenek-kik között múlatoznak vala, meg-tanúlnák, minémü remén

SSO SSO

reménységgel és hittel volnának még halálok után való állapottyok felől is az Eklésiának fiai. A' holott és a' mikor nem az Ábrahám kebelében, hanem a' mi meg-tartó URunknak kebelében nagy örömmel és ki-mondhatatlan meg-elégedéssel nyugtunk, várván vidám fízel amaz bódog életnek napját, a' mikor a' halál meg-hal és vége lézen minden birodalmoknak.

Nem látunk ott Tzedrus fából tsinált Ládát, melyen volt a' kegyelemnek Táblája aranyból a' Kérubimokkal együtt: hanem magát a' JÉ'SUS-t, a' ki minden híveknek kegyelemnek Táblája, az ő vériben való hitnek általa, a' ki környül vétetik az égnek minden feregeivel, Chérubimokkal, Serafimokkal, Árkangyalokkal 's a' t.

Nem látunk ott ő-Testamentomi Fő Papot tsudálatos öltözetivel, hanem magát az ISTENnek Fiát, kinek az ő-Testamentomi Papok és áldozatok tsak példái voltak. Nem halljuk ott a' Koré Fiainak tiz huru hegedűjeket 's a' t. hanem az Angyaloknak ISTENi ditséreteket, és a' Szenteknek ékes énekléseket, ditsősséget és áldást tulajdonítván annak, a' ki *kerette őket; és megmosta tulajdon vérével az ő bűneikből.* Jel. 1: 6. ott halljuk a' mi nagyobb, a' mi Meg-tartónknak fívat, mellyel bátoriz az ő hozzánk buzgó fírelme felől mind örökké. Oh URam JÉ'SUS, adjad nekünk kegyelmedet, hogy láthassuk minnyájan azt a' bódog napot, halhassuk ott a' te fíodat, láthassuk Sz. órtzádat, ditsőithessük hálaadással Felségedet, és be-merítsük minden világi gonofszainknak még emlékezetét is a' te ki-mondhatatlan jószágodnak tiszta fojó-vizeiben!

ALKAL-

A L K A L M A Z T A T Á S.

ITT fínte Áment mondék; de meg-keferegett Szí-
vembe és bánatos Lelkembe ötlék, amaz ISTEN-
ről és a' jó emberektől, nevezetesen a' Tudós világtól
mind itt a' Hazában, mind ama' híres *Franequerai* nagy
Academia-ban is kedveltetett; és ISTENnek nálla lévő
draga ajándékaiért az *Eklésiai* renden lévő leg-felsőbb
Tíztefességek fíkeibe érdeme fíerint ültetettett áldott
emlékezetű Fírfú, Nehai Tekintetes és Tízteletes
Tudós VERESTOI GYÖRGY Uram, az Erdélyi Re-
formata Eklésiának nagy érdemű *Saperintendense*, ki-
nek már meg-hidegedet Tetemeit e' fekete báltotska
bé-fogta. kinek hogy e' Világra lótt fíarmazásától,
Gyermekségétől, Ifjatska állapottyában a' M. Vá-
r helyi Nemes Oskolában való fíerény tanulásától, onnan
a' Kolo'fvári *Reformatum Collegium*-ban lótt jövelele és
itten a' kerettény tudományokban sokak fíerett tündök-
lőtt elő-meneleletől fogva való minden állapottyát e-
lő ne fíamlajam, nem-is lévén ez én réám bízattatva,
hanem az ezennel fel-állandó Tízte Oratorra:

Tsak az ISTEN tize fíerint való emberének a' Dá-
vidnak tanításul töllem meg magyaráztorat Tanító
énekéből akarok némellyeket reája fíabogatni. A' melly
Soltárból ugyan azért is vettem fel ez első verseket,
mert azt a' többi között annyira fíerette, hogy halála-
nak éjtakáján, mikor már tsak egy lépés volna az
élet és halál között: mikor mint a' meg kergettetett
Szarvas tsak alig pihgett, ezen fíép Soltárt egézfí
Díák versekbe foglalta, és kedves nagy remenysé-
gü

SA-

I

SAMUEL Fia által örök emlékezetre le-is íratta Mellyel világosan ki mutatta, hogy a' Haláltól semmit nem irtozott; látta azt fêmeivel, de meg-nem háborodott, tudván hogy a' Halál nem lenne ártalmára; hanem inkább drága meg nyílt kapu az ISTEN' ditsőséges Országának tellyes meg-látására, a' mellyre kívánczozott a' Dáviddal, az ISTENhez, az Élő erőf ISTENhez. Többet mondok Szerelmes Halgatóim: Dávid ugyan is midőn így kívánczozott az ISTEN' Sátorához, a' Jordán mellett lévő nagy hegyeken minden szerelmes-seitől mezőre el-rekeztetve bujdosott, és nem tsuda ha ennyire ohajtozott, de ez a' mi kereztény Papi Fejedelmünk ISTENTől számára rendelt tsendes Reszidentziájában az öt nyavalyáiban sok siralmok között segítésre igen kéz indulattal apolgaró kedvesei között volt helyheztetve; nem egyedül mint Dávid, hanem hív Baráti, Kollégái és az orvoslás mesterségében, igen jártas költes kereztény Doctorok által-is vigasztaltatott; még-is ohajtoz, még-is kiált mint a' Szarvas, mert tudta hogy nintsen itt maradandó hajléka: E' tsak könnyen bomló Sátor, mellynek fundamentuma a' Por: minden kívánsága tsak az, hogy bé-érkezhesék amaz örök hajlékokba, mert akkor lézen tellyes nyugalma. Nem ügyelt e' világ szerelmére, mert a' néki meg-feszítettett volt és ő-is e' világnak. Nem kesergett tölle el-maradandó szerelmessein: mert jól tudta amazt E'saiásnál a' mi meg-iratott: Hadd-el én reám a' Te Árvádat és a' te Özvegyedet, én el-tartom őket. Nem rémitette a' Halál, mert abban hitt a' ki meg-rontotta a' Halált, melly szerint a' Halál néki nem árthatott, de sőt inkább az által jutott a' leg

leg főbb nyugalomra és a' Ditsőséges bódogságra. Ugy hogy a' mit eddig mint tükörben hitnek fêmeivel látott; a' mit kívánt olly belső buzgó foházkodással; és a' miért mint a' Szarvas komjuhozott, az által jutott-bé annak valóságos bírására, mellyben eltörölt az UR minden könyhullatást fêmeiről, és kivert minden jajt az ő fájából mind örökké!

De mivel a' szeretet a' Halálban, a' Halálontúl-is a' bódogságban meg-marad Szent Pál tanítása szerint, általam e' romlandó életben szeretettel hozzá vefeltetektől egy két szóval el-bútsuzik. Read fordittya elsőben-is kegyes favaít Tekintetes és Tízteletes N. Batzoni INTZE 'SU'SANNA Affony. Ki-valál ISTENnek bölts rendelkezéből e' világi nyavalyás életének hármintzegy Ektendők alatt, igen hívséges Párja, sokzori erőtelenségeiben, de kívált ez utólkoriban kegyesen hozzá látó hívséges Dajkája, keserves könyhullatásd árjaival bádjadozó Tetemeit öntözgerő igaz Társa. Midőn híves indulatidat közöni most-is mint utolsó nyavalyái között, arra kér és int, ne irigyeljed régen ohajtott bódogságát: mert már elérte a' mit kívánt, meg-nyerte azt a' mit mint a' Szarvas nagy kívánsággal ohajtott, azért kedvezz magadnak és ámbár nem vagy már Naómi, hanem fétél meg-keseredett Mára, még-is találhattz vigasztalást tsak a' Te Árva Házadban-is: Mert ha Fejed Koronáját egy ideig femed előll el-botsátottad-is VERESTOI GYÖRGYÖDET, leg drágább Gyöngyödet, hagyott ISTEN ollyan GYÖRGYÖT Házadban, a' kinek mint ISTEN Háza munkás szolgái közé bé-allittatott érdemes fémelynek árnyékában találhattz gyámoltalan fejednek

nyugodalmat. Találék olyan SÁMUELT, ki a *Carbunkulufok*nál betesebb Tudományok között már-is úgy forgolódik, hogy azoknak kellemetes illatozási-ból meg-újító Flastrumot rehetz mindennap bánatos Lelkedre. Találék harmadzor ISTVÁNT-is: a' ki szépen ferdülő nevendékeny korában engedelme és fozgalmatos igyekezeteivel vidámságára lehet bányodó életednek.

De mind ezek felett leg-főbb vigasztalást találhattz az ő Igéreteiben változhatatlan ISTENben, a' ki meg-esküött életére hogy ha az Árva és az Özvegy hozzá fojamodik, el-nem hadja, hanem lézen kellemetes óltalma. Légyen azért ez a' kegyes ISTEN tellyes vigasztalásod igaz szívvel kívánnya!

Tízteleles és nagy reménségű Fiai, GYÖRGY, SÁMUEL, és ISTVÁN Testvér Atyafiak, kedves Unokátskája, LOSONTZI SÁMUEL: Ti minnyájan el-mondhattátok a' siránczó Proféta Jérémiás után Árvákká lettetek Atya nélkül, és a' ti édes Anyátok olyan mint Özvegy: mert emberi módon szólva, nagy Gyámolotok esett-el mellölletek, mikor ez áldott Atya, a' ki titeket tsetsemő korotoktól fogva tanított és nevelt, tölletek el-múla, de bizzatok ISTENben, és járjatok a' kegyesség, felidség és tizta erköltsék utain, mellyeken maga járt és a' mellyekre titeket-is tanított ez áldott jó Atya, kövessétek szent *Vir-tussait*, alázatosságát, felidségét és békeességes tü-rését, nem hágy-el az ISTEN, ki az alázatosokat fel-magasztallja, és a' felideknek Mennyei országát ajánlja. Tíztellyétek édes Afzony Anyátokat, és még káratokkal-is meg-ne fozmorítsátok: mert ez a' Parantsolat első az Igérettel: melly szerint mind

hoz-

hozzu mind pedig minden jókkal meg-áldattatott na-pokat várhattok az URtól. Butsuzik

Harmadzor a' Méltóságos FŐ CURÁTOR URAK-TOL, ő *Excellentiájok*tól és ő Nagyságoktól. Oh melly ékes, óh melly gyönyörűséges vala Mo'ses Áronnal! bizony ilyen vala e' Tekéntetes Fő Pap-is Nagyság-tokkal, a' ki ugyan Ároni szentséggel bírván, tellyes tehetsége szerint azon vólt, hogy az ISTEN' Házá-ra néző dolgokban Nagyságtokkal *concentráljon*: Kivánnya általom, hogy az UR ISTEN minden szent Tanátskozásaiban ezután-is igazgassa Excellentiátokat és Nagyságtokat, hogy valójában lehessenek e' nehéz időkben védelmei az ISTEN Magyar Izraelének.

Negyedzor nem felejtethi az ő Fő Papi Páftorsága alá ideig tétetett egész Hazánkban lévő minden TRAC-TUSOKNAK Tíztelendő ESPERESTYEIT, kiket mint Atyafiain, jó Barátit úgy tiztelt, és az egész ERDÉ-LYI REFORMÁTA SZENT ECLÉ'SIÁKAT. Kivánnya hogy az UR ISTEN a' maga Anyafentegyházát tégye olly nehéz kövé, hogy azt semmi teremtet állatt meg-ne mozdíthassa, Titeket pedig hívséges ör-állokká, hogy mint illik az ISTEN Nyájára vigyáz-hassatok bölts szívvel!

Ötödör Tízteleles és Tekéntetes KOLO'SVÁRI REFORMÁTUS CLERUS és VENERABILE CONSIS-TORIUM, kiket úgy tart vala mint azon egy UR szolgá-tyában Virézkedő Társait, és a' kiket bölts igazgatásával sok nehéz dolgokban elő segít vala. Azt kívánnya ez a' Szelid Lelkü Mo'ses, hogy állítson IS-TEN a' Törésre e' sok féle tövisségekkel elegyes hely-ben a' maga Ditsősségének óltalmára olytán Férfia-kat,

kat, a' kik meg-ne zúnnynak, hanem mint fel fegy-
verkeztetett Férfiak bentül vívőzkedjenek az ISTEN
népe ellenségei ellen mind a' tellyes diadalomig!

Utólyára, a' mi már engemet illet Tízteletes
jó Uram, mit mondhatok egyebet, hanem mind él-
tig háladással köszönöm azt a' Jonatháni zűves zere-
tetedet, mellyel engem gyakran meg-vidámitottál és
érdemem felett tiszteltél, és e' mellett ezzel botsar-
lak-el: Hogy vígadozz abban a' nagy boldogságban
mind örökké, mellyet mint a' zomju Szarvas földi
életedben zomjuhozottál, mind addig míg mi is arra
a' boldog zélra érkezhünk, melyben el-töröl az IS-
TEN a' mi zemeinkről is minden könyhüllatát.

Á M E N

H A.

HALOTTI ORATIO

Mellyet

A' MENNYEKNEK Országában meg-tanítottott

IRASTUDOROL

NÉHAI TISZTELETES TUDOS FÉRJFIUNAK

VERESTŐI GYÖRGY

URAMNAK.

Az Erdélyi Reformata Szent Ecclesiák' Collegiu-
mok' és Scholák' Superintendensének és Fő Curatorának,
mint MENNYEKNEK ORSZÁGÁBAN MEG-TANIT-
TATOTT bölts IRASTUDONAK érdemlett utolsó
szíztelőségére el-mondott

B O D O K I J O S E F

a'

Kolo'svári Belső Farkas uttzai Templomban
MDCCLXV-dik Eftendőben
Sz. György Havának 21-dik Napján.

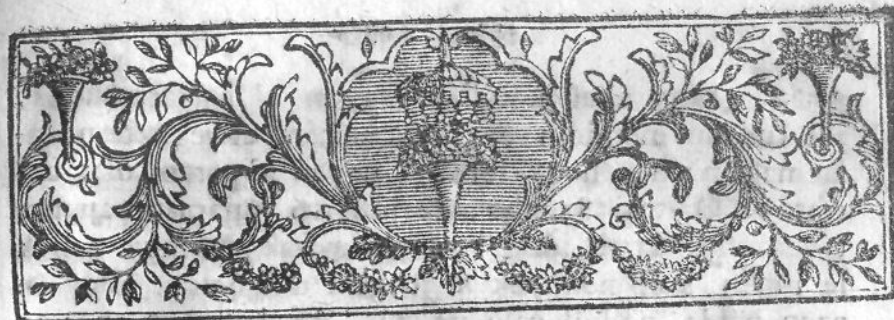

Chrysostomus.

Sapientissimum esse oportet et perspicacem in omnibus Sacerdotem, et mille, ut dicitur, ex omni parte oculos habentem, quippe qui non solum sibi, sed etiam populo vivit.

Hieronymus in Epist. ad Rust.

Non est humilitatis meæ, neque mensuræ, judicare de Clericis & Ministris Ecclesiarum quidpiam dicere.

HALOTTI ORATIO.

H én ferentsétlen Orator! a' Kinek mivel hogy ez Oratori Székbe fel-kelle állanom, sem halgatnom imrárt, sem pedig illendőképpen állanom nem lehet! Oh én ferentsétlen Orator! melly igen felette sajnálom, hogy mint a' régi Aegyptiusok, sőt még a' Romaiak közzül-is fokban, én-is gyermekségetől fogva, egy olyan gyűrűt nem viseltem ujjomban, mellynek fejében egy jobb kezének második ujját táján tartó és Halgatásra tanító Harpocrates lett volna rajzólva, hogy ottan ottan, ezen gyűrűnek fejébe metezett Képre való tekintéssel a' halgatást jobban-is megtanulván, mostan befélleni, mostan Orálni ne méréseltem volna.

Bizony! Sz. H. jól tudván én az Oratoroknak ama meg-tartásra igen méltó regulájokat: *Tace ubi digne loqui non potes.* Halgass a' hol dítséretesen nem-zólhatz: *Magna etenim est saepe eloquentia in silentio,* mert
K gyak-

mert nagy ékesen állás vagy on a' halgatásba is, jól tudván mondom ezeket, fíntón el- végeztem va- li magamban, hogy fel- álljak ugyan a' parantsolat fe- rint ez Oratori Székbe, de mutató újjamat bajamra téven, egy darab ideig itten halgalsak, és ugy álljak le innen 's el- mennyek a' magam dolgomra: hogy én ezen példa nélkül való ugyan, de ítéletem szerint nem épen helytelen tselekedettel valósággal el- hites- sem azt ti veletek, hogy én e' fekete gyászal bé- borí- tott Koporsóban fekvő drága és áldott emlékezetű, nagy Férjfiának, életében az ISTEN Házában serény és hív Szólgának, a' Mennyeknek Országában meg- ta- nítottatott Iras tudónak, Néhai Tiszt. és Tek. VERES- TOI GYÖRGY Uramnak az Erdélyben réformáltatott Sz. Ekklesiáknak, Collegiumoknak és Scholáknak Super- intendensének és Fő Curatorának, ditséretire éppen elégtelen légyek, és meg- bocsáson énnékem akárki, de szeretném én annak az Oratornak fíeme közé néz- ni, a' ki azzal mérne ditsekedni, hogy ő mostan min- den hiba nélkül való Panegyricussal tudna Parentálni. Szeretném én mondon annak az Oratornak fíeme köz- zé tekinteni, a' ki magára mérné vállalni, hogy ez ál- dott emlékezetű Férjfiának minden Virtussait ugy ki- tudni befélleni, hogy azok' igen nagy részének el- ne kellene maradni; mert annak az Oratornak, nem tsak egy hatalmas és hathatós Szókkal dörgő Pericles- nek, annak az Oratornak, nem tsak egy elméket és fíi- veket ékesen állásával a' maga akarattya szerint kön- nyen hajtható Demosthenesnek, annak az Oratornak, nem tsak egy sebes parak módjáról magával minden el- ra- gadó Ciceronak; hanem egy VERESTOI GYÖRGYnek

kellene lennie.

Oh én szerentsétlen *Orator*! de miért nem lehet
énnekem mostan halgatnom! Amaz erős Görög vi-
tézttől az *Achillestől* megöletett Hajnal' Fiának a' *Mem-*
nonnak Képeről írják a' Poeták, hogy ezen *Memnonnak*
Theba Varosában felállított Képe vagy *Statuaja*, a'
Napnak fel-jövelelevel leg-ottan zengeni és ékefen
föllani kezd, a' Napnak pedig a' Föld ténéről való
el-tünésével meg-némul és el-halgar. Vallyon Sz. H.
nem kellene-é nekem-is követni ezen *Memnonnak* Ké-
pét, vallyon nem kellene-é nekem is halgatni, midőn
látom hogy ezen *Apostoli* Tudományának és *Évangé-*
listai telidségének ragyogó sugáiraival fénylett ékes
Tsillag, ezen *primae magnitudinis Stella*, az Erdélyi Sz.
Sionnak hegyei közzül oh fájdalom! el-tűnt, és el-
enyézett. Vallyon nem kellene-é meg-némulnom, és
halgatnom, midőn ez ISTEN Hazának belső pítvari-
ban erős talpon álló és serényen vigyázó bölts Őr-ál-
lónak el-hunyása, és közölünk el-költözése miatt, az
Erdély Országban gyült ISTEN-Szent Seregének kefe-
rüségét eléggé ki-nem be-zélhetem.

De látom hogy én kéretlenül *Orator* vagyok, mert imé *jucta est alea*, felállék de, és immár halgatnom nem lehet, immár *Oratorem* kellenek.

De kérlek igen alázatosan Sz. H. benneteket, ne várjátok én töllem ez áldott emlékezetű Férjfunak érdeme szerint való *Panegiricust*, és Halotti *Oratiót*, mind azért hogy én arra éppen elégtelen vagyok, mind azért hogy Ti-is Ötet többire mindnyájan jobban es-mértétek, mint én meg-dicsérhetném, mind pedig kíváltképpen való módon azért, hogy én felette igen

Élek attól, hogy az ő *Apostoli* sőt éppen Angyali Felmérmetelisége miatt békegezett Koporsójanak fedelét is ki-üti, és meg-int engemet arról, hogy ötöt ne Orator ditsérje-meg, hanem az ő jeles tselekedetei, mellyek az Erdélyi Magyar Izraelnek Kapuiban mind addig állanak és kiáltanak, míg azokban amiz igazság fényes Napja' a' JE'SUS KRISTUS Menyből hozott Tudomannyának rogyogó és éleztő Sugarai világolnak.

Mit vártok tehát én töllem Sz. H. A' Felméből néze-n-ki sokaknak Ti közölletetek, hogy a' *Philologus*-tól valami *Poilo'ogica Material* való Oratiót vártok, de ebben is meg-találkoztok; mert noha magam is meg-vallom én azt, hogy azt én töllem méltán várhatatok, mind azért hogy énnekem nem illik a' magam abantsónon kívül lépnem mind azért, hogy e' nagy és szélesen ki-terjedt Tudomány Férjfiara, e' nagy *Polyhistor*a, és *Polymathes*re könnyen alkalmaztathatnék, de mivelhogy ő az ISTEN Hazában egy olyan hívséges Szólga, egy olyan felidességgel fel-ékesült Szólga, egy olyan bölts Iratadó vala, melly ditsőséges hivatallal mint mellyén függő *Urim*mal és *Thumim*nal leg-inkább ékeskedik vala, erre nézve erőt vézek a' magam gyengesége nem és ki-lépven egy kevésé az én *Circulus*omból, imé állok a' *Pap*nak, vagy a' mint amaz egyedül való Fő Pap az UR JE'SUS KRISTUS nevezi, állok mondan a' *Mennye*nek Országában meg-tanított Irás tudnak még a' Királyi Hivatal-is meg-baladó Méltóságáról.

Míg azért ezen Mennyeinek Országában meg-tanított Irás-tudoról, és annak méltóságáról, igen rövid,

rövid, és felette igen alatt járó *Oration*ban befélgetek, kérek benneteket, nem én érettem, a' ki még a' Mennyeinek Országának, csak a' leg-alsóbb *Classis*ának *Lais*trómban való tanulók között vagyok bé-írva, hanem ama' Mennyeinek Országában éppen meg-tanított Irás-tudónak, VERESTOI GYÖRGYnek tekintéért légyetek figyelmetesek.

Ugy tétzik Sz. H. hogy mihelyt ki-falaztám Famból ezen *Oration*nak *Material*ját, mintha valaki ti közöttetek azt sugta volna mellette ülő Társának: Nagy fába vágá ez Orator a' fejkét, és azért ő hasonló-is a' *Horatiustól* le-írt ditsékedő Oratorhoz, a' kiről *Horatius* ezt mondotta: *Quid dignum tanto feret &c.* *Paradoxum*nak, sőt éppen képtelen dolognak álitván azt magában, hogy a' *Pap*nak Méltósága egyenlő vagy nagyobb lenne a' Királyi hivatalnak méltóságánál.

Meg-vallom én azt magam is hogy nagy fába találék vagni, és többet is találék igerni mint bé-tel-lyesíthetném, és meg-engedem én azt is, hogy többet is találkozhatnak ti közöttetek olyanak, a' kik engemet mostan egy háron pendülő Oratornak tartanak a' *Horatiustól* le-írt Oratorral, a' ki hasonló a' nagy erőlködéssel tűlni kézülnő temérdek hegyhez, a' melly nagy erőlködése után-is csak egy kis egerets-két tűle. De nem jöttem én ide nagy kézülettel, mert el-hittem azt magammal, hogy mindnyájan igaz Kamarán költ Kerefityének lévén, és mindnyájan józan és Kerefityén elmével gondolkodván a' Kerefityén vallásnak ditsőséges voltáról éppen nintsen semmi hiúságtek. sok és erőfakkal keresett *argument*okra, annak meg-bizonyítására, hogy a' Kerefityén val-

vallást hirdető és a' Krisztus' Kegyelembéli és Mennyei Országát terjeztő Papnak méltósága nagyobb és dicsőségeesebb legyen a' Királyi hivatalnak méltóságánál. Melly szerint méltán így gondolkodhatom, hogy ha, valaki ilyen formán talált sugni mellette ülő Társának fülébe, a' nem csak az *Orator* ellen zóllott; hanem éppen el-árulta magát, hogy ő a' Papot igen alávaló téregnek tartja, és így a' minden bizonytal a' Kerecstyéni Sz. Vallást fívében nem-is nagyra betsüli: ellenben pedig, a' ki a' Kerecstyén Vallásról jozanon és fentül gondolkodik; a' nem csak az, hogy az *Orator* ellen ilyen formán nem sugdos, hanem nem-is vár a' sok *Argumentum*okat fel tételeznek meg bizonyítására, annyival-is inkább, hogy én nem a' Pal vagy Péter nevezetet viselő tudatlan, vagy feslett erköltsű, nagyra vágyó, Királyokon, Fejedelmeken, *Magistratus*fokon uralkodni kívánó, hanem telid alázatos engedelmes, egy szóval éppen *Mennyeinek Országában tanítottatott Irás-tudor* vagy *Papról akarok állani*.

Ha valaki tsudáloznék azon hogy én a' Papot miért nevezem Irástudónak, holott azt a' KRISTUS Görögül nevezte *γραμματοδότης*-nek, a' melly nem annyira *Irástudó* mint *Író-Deák*ot jelent, a' mint azt a' Deák nyelven-is *Scribának* nevezik, tudja-meg az: én könnyen meg-engedem, hogy a' Pap igen dicsőséges *Titulussal* *Író-Deáknak*-is nevezetessék, nem figyelmezővén irten csak a' puzta névre hanem a' hivatalra, mivelhogy régen az *Író-Deákok* a' Görögöknél-is nem csak nagy tiszteletben tartattanak, *Apud Graecos nemo ad id officium admittebatur, nisi bono loco, et industria cognita, quod necesse esset omnium Consiliorum cum esse*

par-

participem; hanem egyfzersmind a' Királyoknak és Fejedelmeknek belső és titkos Tanács házakban elvégzett dologokat, Törvényeket, és rendtartásokat forgalmatoson az *Író-Deákok* írták-le, és azokra fontos gondot viselvén a' népnek ők magyarázták, ennek fellelte magokkal a' Királyokkal való fontos barátságra és társalkodásra is bé-botsáttattanak: a' minémű vala *Amenides* ama' híres Persák Királya *Darius* mellett, és *Mullinus Nagy Sándor* előtt. Mellyre nézve, éppen nem gondolok én mostan semmit-is, sem azzal, hogy a' Rómánaknál az *Író-Deákság* alávaló hivatalnak tartatott, a' mint azt C. Nepos írja ő felöllök: *Munus Scribarum honorificentius est apud Graecos, quam Romanos, ubi mercenarii Scribae existimantur*, sem azzal, hogy a' máli Nemzeteknél-is sokaknál az *Író-Deákok* nem igen ülnek a' fő póltzon, hanem figyelmezek mostan a' 'Siddókra, a' kik között ilyen *Titulust*, úgy mint a' *Sopherim* nevezetet viselték azok a' nagy méltóságú emberek, azok a' *Siméon* és kiváltképpen a' *Levi* nemzetségéből válaftott Férjfiak a' kik a' *Mósesnek* és *Profétáknak* írásait nem csak le-írták, hanem egyfzersmind azokat az ISTEN Szövetséges Népének az Izraelnek magyarázták-is, melly szerint az ilyen emberek nem csak tsupa *Író-Deákok*, hanem *Irástudók*' titulussával-is méltán illetetnek, úgy hogy én immár olyan *Író-Deákot* emlegetek, a' ki nem csak Sz. Irás magyarázó *Doctor*; hanem a' *Mennyeinek Országában meg-tanítottatott Irás-tudó*.

Ugy formáltatott az ember a' termézfettől, hogy senki mást nem taníthat valamire, hanem ha azt maga az előtt meg-tanulta, mert az embernek elméje

ter-

termézet szerint, oly sok és jeles, nevezetesen a maga eredetét és végét néző dolgoknak nem tudója, hogy ő neki a Tanítóra tellyességgel és elkerülhetetlen szükségé vagy. Látván azért az ISTEN a maga kezei tsinálmányának ilyen állapotját az ő minden emberi elmét meghaladó jósága szerint sok rendben és sokképpen maga kezdé az embert tanítani, mert eleinten hol émetten hol álmokban megjelent ő neki és az ő fölöle való Sz. akarattal ő neki megjelentette, annakutánna pedig az ő Sz. Fiának Testben való elküldése, és Sz. Elkének kiöntése által mind azokra a dolgokra meg-tanította őket valamelyeket az embernek leg-főbb módon tudni szükség vala.

De noha meg-fünt az ilyen jelentésnek módja, igaz mindazonáltal az, a mit elebb mondek: hogy senki mást nem taníthat valamire, hanemha azt maga az előtt meg-tanulta, hogy azért az Irástudó is, a kiről én eddig említést tettem, másokat taníthatson, szükség elsőben ő neki Tanítót keresni és tanulni, szükség, ő neki fogalmazatosan Tanítójára figyelmeztetni, egy szóval szükség ő neki olyan Oskolát gyakorolni, melly mind a helyre nézve, mind a Tanítóra nézve, mind a Tudományra nézve *Mennyeinek Országá legyen*.

Ezen tanító hely pedig, ezen Oskola, a hol az *Irás-tudónak* vagy a *Papnak* meg-kell taníttatni nem a Sidók között fel-állított *Beib-Midrás* vi'sgálásnak háza, nem ama két híres Sidó Mesterektől *Hilleltől* és *Sammaitól* fundált perpatvaros *Academia*, nem ama nevezetes 70. Férjfiakból álló Oskola a *Sanhedrim*, nem *Aristotelesnek* az *Apolló* nevére neveztetett *Lycum* nevű.

nevű Oskolája, nem a *Stoicus*oknak külömbkülömbféle rajzolásokkal és festékekkel meg-tzifrázott tornáza, és üstök-vonásoknak *theatruma*, hanem ama *Békességnek*, *Egyenességnek* és igaz Atyafi nyájas társalkodásnak *Viridariuma*, gyönyörűséges Kerte, az igaz *Ekklesia*, melly a *Békesség* *Evangeliumának* és a *Mennyeinek* Országából állott tiszta tudománynak tsergedező folyó vizével öntöztetik, mellyet maga ama bölts *Architectus* az ISTEN helyheztesett, mellynek fő Tanító Mestere, ama *Mennyeiből* ajándékozott Igaságnak *Doctora* az UR JE'SUS KRISTUS, és a mellynek nem csak ajtón álló Strá'sája, mint ama *Paraditsom* kapuján álló és kezében két-élű fegyvert tartó *Kerubok*, hogy abba semmi valami meg-fertéztetett bé ne-mennyen, és undok kezeivel az Elet-fájához ne nyuljon, hanem egyfzers' mind mint *Békességnek* és *egyeségnek*, *Böltsességnek*, *Tudománynak*, és *Értelemnek* *Lelke*, Fő igazgató és *Magnificus Reclora* a Sz: Lélek ISTEN.

Kitsoda már a ti közölletek Sz. H. a ki ezen *Menny-orzági Oskolának*, ezen erős és meg-mozdulhatatlan talpakra épített *Collegiumnak*, mellyen a pokolnak kapui soha diadalmat nem vehetnek, Kitsoda mondom a ki ezen *Mennyei Oskolának* méltóságáról és ditsőségéről kételkedné? Vallyon nem méltán nevezetethetik é ezen Oskola *Mennyeinek* Országának mellyet ama Fő Böltsesség fundált, annak hét Otlopa it ki faragván, mellyből ama *Menny Orzágnak* titkaira tanító *Proféták*, *Apostolok*, *Evangelisták*, *Irástudók* és *Papok* hármaztanak, hogy a KRISTUSnak titkos Testét és a *Kegyelemnek* Országát fel építenék, és a mellynek magassan épült Tornyaitól, maga ama *Mennyei* Fő

Fő-Doctör az ő Sz. Tudományát éhezö Tanítványokat
ilyen gyönyörűséges szókkal hívogat: *Imperitus, hic
divertat. A' ki tudatlan ide térjen.*

Ha már valaki figyelmez arra a' Lelket eleveni-
tö és életre vezető tizta Tudományra, mely ezen Ec-
clésiában tanittatik, a' mellyel ezen Édennek, ezen
Paraditsomnak Kertében öltött nagyobb és kisebb élő
fák, nagyobb és kisebb plánták öntöztenek; Ha va-
laki mondani figyelmez ezen kies és gyönyörűséges
Kertnek közepében fel-emelt Bárány Királyi Széke
alól ki-folyó, és minden kristálynál tisztább élő vizek-
re, mint semmiféle költeményekkel meg nem zavart
tudományra, mellyel annak lakosi az örök életre legel-
ternek, és ama leg-főbb Jóval az ISTENnel való egye-
sülésre mint egy kézen-fogva vezéreltetnek, által lát-
tya, hogy ezen Sz. hely a' tizta Tudományra nézve-
is épen Mennyei Paraditsom, éppen *Mennyeinek Ország.*

De nem lehet énnékem mostan, sőt talán nem is
illik, ezen dicsőfényes materiáról való elmélkedésekbe
mélyebben be-erézkednem, elégnek tartván azt, hogy
mikor én vagy inkább mikor amaz egyedül való Fő-
Pap, az Ur JESUS KRISTUS a' Papot *Mennyeinek Or-
szágában tanított Irástudónak* nevezi, olyan Papról akar
szóllani, a' ki olyan Oskolában, olyan *Academiában* ta-
nult, mellynek maga a' Fő Böltséfégy fundátora, és a'
mellyben a' *Profétáktól, Evangélistáktól és Apostoloktól*
meg-íratott Tudomány, minden tsalfaság, minden Za-
varás minden emberi agybol koholt költemény-nélkül
zengedez és hallatik.

Szükség azért nékem fő-tzélomra fienem, és a'
Mennyeinek Országában meg-tanittatott Irástudónak vagy
a' Pap

a' Papnak a' Királyi méltóság felett való méltóságá-
ról egy keveset beztellenem.

Ha én a' Papnak méltóságát helyhezteném a' kül-
ső és zemben tünö dolgokban, a' fényes és pompás
öltözetekben, a' köz Nép előtt való nagy betsületben,
ugy se mondanék semmi *paradoxumot*, semmi hitel fe-
lett való és képtelen dolgot, midön azt állitom hogy
a' Papnak méltósága nagyobb a' Királyi hivatalnak
méltóságánál, mert ha fízte el-halgatom-is az ő Te-
stamentomi Papoknak, és kiváltképpen a' Fő Papnak,
mind a' fényes és pompás öltözeteket, mind a' Nép
előtt való nagy méltóságokat, ugy talalom minden
Nemzeteknek, kiváltképpen a' régi Nap-keleti Nem-
zetségeknek Historiájokban, hogy a' Papok az ő öltö-
zetekre nézve-is fényesebbek és méltóságosabbak vol-
tanak a' Királyoknál, de mivel hogy én *új Testamento-
mi Papról* vagy a' mint eddig nevezém *Mennyeinek Or-
szágában tanittatott Papról* beztellek, könnyen által lát-
hattya akár ki hogy én ennek méltóságát a' köntös-
ben nem helyheztenhetem, mert ama köz mondás fe-
rint: *Vestis non facit Monachum*, A' köntös senkit Pap-
pá nem téten.

De a' sem tzélom énnékem, hogy a' Papoknak mélt-
óságát helyheztenem némelly nevezetekben mellyek-
kel némelly Papok fel fúvalkodva dicsékednek, és a'
mellyeket inkább magok vonranak mint egy erő szak-
kal magokra hogy t. i. ök *κλεις Clerusnak* neveztesse-
nek; mert noha megengedem én azt, hogy ezen ti-
tulus igen régi légyen az Ekklesiában, de minthogy
ezen titulussal némellyek igen vízfá kezdettenek élni,
annyira hogy el-hitették magokkal hogy tsak ezen ti-

82
tulusnak méltóságára nézve is jussok legyen arra hogy a' Királyoknak is fejekben lévő Koronájokat lábaikkal le-rughassák, erre nézve ezen és ehez hasonló titulusban is a' Papoknak méltóságát, ha akármelly világos gyertyánál keresem is, fel nem találom; mert ha zoroosan kell szólni, nem csak a' Papok Clerusok, nem csak a' Papok ISTENnek forsal jutott öröksége, hanem a' Királyok is, sőt akármelly köz Népek is, azok t. i. a' kik a' Barálynak szavát hallják, és azt URoknak esmérlik; a' mint más felől, nem csak a' halgatók Laicusok hanem a' Papok is *λαος τῆ Θεοῦ* ISTENnek Népe közszül-valók; hogy pedig az Új Testámentumi első *Serulomok*ban Clerusnak hivattattak, a' minden bizonynyal onnan vagyon, hogy midőn valaki a' Papok Seregébe bé-avattatott *κληρωθεῖς* sorsal választatott, úgy hogy az ilyen sorsal választatott Papok Serege Clerusnak, a' kik pedig ezen Papok közzé bé vétettek Clericusoknak neveztettek.

Hellyheztem én annak-okáért a' Papnak méltóságát az ő Sz. hivatalában és az ISTENnek Oltára körül való Sz. szolgálatnak ditsőséges voltában, mellyferrint ő mint *intimae athenissinis*, legbelsőbb titkos kamarájába bé-járó Szolga, az ISTENnel társalkodik, ő vele tanítkozik, ő tőle tudakozódik, miképpen kellef-sék az ISTENnek Kegyelembéli és Mennyei Országát Nap-keletről fogva Nap-nyugotig, Deltől Északig, és az egyik tengertől fogva a' végső tengernek éléig terjeszteti.

Oh ditsőséges hivatal! Oh minden világi tisztességeket meghaladó ditsőséges méltóság! Oh Mennyei Angyalokat is meg-tisztelhető Sz. Tisztég! Bizony Sz. H. ezen

83
ezen ditsőséges hivatalnak méltóságát illendőképpen ki nem becélhetem, ha fízte *Isocrates*nek vagy amaz arany szájú *Crysothomus*nak ékesen szóllásával bírnék is, egy harmadik Égbe ragadtatott és ottan tanult Orátor volna elégséges e' Sz. és ditsőséges hivatal méltóságának ki becéllésére.

Ollyan ditsőséges hivatal az Sz. H. hogy erre eleitől fogva a' Királyok, a' Fejedelmek, és Imperátorok is kívánczotanak, el-hitetvén azt magokkal, hogy a' kik az ISTENnek Oltára körül való szolgálatban forgolódnak, közel vagynak azok az ISTENhez, velle társalkodnak, sőt mintegy fél ISTENnéké léfnek, a' mint Strabo a' Geták Papjáról írja: *ὡς θεοῦ τῆς ἑλπίδος ὁ ἱερεὺς ὁν μὲν λέγει θεός*

Apud Getas Sacerdos Deus dicitur.

Ama *Delus* Szigethének pompás Királya *Anius*, nem tartotta elég ditsőségesnek ha csak Királya lenne a' *Delus* Szigetében lakozóknak, hanemha egyfersmind azon Szigetben született *Apollón*nak Fő Papja is lenne, a' ki a' Királyi Koronánál a' Papi süveget ditsőségessebbnek tartván, hogy az ő kedves Barátyjának *Anchyses*nek nagyobb tíftefséget tenne az ő Fő Papi süvegébe ment eleibe:

*Rex Anius Rex idem populi, Phoebique Sacerdos,
Vitis et Sacra redimitus tempora lauro
Occurrit, veterem Anchysen amplexus amicum.*

El-halgatván mind az Egyiptomi mind a' Szeretsen Orzági Királyoknak, mind a' Romai Imperátoroknak, éppen *Julius Caesartól* fogva első *Theodosius Imperatorig*, a' Papi hivattallal való meg-ékesítetéseket, csak azt említem: Hogy a' Királyi nevezet a' Roma

Várofsának fel-állittatása után való hét Királyoknak halálokkal el ne töröltesék, a' Királyi felség és nevezet mondom által adatott a' Fő-Papnak, a' ki nevezetik vala *Rex-Sacrorum*, Sz. dolgok' Királyának, ennek háza pedig *Regia* Királyi haz.

Szabad légyen énnekem Sz. H. vakmerőség-nélkül emliteni Felséges és ditsőségesen Uralkodó Tsázar és Királyi *Majestasunkat*, a' ki Királyi Felséges Méltóságának *augmentumára* az Apostoli ditsőséges titult fel-venni, és azzal firol fira nevezetni ditsőségesnek tartya.

Ingyen se gondolja mindazáltal senki, hogy mikor én ilyen példákat hordok elé, azzal arra tzelezzak, hogy a' Papok a' Királyok felett való Urak légyenek, és rajtok uralkodjanak; ingyen se vélje mondom senki hogy midőn én a' *Papi hivatalnak méltóságát a' Királyi hivatalnak méltóságánál nagyobb*nak álítom, ennek megbizonyítására azokkal az erősségekkel éljek, mellyekkel némellyek erőlködnék meg-probálni, hogy ama nem jut ezembe, mitsoda városban lakó Fő Papnak hatalma a' Királyoknak Fejedelmeknek, és külső *Magistrátusoknak* hatalma felett való légyen, és ezek annak *Jurisdictioja*, és igazgató páltzája alá vettesenek, mert én nem csak egy különös Papról, és a' mint fellyebb mondam nem a' nagyra vágyó Királyokon, Fejedelmeken, és *Magistrátusokon* hatalommal és nagy göggel uralkodni kívánó Papról, hanem *Mennyeknek Országában tanított Papról* álllok; álllok mondom olyan Papról, a' ki a' Mennyeknek Országában megtanulta az alázatosságot, az engedelmességet, a' ki megtanulta hogy a' Királyoknak, Fejedelmeknek és

Ma-

Magistrátusoknak fejet kellefsék hajtani, a' ki örömeinek és ditsekedésének tartya Felséges Királyának Fejedelmének és *Magistrátusának* igazgató Királyi páltzája alatt nyugodni, és a' ki irtózással és nagy tsudalkozással hallya, midőn némely Pap nem jut ezembe ennek is neve a' Királyokkal lábait tsokoltatni is kívánta, sőt azt is praetendálta, hogy az ő kezéből egy nevezetes Király a' maga tulajdon Királyi Koronáját térdein álva vinné-el; mint régentén a' Persáknak egy Phraates nevű Királya tselekedett, a' mint Horatius írja:

- - - *Jus Imperiumque Phraates
Caesaris accepit genibus minor.*

Fel-talalom tehát én az ilyen Mennyeknek Országában tanult Papnak méltóságát az ő Sz. hivatalában; De ezen fent és ditsőséges hivatalának méltóságáról nem akarok hozzáfón állani, mert talám unalmat fereznék, kivált azok előtt, a' kik előtt nem csak a' Papi Méltóságról való hozzáfón *Oratio* utálatos, hanem még a' Papi nevezet is nem kedves, és a' kik nem csak tréfából mondogattyák hogy *szabad a' Papot lötsel meg-vern*i, hanem valósággal utálják, házokban, és szemek előtt is alig szenvedhetvén, onnan ki-kergetni minden Nemzeteknek szokása és Törvényye ellen, nem áttalják! *O tempora! O mores!* Oh megdohodt világnak veszettsége! Illyen utálatossággan kellé lenni sokak előtt azoknak, a' kiknek fent hivatalát a' Királyi hivatalnál is ditsőségesebbnek álítom! Így kellé meg-utáltatni azoknak, a' kik ama' jövendő életben az ő ditsőséges hivatalokban való forgolódásokért fénylenek miként a' tsillagok örökkön örökké!

Igy

Igy kellé meg-utáltatni a' Mennyet és a' Földet teremő hatalmas *Monarchától* ki-botsátott *Caduceatoroknak*, Békefséget hirdető Követeknek, a' kik annak Személyét viselik, a' kitől küldettek és a' kik valamit meg-kötnék e' földön; meg lézen köttetve, valamit meg oldanak a' földön meg-lézen oldozva Mennyben-is. De mind ezekért-is e-nem állok én fel-tételem mellől; hanem rövideden ismét csak azt mondom, hogy mivel az ilyen Papok amaz Egekben lakó Felséges ISTENnek Követtyei az ő választott Népéhez, mivel hogy az ilyen Papok, ama' Mennyei Fő Doctornak *Vicariussi* e' földön, a' kik az ő Mennyei és Kegyelembéli Országának terjedésén munkálódnak, a' kik a' Meny-országban titkait ki-jelentik az ISTEN Népének, a' kik a' Kegyelem fővetségének petsétjeit osztogattyák, a' kik a' tévelygő Lelkeket az igaz utra térítik, azokért az ISTENnek Kegyelembéli és Királyi széke előtt esedeznek, és azokat az URnak Nevében meg-áldgyák, az ilyen *Papoknak hivatala sokkal ditsőségszebb és méltóságosabb a' Királyi hivatalnak méltóságánál.*

Fontollya meg bár akárki józan és kerefsztyén elmével a' Papnak és a' Királynak hivatalát; ennek rzélja hogy az ő Országának lakosai az ellenségtől ne háborgattassanak, az ő Népének testi állapotja békefségben legyen, józaga szaporodgyék 's több efféle; amannak pedig fő gondja az, hogy az ISTENnek Kegyelembéli Orzága terjedjen, hogy ezen Országban lakozó népnek lelkében legyen tsendefség, abból minden gonosz, minden testi és világi kívánság gyökerestől ki-faggattassék, egy szóval, hogy a' bűnös és halan-

balandó ember, a' bűnt utáló és halhatatlan ISTENnek egyesülésére fel-vétettethessék, és örökké tartó Lelki öröme és nyugalomra be-vitetthessék. Ha mondom ezeket valaki józan és Kerefsztyén elmével megfontollya, nem várja az, hogy ezen dolgot tovább vitassam, hanem önként által lattya, hogy mely nagy különbség vagyon az ég és a' föld között, a' Lélek és a' test között, a' Lelki jók és a' testi jók között olly nagy különbség vagyon a' Papi és Királyi hivatalnak méltósága között.

Illyen Mennyeknek Országában meg-tanítottatott Irás-tudó vala, illyen ditsőségszes és méltóságos hivatalt visel vala életében e' gyázos Koporsóban fekvő drága és áldott emlékezetű Férjfu, ezen KRISTUS' Kegyelembéli és Mennyei Országát nagyon terjeztő Fő Pap, Néhai Tízteletes és Tekintetes VERESTOI GYÖRGY Uram, az Erdélyben reformáltatott Sz. Ecclesiáknak Scholáknak és Collegiumoknak vigyázó *Superintendense*, és buzgó Lelkü Fő Curator. Adjatok meg K Sz. H. utolsó tisztefséget e' nagy Papnak, és míg ő néki-is az Ároni Házból és a' Mennyeknek Országában tanult Irás-tudóktól lett eredetét, ditséretelen elfolyt életét, halálát és végső butszó tavait rövideden elé adom békefségszes türevel tsenvedgyétek-el.

Virágzott régtől fogva a' VERESTOI Familia igaz Nemesi szabadsággal Nemes Magyar Országban a' Balaton mellett. Mellyből tsarmazott Néhai N. és Nemz. Tséri VERESTOI ISTÁN Uram, a' kinek Fiától ugyanint Néhai Tíz. Tud. VERESTOI PÁL Uramtól életében a' Verefsői, Czáfári és Farkasdi Ref Sz. Ecclesiáknak Lelki Pástorától, t. i. e' mi GYÖRGYÜNKnek

nagy Attyától házhozvették, SÁMUEL, ISTVÁN, és JÁNOS.

Kik között az első u. m. Néhai Tiszt. Tud. VERESTOI SÁMUEL Uram, a' Fejér-vári akkor virágzó N. Ref. Collegiumban tanulást végezvén, elébb a' Sz. Er'sébeti Ref. Sz. Ecclesiában, azután némely nevezetes Ecclesiák után a' Bonyhai Ref. Sz. Ecclesiában a' Papi szent és dicsőséges hivatal dicséretesen viselve, végeztetve a' Kiküldő-vári Ven. Tractusnak hitese Notarius-sá válaftatott. Kinek kedves hitese T. rsától u. m. Néhai N. és Nemz. MO'SES ER'SÉBETH Áhzhonyról, Néhai N. és Nemz. MO'SES JÁNOS Uramnak, (Kinek Familiája, mostan is Udvarhely-Széken, ugyan Szent Er'sébetben igaz Nemességgel virágzik :) és kedves Párjának N. és Nemz. DEÁK KATA Áhzhonynak Leányától házhozvették VERESTOI SÁMUEL PAL, MÁRIA, JÁNOS, ANNA, GYÖRGY, REBEKA, JOSEF, második JÁNOS és ISTVÁN, kik közül hatodik vala Néhai Tiszt. és Tek. VERESTOI GYÖRGY Uram, mostani honoruságunk Materiája.

A' ki a' köz jóra és nevezetesen az ISTEN' Házának igen nagy háznára született vala a' múlt Saeculumnak 98-dik Ertendejében, Juniusnak 25-dik Napján. Ki a' csemetői időt meghaladván tanulását kezdé a' Bonyhai Oskolában, de eles és ferény elméje rigasabb theatrumot kívánván onnan által hozatott elsőben ugyan a' M. Várbelyi, azután pedig 1713-ban 27-itten virágzó N. Ref. Collegiumba, a' hol 1716-ban a' Togatuc Ifjak Seregébe belépve, csak hamar u. m. 1718-ban látván azon időben a' N. Collegiumnak Kormányosa mellett ülő Professorok u. m. Néhai Tiszt. Tud.

Tud. SZATHMÁR-NÉMETI SÁMUEL, BATZONI INTZE MÁTÉ, ZILAH ANDRAS és REMETELI JÁNOS Uraimék, hogy mint *Demonsthenes* sok olajot egett-e, a' *Rhetorica Classisban Praeceptor*nak tetetett, a' mellyben mint egy maiodik *Quintilianus* Tanítványt úgy formálta, hogy ő felölle minden elmondhatia azt a' mit hajdon *Demonsthenes* *Platon*ról mondott vala: *Ecce cultae Oratoris cultum!* Imé az ékes *Orator*nak faragó keze! mellynek meg-táfolhatatlan bizony-sági az ő sok jeles *Oratioi*, mellyeket még *Isocrates*, *Hortensius*, és *Cicero*-is gyönyörködve olvasnának, és a' mellyekben valósággal *decidálta* ana' *Literato*rok között fen forgó kérdést: *Orator nemo esse potest, nisi i-am sit vir bonus.* A' jó *Orator* jó *Férfit*.

Elvégezvén itten dicséretesen és mindeneknek tsudájára minden Tudományokban való *Cursus*at, hogy az ISTEN Házában annál nagyobb házzal tölghatna 1721-ben amaz ő leg nagyobb *Benefactor*ának Néhai nagy emlékezetű L. B. Losontzi BÁNFI FARKAS Uram különös kegyességéből a' *Belgiumi Academia*kra való ki-repülésre arany szárnyakat füze, a' hová felérkezvén a' *Franeke*rai híres *Academia*ba *Incorporál*atek, és ama' dicsőséges emlékezetű *Professorok* alatt u. m. a' *Theologia*ban mind a' két C *Vitringa*, *Ruard. Andala*, és *Herm. Venema*, a' *Philologia*ban ama' Nap-keleti *Finix Albert. Schultens*, és ama' *monstrum Eruditionis Tib. Hemsterbuis*, a' *Historiákban*, *Vesseling*, a' *Mathe*sisben *Philosophiában* *Chemiában* *Anatomiában*, *Guil. Muys*, a' *Naturale* *Fusban* pedig *Gotl. Hejneccius* alatt, egy *ambulans* egy járó és eleven *Eibliotheca*vá formáltaték.

Örökké élő és kiáltó bizonyosság erre csak amaz ő

ritka és profunda Eruditioval készített *Dissertatioja* az Égő Palma fáról, mellyel ő a' tud's világ előtt halhatatlan Nemet szerze magának; melly *Dissertatioja* a' Tudósoktól summaiztatott, és ujjabban ki-nyomtatattavan, annak *Auctoráról* ama' nagy Tudományu és Kegvességű *Theologus Theod. Hasaeus* ilyen ditséretesen beszél: *Vir Rev. GEORGIUS VERESTOI, varia Doctrina perpolitus, qui sane ingenium nactus est excellens, et παρὸν ἀνέξιον, non vilem illum et despectum se tem in nobi ssumam a'borum, omnium Reginam Palmam venusta μεταμορφοσὶ transformavit.*

Academiai Cursusát ekképpen bé-koronázván 1726-ban édes Házjába érkezék, és mint *Mennyeknek Orfá-gában* kézült és meg-tanítottatott Irás tudó, *Forzidán* Néhai Mélt. Lib. B. *Losontzi BANFI FARKAS* ő Nagysága Udvarában a' Papi szent és ditsőséges hivatalban ez-tendeig híven és serényen forgolódék. De keskeny *Theatruma* lévén ottan szélesen ki-terjedett Tudomá-nyának 1728-ban e' Kolo'svári Nem. Réf. *Collegiumba* a' *Filosophiae* és *Matheſeſis* Professorságra bé-tétek.

Melly hivatalát midőn serényen és híven folytatná, fordította elméjét a' Páros életre, el-vévén maga-nak Feleségül ama' szé-nérmetségével és Házassági tizra szeretetével *Penelopét* és *Artemisát* meg haladó Tizt. *Batzoni INTZE 'SUSÁNNA* Afzonyt, Néhai Tizt. Tud. *Batzoni INTZE MÁTHÉ* Uramnak a' Kolo'svári Ref. Sz. *Ecclesiának* akkori első Fő Papjának és *Curatorának*, és Tizt. *Bogdányi SAJGO ER'SÉBETH* Afzonymnak szerelmes Leányát, a' ki mostan óh fájda-lom! óh nagy keserűség! az ő Angyal természetű be-relmes Férjének Koporsóját sűrűn hulló könyvekkel, mint

mint egy sebes zápor esővel áztattya.

Virágzott e' minden háboruság nélkül való tizra szeretettel egybe köttetett Par, öt jeles Magzatokkal; kik között

Első vala Néhai Tek. *VERESTOI ER'SÉBETH* Afzony, elsőben Néhai Tek. és Nemz. *Losontzi AN-TONI SAMUEL* Uramnak, e' nemes Királyi és Kolo'sos Városnak egyik *Senatorának* igen kedves Házas Tarfa, és ettől született kisdéd *LOSONTZI SÁMU-EL*nek édes Anyja, azután pedig Tek Med Doct. Ifjabb *PATAKI SÁMUEL* Uramnak, a' Kolo'svári Nem. Ref *Collegiumnak* ritka Tudományú *Philosophiae Pro-fessorának* élete Kedves Párja, de a' kivel csak 9 hó-napokig való tsendes és nyájas lakozása után, ötet i-gen szerető édes Attyának, Anyjának és szerelmes Férjének nagy keserűségekre e' világi életből el költözék.

Második: édes Attya nevét viselő, és halhatatlan Virtusait serény lépésekkel, és ki-terjesztett kezekkel már-is binte szinte érdeklő bölts és a' *Mennyeknek Or-fogában* meg-tanítottatott Ifju Irás-tudó Tizt Tud *VE-RESTOI GYÖRGY* Uram; a' ki édes Attya fivének nagy öröme ez előtt hat hét hónapokkal, a' *Belgi-oni* *Academiákról* meg-érkezék, és ez előtt mint egy hat hetekkel e' Kolo'svári ISTEN Kegyelmetségéből ditsőségesen virágzó Sz. *Ecclesiának* egyik Lelki Ta-nítójává téteték.

Harmadik Nem. és Nemz. *VERESTOI SÁMUFL* Uram, a' ki mostan e' Kolo'svári Nem Ref *Collegi-umban* a' felsőbb Tudományokban magát serényen és ditséretesen gyakorollya, és már a' jó hirnek széles szárnyaira ki-állott.

SSO

SSO

92
Negyedik vala VERESTOI 'SU'SÁNNA, a' ki még tsetsemő korában ez életből a' jobb életre fel-vitették.
Ötödik: VERESTOI ISTVÁN a' ki molt a' Parnasus hegyén Apollóval es a' Mú'sákkal társalkodik.

De vízfűz térek Oratiomnak egyenes ösvényére. Minekutánna ez Apoitoli Tudománnyal és Szelidséggel bíró Ferjsiu, a' józan *Philosophiát* ezen virágzó Nem. Ref. Collegiumban foglalkoztatón és fáradoztatlanul tanította volna, tenyerén hordozván Ciceronak ama' bölts mondasát: *Nullum munus melius majusve Reipublicae adferre possumus, quam si doceamus et erudiamus Juventutem* mint egy Erdélyi nagy Socrates olly fok és nagy Platokat formála, hogy azoknak fiamat éppen ki-nem beszélhetem. Szóllyanak itten helyettem Nem. Erdély Országának fok Fő Rendei, és fok-féle rendben és karban tétetett tudós Férjsiai. Szóllyanak itten nevezetesen e' Kolo'svári Nem. Ecclesiának és Collegiumnak Tudománnyal és Böltsességgel fénylő tudós Papjai és Professzorai, a' kik e' nagy Socratesnek, és egyzersmind oh tsudára méltó Tudomány! e' nagy Apostólnak Tanítványi lévén a' Plato és Timotheus Tudománnyát nagy böltsességgel meg-egyeztetni meg-tanúlták. Minekutánna mondom e' nagy Férjsiu a' *Philosophiában* 30. évtendők alatt illy nagy *Philosophusokat* és *Írás-tudókat* képzített volna; a' Tudományoknak bölts *aestimatori* a' Mélt. Fő Curator U. rak 1758 ban a' *Theologiae Professorságra* által tették, hogy mint egy Mennyeinek Országában tanult bölts *Írás-tudó*, már közelebbről képzitene a' KRISTUS Kegyelembéli és Mennyei Országának terjesztésére alkalmas Papokat és *Írás-tudókat*. Melly fent hivatalát fén

SSO

SSO

93
fentül és jó Lelki esmérettel folytatván, méltónak iteltetett hogy mint egy kívánsága ellen-is az Erdélyben reformáltatott Sz. Ecclesiáknak és Collegiumoknak Superintendesévé és Fő Curatorokká tétetnék: melly Ditsőséges hivatalában Felséges Tsákári Királyi és Apostoli Majestasunk Felséges MARIA THERESIA Kegyelmes Királyné Abzonyunknak Királyné Diplomájával meg erősítették, és az ő Felsége hűségére itten *solemniter* bé-is esketteték, és ugyan akkor u. m. 1760-ban a' Kolo'svári Ven. Consistoriumnak Praesefseré-is téteték.

Ha én ezen mind a' Kegyelemnek mind a' termé-bernek ajándékival bőv mértékkel meg gazdagított, és illyen ditsőséges hivatalaiban fedhetetlenül eljár bölts *Írás-tudó*nak, és minden nével nevezetű nagy Tudománnyának ditséretire ki akarnék lépni e' fűles Tengernek reám rohanó vizeitől egészten elborítván; és éppen ez okon *protestálék* elől járó befédemben-is, hogy ne várnátok én töllem ő néki érdeme ferint való *Panegyricust*, félvén attól a' mint mondám, hogy az ő Ap. stoli alázatossága és éppen Angyali fémérimetessége még forróságában lévén az ő Koporsójában-is, bé-begezett Koporsójának fedelét ki-üti és meg int engemet maga attól, hogy ötet ne Orator ditsérje meg, mivelhogy az ő fűlesen ki-terjedett Tudománnyának, Kegyességének, alázatosságának, és éppen Mennyeinek Országában meg-tanított *Írás-tudó*hoz, j'ő ritka *Virtusainak* örökké tartó Prae.oi. és hirdetői, réb ferint az ő Világra borsátott fok jeles munkái, réb ferint *Bibliothecájában* maradott tudós *Írásai* mellyek az ő Oratorról ki-nem beszélhető *Virtusainak* fokkal állandobb Monumentumi, mint az Egyiptombélieknek

nek örök emlékezetre fel-emelt és sok ezer emberek
től építettett magas *Pyramis*sei.

Halgatnom kell tehát itten énnékem mint egy *Aegyptomi Sigalion*nak, vagy *Harpocrates*nek, annyival is inkább hogy többire minnyájan tudgyatok, hogy ő a *Theologica* Sz. Tudományban mint egy második Sz. Pál, vagy annak Lelki Fia amaz igaz Püspöknek formája a' *Timotheus*, a' *Philosophiában* egy *Socrates*, *Plato*, *Aristoteles*, *Lockius*, *Leibnícus*, a' *Philologiában* egy *Scaliger*, és a' mint e' neveztetik egy *Sol eruationis*, egy *Casaubonus*, egy *Demosthenes* egy *Cicero*, egy *Quintilianus*, egy Magyar *Homerus* és *Virgilius* fénylik vala közöttünk.

Oh vajha tovább-is fényeskedhetik vala mi közöttünk! Oh vajha tovább oktathat vala bennünket e' bölts Irás tudó! De noha vallain fekvő terhes hivatalainak megkönnyebbitetésére a' *Theologiai Professorságtól* önként el-búcsúzik, mindazonáltal mind a' rajta maradt sok terhek miatt, mind pedig kiváltképpen ezentendőről fogva ötet fűntelen ostromló *Diarbae*a miatt naponként erőtelenedvén, ezen folyó ezentendőben *Martius*nak 6-dik Napján virradólag 3. és 4. óra között két napokig lett ágyba fekvése után midőn ép és eleven elméjével forgatná Sz. *Dávid*nak ama' ditsőséges énekét az 42-dik 'Sóltárban: Éle ISTEN! Valyon mikor jutok Színed eleibe? melly 'Sóltárt halála előtt kevés idővel gyönyörűséges szép Deák versekbe foglalván kedves SAMUEL Fiával le-írata, midőn mondom e' ditsőséges 'Sóltárt forgatná ép elméjében Lelkét JÉ'SUSának ajánlotta, és a' hová kívánczik vala, mint a' zomju Szarvas a' hideg kút före, az élő ISTEN.

ISTENhez bé juta, és igen tsendes álm által ez életből ki költözik, keserves Özvegyének es tölle elmaradt Arvának el felejthetetlen zomoruságokra, Életerének 67-dik Házafsági Eletének éppen 31-éik, Püspöki hivatalának pedig 5-dik ektendejében.

Édes Atyánk! édes Atyánk! Izraelnek mind Szekerei mind lovagjai! Édes Atyánk! *Mennye*nek *Országában* tanított nagy Irás-tudónk Fő Papunk, Püspökünk! El-megy é el-falad é, mi töllünk midőn az ütközetnek és viadalnak ideje volna? Így ragadod é ki magadat karjaink közül, midőn te hozzád annyira ragatkozdunk és támaszkodunk vala? El felejtetted é te magadat a' ki a' köz jóért annyit nyughatatlankodol vala? most már magadnak idő nap előtt nyúgodalmat keresz-e? De mit tselekezem! Nem-vádollak oh bizony nem vádollak a' viadal elől való el-faladással, a' kit ama Bárány' hadának Fejedelme győzedelmed után állított ki! Nem vádollak háládatlansággal-való el-menetellel, a' ki magad helyett annyi bölts Irás-tudókat kézfittetél és állítottál. Nem-vádollak az idő előtt-való nyúgodalom kereséssel, a' ki ditsőséges pálya-futásodnak tzeljára el-értél.

Nem-irigyeljük ugyan ő nagy Bajnok! a' te győzedelmed-után nyert Korónádat, de meg-fe tartóztathatjuk magunkat, hogy mindnyájan egy-főval ezt ne kiáltsuk utánnad: Édes Atyánk! édes Atyánk! Izraelnek mind Szekerei mind lovagjai.

Mivel vígasztaljalak azért tégedet meg-keseredett Szívű árva MÁRA Tízt. és Tek. Barzoni INTZE SU'SANNA Azzony! mert jól tudom, hogy mikor e' vígasztaló

SSO SSO

és fényes Nap dízes Háznak egéről le suhadott, a' ke-
ferüségnek ítétes éjtzakája Lelkedet egészzen el-bori-
totta: jól-tudom hogy mikor ez Angyal termézetü
Férjed, e' zívédnek fele kebeledből ki-fakasztott, a'
bánatnak egész mértékét nyomó terhe zívédet egészen
el-fójtotta. De ne sírj és ne keseregj mérték-nélkül
Lelkedben, mert a' ki meg-keserített, meg-is tud ví-
gáztalni, és tud meg mar-is kezdet vígáztalni, a' mi-
kor az el-tűnt *fényes Napod* helyett egy *fényes Tsillag*
támadott Házában, es mikor a' nagy *Apostol* ki-lépett
hajlékodból, egy *Iffju Apostol* állott-bé helyette, Mond-
jad azért: *Elég énnékem hogy az én Györgyöm él.*

Mit mondjak ti-néktek vígáztalástokra, édes A-
tyátok halálan zívésen kesergő Fiak: Tíft. Tud. bölts
és *Mennyeeknek Országában tanult Iffju* *Írást-tudó VERES-*
TOI GYÖRGY Uram, Nem és Nemz. *VERESTOI*
SÁMUEL Uram és *VERESTOI ISTVÁN!* Jól
tudom ti se zükölködtök az én vígáztaláson nélkül,
mert olvastátok egy bölts *Philosophus*nak a'na mondá-
sát: *Habere bonum Patrem eripitur, habuisse nunquam,* ol-
vastátok azt-is: *Habet Patrem qui habet Scientiam:* Va-
gyon annak Attya a' kinek Tudománya vagyon. A'
Tudományt pedig édes Atyátok nyomta fejetekbe;
Nem hagyott hár árván, nem hagyott Atya-nélkül ti-
teket ez édes Atyátok.

Vagyon méltó okotok egész *Erdélyi Ország* Ref. Sz.
Ecclesiák, Collegiumok, és Scholák, és nevezetesen tené-
ked *Kolozvári Venerabile Consistorium* hogy ezt kiáltásá-
tok: *El esett a' mi fejünknek ékes Koronája!* mert ma ha-
lastyátok-el e' Szelid Lelkü löl-járó *Mó'esteket,* ma
falahtyátok-el e' tanatsos *Catót* és *Ulysszt* tudománnyá-
val

SSO SSO

val és böltsétségével meg haladó *Praefesteket,* a' kü-
lly nagy ékesége vala a' ti Gyülesteknek mint a' Ko-
rona a' Királyi Főben.

De nem-mehet-el ez *Apostoli* Férjsü bútsu vétel-nél-
kül miközzülünk; Meg-folít azért elsoben-is Tégedet
igen Szerelmes Házas Társát Tíft. és Tek. *Barzoni*
INTZE 'SU'SANNA Azkony és azt mondja:

Tudom értem Lelked keferüisége nagy,

Tudom a' bú miatt Szíved ugyan el-fagy,

Tudom így esdeklézt: Kedves Férjem hol vagy?

Oh hol vagy! ilyen nagy árvaságra ne-hagy.

De el-hagylak mint-hogy ennek még-kell lenni,

Ama Fő Pap folit zükség azért menni,

Mennem-kell tovább-is folgálatot tenni,

Igért jutalmamat kezéből el-venni.

Ne sírj, ne keseregj, túrkeztess magadat,

Az árvák' ISTEN fel-vézi dolgodat,

Ö könnyebíti-meg bús árvaságodat,

Meg-is adja minden jó kívánságodat.

Ne sírj, ne félj, ISTEN az Égből rád tekint,

Hatalmas ISTEN ez! egyet fől, egyet int,

El-vézi zívédre a' bánatot, a' kint,

'S. Ha meg-fomorított meg-vígáztal meg-int.

Angyali élet volt veled társaságom,

Angyali nyájasság minden mulatságom,

Zavar-nélkül való veled vígasságom,

Te magad vagy ebben igaz Bizonyosságom.

Mind-azonáltal ha erőtlenségemből,

Vagy gyarlóságomból vagy gyengeségemből,

Vétettem! jól tudod igyekezetemből,

N. 2.

E

E' nem-lelt! meg-botsás! követlek lelkemből,
 Áldjon-meg az ISTEN igaz hűségédért,
 Hiba-nélkül való nagy hűvességédért,
 Hozzám holtig tartott nagy kegyességédért,
 Adjon ISTEN ezért örök jutalmat 's. bért.
 Reátok fordítva ézavait Szerelmes édes Atyárok Tifz.
 Tud. VERESTOI GYÖRGY, SÁMUEL, és ISTVÁN
 Uraimék, nem-külömben ki'sded és árva Unokájára
 LOSONTZI SAMUEL-re, és ekképpen nyitja fel Atyai
 házát:

GYÖRGY! Szerelmes Fiam! foglálj ferénységgel,
 A' Szent-Oltár körül forgódgylál hívséggel,
 Járj az ISTEN Népe' között böltsességel,
 Taníts hatalommal, dorgálj fzelidséggel,

Nagy terhet vállaltál ugyan te magadra,
 Nehéz dolgot vettél Ifjúi válladra,
 De ha figyelmezel Mennyei URadra,
 Erőt ad erődhez fzent hivatalodra.
 Szerelmes Gyermekek! az ISTENt féljétek,
 Ditsőséges Nevét fzentül tiszteljétek,
 Élteteket olyan böltsen rendeljétek
 Hogy ama tzélt borlás-nélkül el-érjétek,

Viselje az ISTEN híven gondotokat,
 Forgassa jobb kezén állapototokat,
 Hozza fel dél fzinre vídám napotokat,

Töltse-bé minden jó és fzent fándéktokat.
 Titeket fállit-meg a' nagy Irás-tudó Méltóságos Fő
 Curator Urak, Hazánknek és Ecclesiának nagy és e-
 rős Oázlopi. Nevezetesen igen nagy Patronussait L. B.
 HADADI VESSELENYI FERENTZ UR Ö Excelentiáját,
 Felséges Tsáfári Királyi és Apostoli Majestasunknak Sta-

Actualis Intimus Consiliariusát, Arany kóltsos Komor-
 nyikját, és Nem. Közep Szolnok Vár-megye' igazság-ke-
 rető Fő Ispánnját, az Erdélyi Ref. Sz. Ecclesiának Scho-
 laknak és Collegiumoknak buzgó lelkü Fő Curatorát,
 nem-külömben titeket magának és kedves Fiainak igen
 nagy Benefactorit, Tégedet Erdélyi nagy Apollo Mélt.
 Gróf Betleni BETLEN PÁL Ur, Felséges Királyi és Tsá-
 fári Majestasunknak Camerariusza Nem. Torda Várme-
 gyének bölts Fő Ispánnja, és a' Nem. M. Vásárhellyi
 Ref. Collegiumnak Fő Curatora ugy

Méltóságos L. B. Gyerő Monostori KEMÉNY SIMON
 Ur, Felséges Királyné Áhzhonyunknak Arany Kóltsos
 Komornik híve, Hazánknek egyik ékeisége.

Méltóságos Gróf KENDEFI ELEK Ur, Nem. Hunyad
 Vármegyének bölts Fő Administratora, nem-külömben
 hajdoni kedves Tanítványit és drága Patronusfit: u. m.

Méltóságos L. B. Losontzi BÁNFI FARKAS Ur.
 Felséges Királyi Tsáfári és Apostoli Majestasunknak Arany
 Kóltsos Komornikja, és az Erdélyi Törvényes Királyi
 Táblának egyik Actualis Adjeffóra, Hazánknek egyik bölts
 és nagy Törvény-tudó Lycurgussa.

Méltóságos L. B. Losontzi BÁNFI MIHALY Ur, és
 Méltóságos L. B. Hadadi VESSELENYI FARKAS Urfi:
 Hazánknek ékeiségei! és tellyes fzivéből tinéktek ezt
 kívánnye:

Ruházzon-fel ISTEN Sámson erejével,

A' bölts Salamonnak nagy böltsességével,

Az Ézékiásnak fzent kegyességével,

A' Néhemiásnak nagy ferénységével.

Hogy terhét Hazánknek el-hordozhassátok
 ISTEN Háza ügyét jól folytathassátok,

SSO SSO

Arról a' nyilakat el-fordithassátok,
 Az irigy zándékok fel-forgathassátok.
 Légyen ti-rajtatók az URnak jobb karja,
 Áldassatok-meg mint fivetek akarja,
 Békeségtek semmi kár fel-ne zavarja,
 Ellenségetek-is csak farkatokat marja.
 Butsuzik ti tölletek-is Erdélyi Ref. Sz. Ecclesiák Scho-
 lak Collegiumok, és nevezetesen e' Kolo'svári Nem. Eccle-
 sianak és Collegiumnak bölts. Tanítóitól, Papjaitól Pro-
 fessoraitól, és az egész Ven. Conjistoriumtól és tellyes
 fivből kívánnyá:
 Oh Sz. Ecclesiá! Mennyei Tartomány,
 ISTENTől épített Szent 's. erős alkotmány,
 Oh folyon örökké benned Sz. Tudomány,
 Zöldeljen kertedben sok ékes őltomány.
 Ama Békeségnek Lelke mulatozzék,
 Kerítésid között örökké lakozzék,
 A' tizta fiseretet ugyan virágozzék,
 E' fient Társaságban 's. mezze illatozzék.
 Kérésid a' magas Egekre hassanak,
 Mint a' jó illatu füst fel-juthassanak
 A' süvöltő kigyók meg-ne marhassanak.
 Sőt közel-is hozzád-ne járulhassanak.
 Ti Papok mint-a' Nap úgy fényeskedjete,
 Mint a' Kárbunkulus úgy ékeskedjete,
 Tsak Fő-Papokban ti ditselkedjete.
 Hogy végre ő hozzá fel-emelkedjete.
 Az ISTEN kinek nagy mindenütt hatalma,
 Légyen élteteknek vezére 's. őltalma,
 Légyen hűségteknek örökös jutalma,
 Ama ditsőséges Szent Sionnak halma.
 Nem felejtkezhetik el ti rollatok-is a' tereh hordozás-
 ban:

SSO SSO

ban-való Társairól, u. m. *Domesticus Curator* Kedves
 Collegaitól Tek. Nem. idösb *Doctor* PATAKI SAMU-
 EL Uram, nagy *Aesculapius!* úgy Tek. Nem. S. *Pataki*
 PATAKI ISTVÁN Uram, e' Nem. Királyi és Kóltos
 Varosnak egyik Tanácsos *Senatora*, és Kedves Házas
 Társáról Tek. Nem. BABOLTSAI ER'SÉBETHA Áltzony-
 ról, nem-külömben Tek. M. *Doctor* Ifjabb PATAKI
 SAMUEL Uramról, mint Néhai Kedves Leányának
 Tízt. VFRESTOI ER'SÉBETHA Áltz. második Férjéről,
 úgy Tízt. Tud. Batzoni INTZE ISTVÁN Uram' a' M.
 Vársárbellyi Nem. Ref. Collegiumnak nagy *dexteritasu Phi-*
losophiae Professora, Kedves házas Társaddal Tízt. Vá-
 sárbellyi TÖKE SÁRA Áltzonnnyal egybe, úgy Tízt.
 Tud. INTZE MIHÁLY Uram e' Kolo'svári Nem. Ref.
 Sz. Ecclesianak egyik igen hűséges és ferény Lelki
 Páftora, Szerelmes házas Társaddal Tízt. PATAKI SÁ-
 RA Áltzonnnyal; nem-külömben tégedet-is ide foglal
 Tízt. Tud. VERESTOI GYÖRGY Uram, az *Egerbegyi*
 Ref. Sz. Ecclesianak hűséges Lelki Páftora, kít gyer-
 mekségedtől-fogva mint édes Atya házánál tartott és
 tanított, kedves házas Társaddal együtt Tízt. KARO-
 LYI ER'SÉBETHA Áltzonnnyal, és közönnén fivéből
 hozzája mutatott igaz Atyafi fisereteteket, és jo indu-
 latotokat kívánnyá hogy az URnak Mennyei és földi
 áldási örökség terint légyenek ti rajtatók és dízes
 házatokon.

Nem tsak a' VERESTOI MO'SES és INTZE á-
 gakon hanem akárminémü jussón, közelebb vagy tá-
 volabb való Atyafiainak, Jó-akaróinak, Barátinak, és
 tinektek-is minden renden lévő Sz. H. a' kik ö-
 tet mostan-is meg-tízteltétek tellyes és tökéletes
 fiv-

§§§

Ezéből kívánnya, hogy a' minden áldásoknak Attya mindnyájan benneteket meg-áldjon ki-menereltekben és bé-jöveteltekben, házatokban és házatokon kívül, és végre amaz örök ditsőségbe fel-emeljen.

El-botsárlak immár tégedet, *Mennyeknek Országában meg-tanított bölts és nagy Meltóságu Irás-tudó!* és mivel-hogy te életedben annyira terjesztetted a' te URadnak Kegyelembéli és Mennyei Országát, mivel-hogy e' fent Orzágnak terjesztésére olly sok Irás-tudókat kültél, eredgy! menny-el, vedd-el a' te fent Szolgálatodnak Néked-is ígért jutalmát, eredgy fényeskedgyél miként a' tsillagok örökkön örökké; eredgy! menny-el tested-re nézve e' Templomban tenéked fel-nyitott setés börtba, de drága kenet módgyára el-terjedett jó híredre nézve, te se mehett-el, bizony mi se bortsátunk-el, hogy ezen jó híred és áldott emlékezed sokakat fel-serkentsen arra, hogy lehessenek a' mi Magyar *Mennyországunkban* ollyan felid, ollyan alázatos, ollyan tudós és bölts Irás-tudók, a' minémü te valál Oh kedves emlékezet! VERESTOI GYÖRGY.

EL-MONDÁM.

P S A L M U S XLII.

a Reverendissimo Viro,

GEORGIO VERESTOI,

Ecclesiarum et Colleg. in Transilvania Reform. Superintendentente Diplomatico; atrocissimos inter dolores suos, quum morti jam vicinus esset, Versibus Hexametris, Filio suo SAMUELI ad Calamum dictis, expressus.

Anno 1765. Die 5. Martii horis vespert. et noctur.

UT Cervus sitiens, et viscera faucibus aestu,
Quaerit quas sitiens, et anhelus sorbeat undas,
Sic quia Mens mea tota DEI torretur amore,
Te Numen colit, atque Tuas desiderat aedes.
Est mihi nocte dieque cibus qui labitur in ber
Ex oculis. Mala Gens inter ludibria mundi
Me numerat, tali laceratque maligna cachinno:
Num DEUS a quo praesidium speras, modo quorsum
Occulit se, nec tibi vult praestare levamen?
Quis Te sollicitat metus? et quae cura fatigans
Terret mens mea? pone metus, compesce timores;
Nam post mille minas et acerbi tempora luctus
Laetus ero, Dominoque feram pia Thura Sacerdos.
Interea fateor, quod duris obruta rebus
Succumbit mens, sed non toto concidit ictu.
Nunc etiam quamvis fluvii Jordanis ad undam
Exulo, meque tenent Hermon tua saxa gementem;

O

Non

Non-despero tamen, quia clemens invoco Numen,
Cujus ego sacras fervens desidero sedes.
Horrida tempestas duris armata procellis
Irruit, et cataclysmo gentes undique terret,
At tua, quae DEUS est par vel major cataracta
Oceano, itrepitu magno collapsa super me;
Nunc supra miserum me clamat abyssus abyssum,
Sed me no te dieque manus divina potenter
Conservat, juvat hanc sacro psallere cantu:
Dicam: cur mea me rupes nudum penitusque
Deseris orbatum, pullatâ veste gementem?
Hostis enim contra me nunc grassatur inermem,
Cur mala gens toties verbo me mordet acerbo?
Quod mea laethali sarcasmo vulnerat ossa.
Batterat: et quid amas Numen te spernere sœvum?
Quod tibi non prodest quidquam, nec profuit unquam:
Quis Te sollicitat metus et quae cura fatigans
Terret meus meae pone metus, compesce timores,
Nam post mille minas et acerbi tempora luctus
Laetus ero, Dominoque feram pia Thura Sacerdos.

XLII. 'S O L T Á R.
Mellyet, ama' nagy tiszteletre méltó Férjfiú

VERESTÓI GYÖRGY

U R A M,

Az Erdélyi Réf. Eklésiák' és Kollegyomok' *Diplo-*
maticus Superintendense, igen terhes kinnyai között,
Halála előtt tsak egy néhány orákkal, DEÁK VER-
SEKBEN foglalt, és SAMUEL FIÁNAK Pennája által
le-is iratott. 1765. Eftendőben. *Martius' 5-dik* Napjá-
nak estvéli és éjtzakai orájin.

ÉS A' MELLYDEÁKVERSEKET,

Nagy Méltóságu PATRONUS URÁNAK parantso-
lattyára, kiváltképpen pedig Édes ATTYA aldott emlé-
kezetének nagyobb Tiszteletére; MAGYAR VERSEK-
BEN foglalt, és megmagyarázott,

VERESTÓI SAMUEL.

1767. Eftendőben. *Februariusnak 16-ik* Napján.

Mint mikor a' Szarvas belső melegével
Erős komjuságnak kütködik tüzevel,
Elbádogyad, nem birhat belől vett Sebével,
Bé-tölt minden helyet hargos nyögésével
Szalad hegyre völgyre, siet víz-forrásra,
Mint tüzét enyhíteni fokott orvoslásra,
Sebe' gyógyulását nem bízhatja másra.
Hanem tsak a' híves szép patak-fojásra.
Igy az én Lelkem-is buzgón áhitozik,

ISTEN! Erős ISTEN! Hozzád homjuhozik;
Mivel Szerelmeknek tüzetől langozik,
Csak Szent Templomodon meenni kívánczik.
Vifol ritkos Sebet! van zörnyü bántja,
Szemeinek sűrű záporát hullatja,
Hánykodó gondjait addig nem nyugtatja,
Mig magát az ISTEN előtt be-mutatja.
El bádgyadta! Jaj! Jaj! zörnyü zokogással,
Telnek-el orán gondos ohajtással,
Kenyerem-et ézem sok könnyhullatással,
Ejjeli, nappali keserves sirással.
Tárgyul tett e' Világ merges bezedének,
Lövdözi Sebes nyilait nyelvének;
Mint félelmes Szarvát, addig kergetének,
E' Világ' Fiai míg törben ejtének.
Igy élnék: Ha vigyon zion helyezettte,
Reményét, az ISTEN? most hová rejtette
Ő magát előtte? hogy nem segítettte,
Erőszakos kezünk között ki nem vette.
Ennyi fidalnak közt, majd el-fogyatkozom,
Még is Szent Házadban menni kívánczozom,
Hívek' Seregében lenni óhajtozom,
Hol vig énekléssel Tenedek aldozom.
Ne félj oh én Lelkem! Ne hagyj-el engemet!
Ne tsüggedj! oh! ne sirj! Ne hagyj-el testemet!
Mert még a' Nagy ISTEN fel-vébi ügyemet,
Ne félj! el özlátja minden félelmetet!
Ekkor, hogy ISTENTől vigáztatást vegyek,
Vig énekléssel Templomban mégyek,
Hogy az UR OLTÁRÁN ÁLDOZO PAP LÉGYEK,
És MINT FEL KENT EŐ PAP ALDOZATOT TEGYEK.

Azom.

Azomban, oh ISTEN! zörnyü keservemet
Meg-vallom Előtted kínos gyötrelmemet;
Es Tégedet kérlek Erős ISTENemet,
Ennyi kínok között ne hagyj-el Lelkemet!
Mert itt is bujdosván a' Jordán földéről;
Rollad emlékezem ennek nagy vizéről;
Emlékezem itt ez Hermon kis hegyéről,
Szabadításomnak Erős ISTENéről.
Még sem tsüggedek-el! Halalos inségre
Ámbátor jutottam nagy keferüségre;
Az URnak Templomat ohajtom e' végre,
A' ki bizonyoson el-jő segittségre.
Ámbár a' Bántatnak Vizei Szememen
Folynak, és az URnak Hábjai Lelkemen
Jaj! által mentenek, el-bágyatt Szívemen!
A' mélység mélységet kiált én Fejemen.
Mert tsatornáinak tavokra, mélységgel
Az UR' Áradasi zörnyü sebességgel
Egymásban utkozó Hábjai bövséggel
Ream todultanak roppant sűrűséggel.
De itt is magamat, az ISTEN' Kezéhez
Az EN ÉLETEMNEK ERŐS ISTENÉHEZ
Szoktatom; és bizom gondviseléséhez,
Ejjeli, nappali bent őrizetéhez.
Mondván: Oh NAGY ISTEN! ELETEM KÖSZÁLA!
Engemet e' tsalárd Világ meg-probala,
Mint egy el vettetett Férget meg-útála;
Mert ártatlan Szívet én bennem találá.
RAJTAM Az ELLENSÉG' Hervastya Szívemet!
Erős Nvavalyákkal terheli Testemet!
RAJTAM Az ELLENSEG' Szídalma engemet!
Merges Bezedekkel kinozza Lelkemet!

§§

§§

RAJTAM AZ ELLENSÉG/ NYELVE' SEBES ÁRJA

MINTEGY ÉLES FEGYVER TSONTAIMAT JÁRJA

RAJTAM AZ ELLENSÉG! Oh! Jaj! tsak azt várja

Erőtlen Testemet hogy a' Sirben zárja!

Igy tsufólnak: Eredj! az ISTENt keresed,

Minden reményedet Benne helyheztesed,

Meg-vetett! El-hagyott! Nints' miért keresed,

Nints' már, Meg-tartódnak miért nevezhesed:

Ne félj óh én Lelkem! sőt vigasztalását

Várjad az ISTENnek bent szabadítását!

Ne-félj! El-törli még Szemeim' sírását!

Nyujtván kegyelmének kívánt ujulását!

Ekkor, hogy ISTENTől vigasztalást végyek;

Vig Éneklésekkel Templomában megyek,

Hogy az UR OLTÁRÁN ÁLDOZO PAP LÉGYEK,

ÉS MINT FEL-KENT FŐ-PAP ÁLDOZATOT TEGYEK

V É G E

